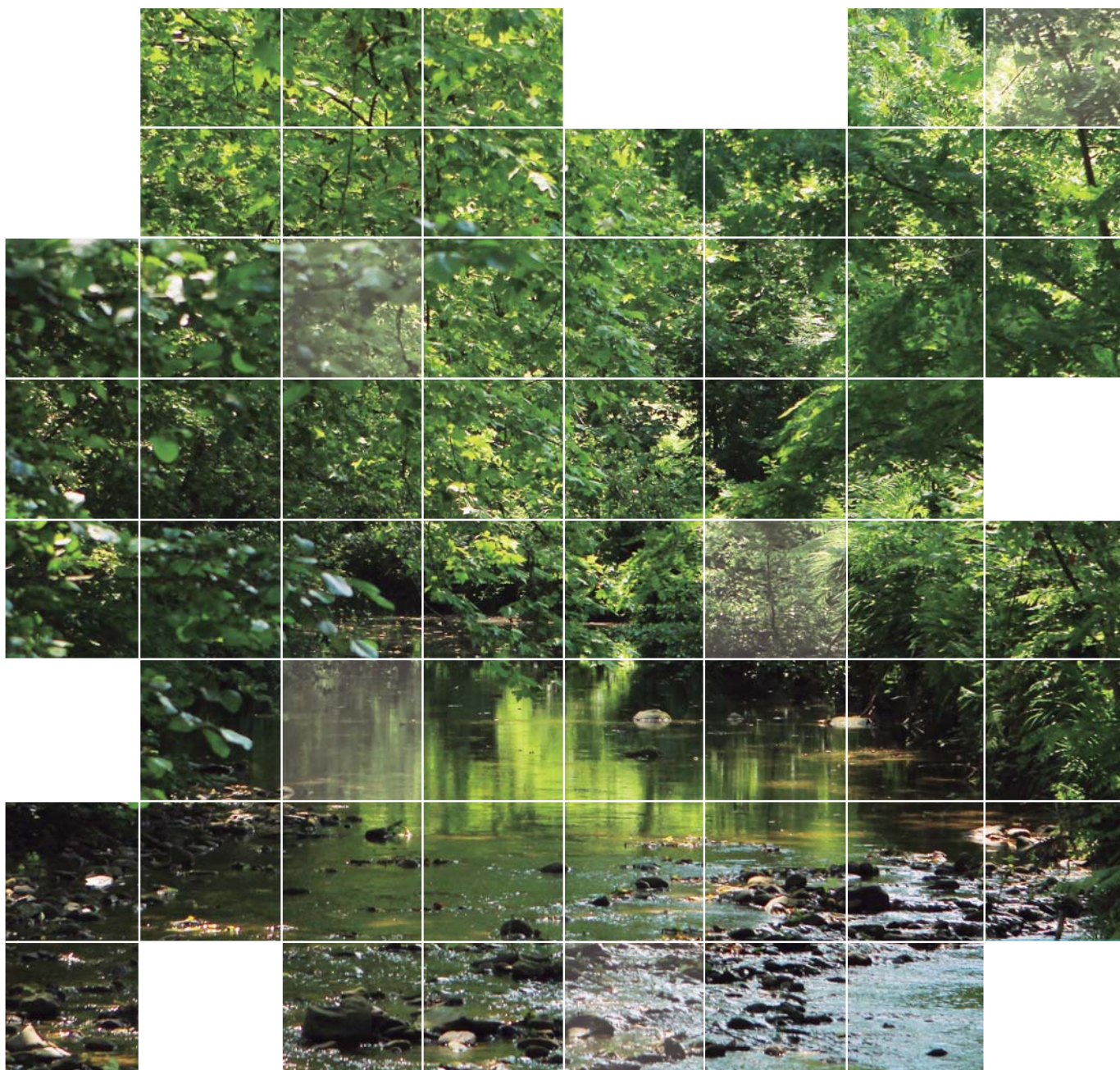

BIZKAIKO FORU ALDUNDIAREN ESTRATEGIA GARAPEN IRAUNKORRERAKO

PROGRAMA
Bizkaia
EGITASMOA
2011-2016

21

Garapen iraunkorrek gidatu du Bizkaiko Foru Aldundiaren jarduna azken hamarkada biotan, Rio do Janeiroko goi-bileran aldarrikatu zenetik (1992), hain zuzen ere. Orain dela gutxi eginiko Rio +20 izeneko mundu bileran argi eta garbi geratu zaigu iraunkortasunak oraindik ere bide luzea duela egiteko. Horretaz jakitun gara, bai eta beharleku horrek ekarriko digun erronkaz ere.

Nolanahi ere, ikuspegi positibo eta posibilista bati esker, iraunkortasunak Bizkaiko Foru Aldundiaren ekintzetan betetzen duen zatiak izan du, bai, islarik: batetik, toki erakundeek beren Agenda 21ekin erakutsitako babesean; bestetik, Aldundiaren beraren barruan garatu diren garrantzi handiko politika, plan eta proiektuetan. Gizarte-ongizateari eta lurralde-kalitateari buruzko adierazleen bilakaerak ere hala erakusten du.

Lan hori ez da, baina, inprobisazioaren edo egoera koiunturalen emaitza, ez. Izan ere, Gobernu Kontseiluak, 2005. urtean, jada, onetsita zuen **Bizkaia 21** programa, Bizkaiko Foru Aldundiak garapen iraunkorrerako duen estrategia, alegia, eta estrategia horrek 2010. urterako horizontea zuen. 2011. urtean, oniritzia eman zitzaion bigarren **Bizkaia 21** programari (2011-2016).

Bizkaia 21 programa berritu horrek aurrekoaren printzipio berak jarraitzen ditu (gobernantza ona, oinarrizko beharrianak betetzea, belaunaldi barruko zein belaunaldi arteko elkartasuna, etab.), baina, aldi berean, irismen handiko politika estrategikoak biltzen ditu (esaterako, Europar Batasunaren Europa 2020 estrategia), eta, Aalborg+10-eko konpromisoak oinarri hartuta, gure lurralde historikoak garapen iraunkorrerako behar dituen ildo estrategikoak, helburuak eta jarduketak biltzen ditu, kontuan hartuta, horretarako, iraunkortasunaren alderdi ambientala, ekonomikoa, kulturala eta soziala.

Argitalpen honen bidez, diseinu erakargarria erabiliz, **Bizkaia 21** programa (2011-2016) ezagutarazi nahi dugu —www.bizkaia21.net atarian ere eskuragarri dago—, eta espero dugu programa hobeto aplikatzeko baliagarria izatea eta, era berean, garapen iraunkorra sustatuko duten beste plangintza estrategiko batzuetarako inspirazio iturri ere izatea.

José Luis Bilbao Eguren
Bizkaiko Ahaldu Nagusia

© Bizkaiko Foru Aldundia
Zuzendaritza eta edizioa: Iosu Madariaga eta María Uribe (BFA)
Diseinua: Nueva Europa, S.L.
Inprimatzea: Gráficas Ulzama

ISBN: 978-84-7752-524-0
Lege-gordailua: BI-493-2013

AURKIBIDEA

1. SARRERA	6
1.1. Testuingurua	6
1.2. Bizkaia 21 Egitasmoaren (2011-2016) xedea	6
1.3. Denbora-muga.....	7
2. ERREFERENTZIA-EREMUA	8
3. BIZKAIA 21 EGITASMOA (2011-2016) EGITEKO PROZESUA	9
3.1. Metodologia	9
4. BIZKAIA 21 EGITASMOAREN (2011-2016) PRINTZIPIOAK	11
4.1. 1. PRINTZIPIOA. Ekonomi, ingurumen, gizarte eta kultur alderdiak erabakiak hartzeko moduan txertatzea.....	11
4.2. 2. PRINTZIPIOA. Belaunaldien arteko zuzentasuna	11
4.3. 3. PRINTZIPIOA. Oinarrizko beharrak betetzea, pobreziaren kontrako borroka eta belaunaldi barruko zuzentasuna sustatzea	11
4.4. 4. PRINTZIPIOA. Gobernantza ona eta partaidetza	11
4.5. 5. PRINTZIPIOA. Kultur identitatea sustatzea	11
4.6. 6. PRINTZIPIOA. Zeharkakotasuna erabakiak hartzean	11
5. AALBORG+10 KONPROMISOAK, ILDO ESTRATEGIKOAK ETA HELBURUAK	12
5.1. 1. KONPROMISOA: Gobernu moduak	12
1.1. IE. Erakundeen arteko lankidetzeta eta koordinazioa hainbat mailatan bultzatzea.....	12
1.2. IE. Zerbitzu publikoen sistema iraunkorra finkatzea	14
1.3. IE. Gobernantza hobetzea	15
5.2. 2. KONPROMISOA: Iraunkortasunerako kudeaketa	15
2.1. IE. Iraunkortasunean oinarrituriko aurrerapena garatzea	16
2.2. IE. Iraunkortasuna Bizkaiko administrazioetan txertatzea	16
2.3. IE. Iraunkortasuna Bizkako hezkuntzan txertatzea	17
2.4. IE. Iraunkortasuna gizartean oro har barneratzea	18
2.5. IE. Garapen iraunkorra errazten duen zerga-eredua sustatzea	19
5.3. 3. KONPROMISOA: Natur ondasun komunak	20
3.1. IE. Bizkaiko ingurune naturalaren ahalmena zaintzea eta hobetzea	20
3.2. IE. Bizkaiko airearen kalitatea hobetzea	23
3.3. IE. Uraren kudeaketa ona sustatzea Bizkaian	24
5.4. 4. KONPROMISOA: Kontsumo eta bizimodu arduratsuak	26
4.1. IE. Erosketa eta Kontratazio Publiko Iraunkorreko irizpideak zabaltzea eta ezartzea Bizkaiko Foru Aldundian, haren menpeko herri erakundeetan eta Bizkaiko beste Herri Administrazio batzuetan	26
4.2. IE. Obra, ondasun eta zerbitzu iraunkorren gehikuntza sustatzea merkatuan.....	27
4.3. IE. Hondakinak murriztea eta horien kudeaketa hobetzea	27
4.4. IE. Bizkaiko energi politikaren aldaketa bultzatzea	29

5.5. 5. KONPROMISOA: Hirigintza plangintza eta diseinua	30
5.1. IE. Hirigintza plangintza iraunkorra garatzea	30
5.2. IE. Eredu trinkoa eta erabilera-aniztasuna lortzeko lurralde antolamendurako jarraibideak sustatzea.....	32
5.6. 6. KONPROMISOA: Mugikortasun hobea eta trafikoa gutxitzea	33
6.1. IE. Mugikortasun iraunkorra sustatzea Bizkaian.....	33
5.7. 7. KONPROMISOA: Osasunerako tokiko ekintza	36
7.1. IE. Osasun ona sustatzea Bizkaian	36
7.2. IE. Udalerrien garapen iraunkorra sustatzea	37
7.3. IE. Zahartze aktiboa sustatzea Bizkaian	38
7.4. IE. Adinekoen bizi-kalitatea hobetzea, horien autonomia edo mendekotasun maila alde batera utzita	39
5.8. 8. KONPROMISOA: Tokiko ekonomia bizia eta iraunkorra	40
8.1. IE. Nekazaritza-abeltzaintza eta basogintza iraunkorra sustatzea Bizkaian	41
8.2. IE. Enplegu iraunkorra eta kalitatea sustatzea	42
8.3. IE. Ekonomia iraunkorrerako oinarriak ezartzea eta enpresa kudeaketa arduratsua sustatzea	42
8.4. IE. Turismo iraunkorra sustatzea Bizkaian	44
8.5. IE. Garapen iraunkorrerako berrikuntza eta ikerketa kultura sustatzea Bizkaian	45
5.9. 9. KONPROMISOA: Berdintasuna eta gizarte justizia	47
9.1. IE. Genero-berdintasuna lortzea Bizkaian	47
9.2. IE. Tokiko nortasuna eta kultura sustatzea	48
9.3. IE. Bizikidetzatza sustatzea aniztasunaren kudeaketaren bidez	49
9.4. I.E. Bidezko gizarte eredu orekatua sortzea Bizkairako	50
5.10.10. KONPROMISOA: Toki mailatik maila globalera	50
10.1. IE. Garapenerako nazioarteko lankidetzatza sustatzea	51
10.2. IE. Klima aldaketaren eraginak murriztea	52
10.3. IE. Ingurumen justizia sustatzea	52
6. JARRAIPENA ETA BERRIKUSPENA	53
7. I. ERANSKINA. ILDO ESTRATEGIKOEN, HELBURUEN ETA JARDUKETEN LABURPEN-TAULA	55

BIZKAIA 21 EGITASMOA: BIZKAIKO FORU ALDUNDIAREN ESTRATEGIA GARAPEN IRAUNKORRERAKO (2011-2016)

- Bizkaiko Aldizkari Ofizialeko 121. zenbakian publikatutako onarpena. 2011ko ekainak 24, ostirala.
- Bizkaiko Aldizkari Ofizialeko 130. zenbakian publikatutako gaurkotzearen onarpena. 2012ko uztailak 6, ostirala.

1. SARRERA

1.1. TESTUINGURUA

Bizkaiko Foru Aldundiaren Gobernu Kontseiluak, 2005eko azaroaren 22an eginiko bilkuran, Bizkaia 21 Egitasmoa onetsi zuen, hain zuzen 2010era artekoa.

Foru erakundeak gogoeta eta lanerako proposamen hori egin zuen iraunkortasunerantz egitearen aldeko mugimenduei erantzuna emateko, gehienbat Europakoei. Egitasmo haren hitzaurrean, zehazki azaltzen ziren haren genesia eta frogapena, eta oinarri nagusia Garapen Iraunkorrerako Europako Estrategia zen.

Egitasmoaren edizio berrituan, edukiak egungo garaietara egokitu behar izan dira, geroko gure belaunaldiei utzi behar diegun etorkizuna ahaztu barik, betiere gure Lurraldeari eragiten dioten Europako politiken eremuaren barruan.

Garapen Iraunkorrerako Europako Estrategiak¹ hauxe zioen 2001ean: “*Garapen iraunkorrek sektore guztien eta politika guztien ardatz nagusia bihurtu beharko luke*”. Europako Batzordeak Europako Estrategia 2020 delakoan² dioenez, egungo krisialdi ekonomikoak ekonomi eta gizarte aurrerapeneko urteak ezabatu ditu, eta Europako ekonomiarren ahuleziak utzi ditu agerian. Azken Estrategia hori EB *ekonomia adimenduna, iraunkorra eta integratzailea bihurtzearen alde agertzen da, enplegu, produktibitate eta gizarte kohesio maila handiak izango dituen*.

Geroago, *hazkunde iraunkorrerako eskualde politikak Europa 2020 eremuan*³ eginiko ekarpena delakoak gogorarazi egiten digu kohesio politikak Estrategia bultzatu behar duela, zertarako-eta EBk garapen iraunkorraren eta enplegua sortzearen bidean aurrera egiteko, eta bi gako dituen planteamendua proposatzen du:

- Alde batetik, *inbertsio **gehiago** garapen iraunkorrean: garapen iraunkorreko inbertsioen garrantzi estrategikoa sustatzea, baliabideak eraginkortasunez eta karbono emisio txikiekin darabiltzan ekonomia azpimarratuta.*
- Eta bestetik, *inbertsio **gehiago** hazkunde iraunkorrean: Politikak betearazteko mekanismoak hobetzea, garapen iraunkorraren printzipioak eragiketa-egitasmoetan aplikatzea indartuz.*

Horrez guztiaz gain, gure Lurraldeak kultur berezitasunak dituela esan behar dugu, zaindu eta indartu beharrekoak, egungo gizarte errealitatearekin bat eginda erabat.

Hortaz, Foru Erakunde honen ekarpenak, hazkunde adimenduna, iraunkorra eta integratzailea bere gain hartzeaz batera, kultur ondarea zaindu behar du. Hauxe da nahia eta helburua: Inguruabar berezi horietan lan egitea, gure Lurraldea eta herritarrak haz daitezen denboraren poderioz iraunkorragoak izatea ahalbidetuko digun bidean.

1.2. BIZKAIA 21 EGITASMOAREN XEDEA (2011-2016)

Egitasmo honen xedea, orain ere, foru sailei dagozkien jarduketetan iraunkortasun-irizpideak txertatzen laguntzea da, Lurraldea eta herritarrak iraunkortasunaren bidetik joan daitezen.

Lehen egitasmoan ezarritako helburuak oraingo honetan ere baliozkoak dira:

- Kide anitzeko gogoetarako lagungarria den elementua ezartzea, foruaren jardunari eta garapen iraunkorrari buruzkoa.
- Iraunkortasun-printzipioak Foru Erakundearen sartzeko, ildo estrategikoak finkatzea.
- Iraunkortasun helburu espezifikoak zehaztea foru sail guztientzat, kudeaketa-adierazleekin batera, hartutako konpromisoen jarraipena egitea ahalbidetuko dutenak, hain zuzen ere.
- Arlo anitzeko jarduketa sustatzea, Lurraldearen eta herritarren garapen iraunkorrean oihartzun handia duten eremuen koordinaziora bideratua.
- Parte hartzeko kultura bultzatzea foru administrazioaren barruan antolakuntza sistema baten bidez; sektoreko politiken iraunkortasuna printzipioak bere gain hartzeko moduko sistema izango da.

Aurreko Egitasmoan adierazi zenez, urrats garrantzitsua zen Bizkaiko garapen-eredua bideratzeko, baina ez zen behin betikoa. Halaber, garapen iraunkorrerako bidea prozesua dela erantsi zuen eta, beraz, Bizkaia 21 Egitasmoak (2011-2016) nahikoa malgua izan beharko luke, inguruabar aldakorretara egokitzeko moduko malgua.

¹ Europako Kontseiluak Gotenburgoko Goi-bileran onetsia, 2001eko ekainaren 15ean eta 16an, Batzordeak proposatuta [COM (2001) 264].

² COM (2010) 2020.

³ COM (2011) 17 azkena.

Eta inguruabarrak nabarmen aldatu dira. Baina elkarte, eragile eta erakunde askok, une berezi hauetan, garai batean hasitako bidea dela egokia aldeztu dute, hots, iraunkortasunaren bidea politika guztietan. Hori dela-eta, lehen egitasmoan agerrarazitako **Printzipioek** eta **Konpromisoek** are zentzu handiagoa dute orain, eta aurrerantzean ere erreferentzia izan behar dute, denboran nekez aldatzen diren erreferenteak.

Ildo estrategikoak, helburuak eta **jarduketa** egokiak, izan ere, aurrean dugun berehalako egungo garaiari egokitu zaizkio.

1.3. DENBORA-MUGA

Egitasmo honetan proposaturiko denbora-mugak 2011-2016 epealdia hartzen du.

Azalduko Egitasmoaren hasierako gogoeta metodologikoak berriz ere azpimarratu ditu Lurraldea bera eta herritarrak. Nahiz eta arazoek eta konponbideek gero eta presentzia handiagoa duten gure gizartearen maila guztietan, ez da ahaztu Bizkaiko Foru Aldundiak hainbat eskumen dituela, dagoeneko ezaguna den administrazio antolakuntzan oinarritua.

Berriz ere esaten da garapen iraunkorraren kontzeptua Administrazioaren jarduketa-eremu guztietan txertatu beharra dagoela eta, beraz, Bizkaia 21 Egitasmo berriak (2011-2016) Bizkaiko Foru Aldundiaren sail eta egitura guztiak ukitzen ditu. EAEko gainerako **Herri Administrazioekiko** beharrezko koordinazioa azpimarratzearekin batera, eta bereziki udal administrazioarekiko, herritarrengandik hurbilen dagoen entitatea baita.

Aurrekoan bezala, egungo Egitasmoaren egitura Aalborg+10 konpromisoen ingurukoa da, foru sail guztien jarduna izanda lortu beharko diren **34 Ildo Estrategiko** eta **93 Helburu** eta **332 Jarduketa** proposatuz.

Hala, politikek Bizkaiko Lurralde Historikorako eta hura osatzen duten udalerrietarako hazkunde iraunkorreko ereduaren alde duten konpromisoa bideratzen duten ekintzak bildu dira dokumentuan.

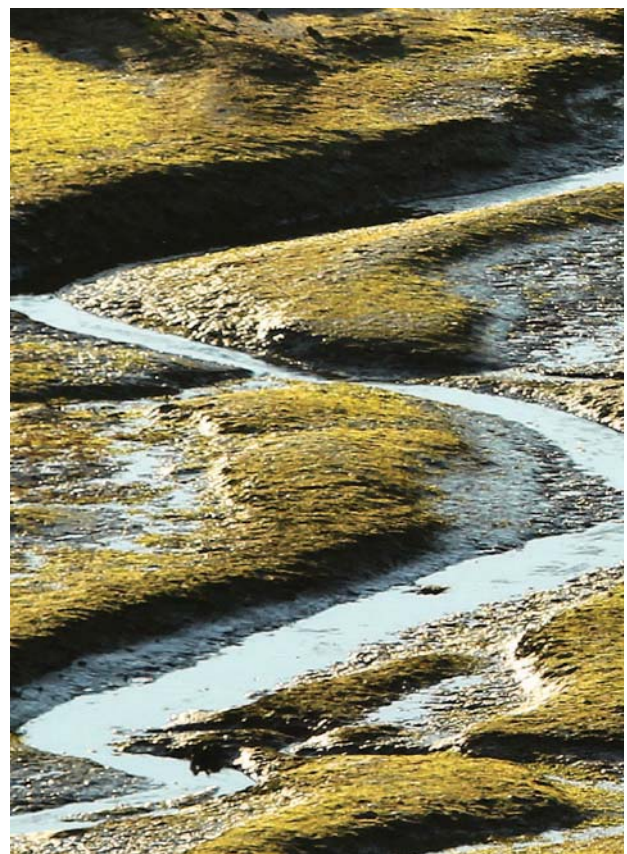
Hortaz, eta ikus daitekeenez, zeharkako estrategia da erabat, Bizkaiko Lurralde Historiko osoa ukitzen duena eta hari eragiten dioten politika guztien parte-hartzea

dakarrena. Edo bestela esanda, estrategiaren garapenaren administrazio ikuspegiaren funtsa ez da soilik Bizkaiko Foru Aldundia bera, gainerako administrazioak baizik eta, bereziki, Bizkaiko udalak.

Azkenik, Bizkaia 21 Egitasmo honen koordinazioa Bizkaiko Foru Aldundiaren Ingurumen Sailaren pentzura izango dela esan behar da.

Erakunde horren helburuen artean, Bizkaiko Lurraldeko garapen iraunkorreko politiken jarraipenari eta ebaluazioari buruzkoa dago, betiere foru sailek eta horiekin lotutako enpresa publikoek esleituta dituzten eskumenei kalterik egin gabe.

Hortaz, egiteko nagusietako bat Bizkaia 21 Egitasmoa bera ebaluatzea, jarraipena egitea eta berrikuspina proposatzea izango da, gure Lurraldearen iraunkortasunerako ekintzan aurrera egiteko berme gisa.

2. ERREFERENTZIA-EREMUA

Bizkaiko Foru Aldundiak, azken legegintzaldietan, garapen iraunkorraren arloa landu izan du, ez bakarrik gomendioei, zuzentarauei eta hainbat eremutako legeriei erantzuna emateko, baizik eta uste sendoa dugulako horretan, zenbait kasutan horiek guztien aurretikoa.

Uste sendo hori dokumentu hau idaztearekin batera hasi zen gauzatzen: "*Bizkaiko Foru Aldundia eta Agenda 21en aplikazioa*", 1998koa, edo hilabete batzuk geroago, 1999ko otsailean, gizakiak ingurumenerako duen eskubideari buruz Bizkaiak eginiko Adierazpena aldarrikatuta.

Ondoren, Bizkaia 21 Egitasmoari (2005-2010) buruzko ekimenak garatu dira, edo Iraunkortasunaren Hezkuntzarako Ekintza Egitasmoari buruzkoak (PAES, 2007), edo Hiri eta Herri Iraunkorren Europako IV. Konferentzian izenpeturiko konpromisoa. Konferentzia hori Aalborg-en egin zen 2004ko ekainean, non Europako tokiko gobernuek, horien artean Bizkaiko Foru Aldundiak, egun Aalborg+10 Konpromisoak deritzegunak hartu zituzten beren gain.

Horrek guztia, esana dugunez, lege-eremuen edo erreferentzia-eremuen barruan eboluzionatu du; izan ere, eremu horiek Europako eta euskal gizartean izan dira azken bi hamarkadetan.

Horrexegatik, Bizkaia 21 Egitasmo berritua (2011-2016) Europar Batasunaren korrante nagusiak kontuan izanik idatzi da. 2001eko ekaineko Garapen Iraunkorrerako Europako Estrategiatik eta 2005eko berrikuspenetik hasita, 2007 eta 2009ko ebaluazio bikoitzetara.

2005ean, esana dugunez, Estrategia berrikusi zen **funtsezko zazpi erronketara** bideratzeko. Erronka horiek landu behar dira, baldin eta Europak garapen iraunkorraren bidetik jarraitu nahi badu eta oparotasun eta ongizate maileri eutsi nahi badie. Hona hemen erronkok:

- **Klima aldaketaren** eta horren ondorioen kontra borrokatzea.
- **Garraioen** ondorio txarrak mugatzea eta eskualdeen arteko desorekak geldiaraztea.
- **Ekoizpen- eta kontsumo-bide** iraunkorrak sustatzea.
- **Baliabide naturalen kudeaketa iraunkorra** egitea.
- **Herri osasunerako** arriskuak mugatzea.

- **Gizarte bazterkeriaren eta pobrezia**ren kontra egitea eta **zahartze demografikoaren** ondorioei aurre egitea.

- **Munduko pobrezia**ren kontrako borroka indartzea eta **munduko garapen iraunkorra** zaintzea, baita nazioarteko konpromisoak errespetatzea ere.

Erronka horiez gain, sektore arteko hiru neurri hauek izan behar dira kontuan:

- **Jakintza**ren **gizarteak** garapen iraunkorra bultzatu behar du.

- **Finantza eta ekonomi tresnak** kutsadura gutxiago sortzen duten produktuak eta zerbitzuak dituen merkatua sortzeko eta kontsumitzaileen jokabidea aldatzeko baliabidea ere badira.

- **Komunikazio hobeari** esker, herritarren eta enpresen konpromisoa susta daiteke.

2007ko urrian, funtsezko zazpi erronken ebaluazioa egin zen, zeren eta tokian bertan lorturiko emaitzak oso onak izan ez direla ikusi baita, eta azkenik, 2009an, funtsezko gako horien ebaluazioa egin zen Europako politiken baitan.

Gainera, Europa Estrategia 2020 izan da aintzat; izan ere, gure kontinenteak hiru lehentasun hauek izan beharko lituzkeela nabarmentzen da:

- **Hazkunde adimenduna:** jakintza eta berrikuntza oinarrituriko ekonomia garatzea.

- **Hazkunde iraunkorra:** baliabideak eraginkorrako erabiliko dituen ekonomia sustatzea; ekonomia berdea eta lehiakorragoa.

- **Hazkunde integratzailea:** enplegu maila altuko ekonomia sustatzea, ekonomia, gizarte eta lurralde kohesioa bultzatuko dituen.

Horien seinale guztien multzoa da erreferentzia-eremua. Gure jarduketaren eremua Bizkaia eta bizkaitarrak dira, betiere beste herri eta lurraldeekiko elkartasuna ahaztu barik, eta Bizkaia 21 Egitasmoa (2011-2016), berriz, gure tresna.

3. BIZKAIA 21 EGITASMOA (2011-2016) EGITEKO PROZESUA

Bizkaia 21 Egitasmoa (2011-2016), aurrekoa bezala, diseinu eta egituraketa lan zehaztuaren bidez egin da, Bizkaiko Foru Aldundiaren Ingurumen Saila zuzendari duelarik. Alabaina, iraunkortasunak ez du soilik ingurumen aldagaia ukitzen; zeharkako elementua da. Ildo horretan, Aldundiak foru erakundearen sail guzti-guztien partaidetza bultzatu du, ondoren zehaztuko den metodologiaren bidez.

3.1. METODOLOGIA

Bizkaia 21 Egitasmoa egiteko (2011-2016), 5 fase garatu behar izan dira. Ondoren azalduko dira faseak.

Lehenik eta behin, eztabaida-taldeak osatuko dituzten **pertsonak izendatzeari (1. fasea)** ekin zitzaion, eta pertsona horiek Bizkaia 21 Egitasmo (2011-2016) honen oinarriak ezarri zituzten. Foru erakundeak iraunkortasun eragile izendatu ditu parte hartu duten pertsonak, baita Aldundiko profil teknikoko beste pertsona batzuk (barne eragileak deritzenak) eta Foru Aldundiak identifikaturiko kanpoko eragileak ere.

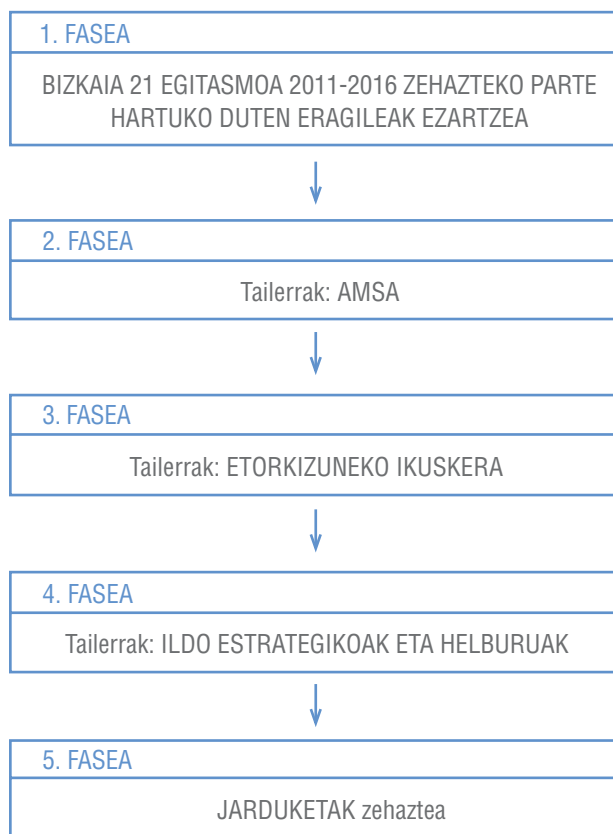
Partaideak izendatu ondoren, parte hartzeko lehen tailerra egin zen, **AMSA Tailerra (2. fasea)**, eta horren helburua Bizkaiko iraunkortasunaren funtsezko eremuen egungo egoera ezagutzea zen eta, iraunkortasunaren arloko funtsezko eragileekin batera, adostasuna lortzea (Bizkaiko Foru Aldundiaren jarduketa-eremuaren barruan), halako moldez non abiapuntua izango baitzen erronka berriak eta estrategiak planteatzeko foru erakundeak arlo horretan hartutako konpromisoak betetzeko bidean aurrera egite aldera.

Bizkaiko egungo egoera aztertutakoan, Bizkaian Aalborg+10 Konpromisoen garapenari buruzko etorkizuneko ikuspegia zehaztu zen, **Etorkizuneko Ikuspegiko Tailerra (3. fasea)** deritzona. Fase horretan, lortu nahi den etorkizun partekaturako agertokia lortu zen (ikuspegi positiboa, Bizkaiko Foru Aldundiak bere eskumenen eremuan indartu beharko lukeena), baita prebenitu beharreko etorkizuneko agertokia ere (ikuspegi negatiboa, foru erakundeak arlo horietan dituen eskumenen bidez ekidin beharrekoa).

Aurreko faseetan lorturiko emaitzak abiapuntu hartuta, ezinbestekoa zen landu beharreko lan-ildo nagusiak eta lortu beharreko helburuak ezartzea. Zehazkiago, Bizkaia 21 Egitasmo hau (2011-2016) zehaztuko duten **Helburuak eta Ildo Estrategikoak (4. fasea)** partaidetzaren bidez

zehazteko **Tailer** bat burutu zen, hain zuzen aurreko fasean lorturiko etorkizuneko ikuspegia lortzeko bideratuta. Halaber, Ildoak eta Helburuak zehazteko, Bizkaia 21 Egitasmoarekiko (2011-2016) sinergiak dituzten barneko eta kanpoko beste egitasmo batzuk hartu ditu Aldundiak, baita iraunkortasunaren arloan garatzen ari diren estatu, Europa eta nazioarte mailako gomendioak eta joerak ere.

Azkenik, zehazturiko helburu bakoitzerako, sail bakoitzak **hainbat jarduketa ezarri du (5. fasea)**, helburuak betetzen direla bermatzeko garatu beharrekoak. Azkenik, parte hartuta zehaztu dira Bizkaiko Foru Aldundiko sailek aurreko fasean proposaturiko **Helburuak** lortzeko zehazturiko **Ildo Estrategiko** bakoitzaren barruan garatu beharreko **Jarduketak**.

1. Irudia. Bizkaia 21 Egitasmoa (2011-2016) egiteko metodologia.

4. BIZKAIA 21 EGITASMOAREN (2011-2016) PRINTZIPIOAK

Bizkaia 21 Egitasmoan (2005-2010) sei printzipio azaltzen ziren, Bizkaiko Foru Aldundiak iraunkortasunaren ikuspegitik garatuko zituen jarduketaren guztien orientazio orokor gisa.

Printzipio horiek, gaur egun, erabateko indarraldia dute, are gehiago gure egungo gizartearen eboluzioak garrantzitsuak diren ikuspegitik. Hortaz, funtsezkoa da Bizkaia 21 Egitasmoaren (2011-2016) ondoriozko jarduketetan parte hartzen duten pertsona guztiek printzipiook aintzat hartzea.

Horrexegatik mantendu dira oso-osorik enuntziatuak eta edukiak, gure gizartearen eta gure Lurralde Historikoaren iraunkortasunerako bidea egitea errazagoa izango den ustearekin.

4.1. 1. PRINTZIPIOA.

Ekonomi, ingurumen, gizarte eta kultur alderdiak erabakiak hartzeko moduan txertatzea

Aintzat harturiko alderdi bakoitzean onura orekatuak dakartzaten konponbideak sortzean eta erabakiak hartzean datza iraunkortasun mailako jarduketaren oinarria.

4.2. 2. PRINTZIPIOA.

Belaunaldien arteko zuzentasuna

Ezein neuririk ez da hartu behar hurrengo belaunaldien beharrak aintzat hartu barik. Hortaz, plangintza egiterakoan, gaurtik, gaurko eta biharko egin behar dugu, erabaki askoren ondorioak itzulezinak izan daitezkeela kontuan izanda.

4.3. 3. PRINTZIPIOA.

Oinarrizko beharrak betetzea, pobreziaren kontrako borroka eta belaunaldi barruko zuzentasuna sustatzea

Sorturiko eta garaturiko jarduketaren guztiak eremu guztietako oinarrizko beharrak (enplegua, hezkuntza, etxebizitza, osasuna, gizarte laguntza...) betetzeko ikuspegitik egin behar dira, eta herritar guztien zuzentasuna sustatu, jatorri, ezintasun, genero, adin, erlijio eta abarren ziozko diskriminaziorik izan barik.

4.4. 4. PRINTZIPIOA.

Gobernantza ona eta partaidetza

Herritarren parte-hartzera irekita egon behar du erabakiak hartzeko prozesuak, sortze beretik; hori lagungarria izango da erabakien behar bezalako gardentasuna, administrazio honekiko konfiantza handiagoa eta baterako erantzukizun handiagoa izateko.

4.5. 5. PRINTZIPIOA.

Kultur identitatea sustatzea

Bizkaiko Lurralde Historikoaren idiosinkrasia eta kultur elementuak indartu behar dira berez balio dutela aintzat hartuta; kezka nagusietako bat izan behar du, eta ez da ekonomia kulturaren kaltetan lehenetsi behar.

4.6. 6. PRINTZIPIOA.

Zeharkakotasuna erabakiak hartzean

Hainbat sailek eragina izan dezaketean arloak lantzeko ohiko lan modua izan behar du administrazio koordinazioak, betiere ondorio sinergikoak bilatuz eta sail baten jarduketak beste baten kalterako izatea saihestuz. Era berean, Herri Administrazioen arteko koordinazioa sustatuko da.

5. AALBORG+10 KONPROMISOAK, ILDO ESTRATEGIKOAK ETA HELBURUAK

Bizkaia 21 Egitasmoa beraren (2011-2016) garapenari dagokio atal hau, eta eduki guztia Aalborg+10 Konpromiso bakoitza oinarri hartuta taldekatu da, azterketa ordenan egitea errazteko.

Ildo horretan, Aalborg+10 Konpromiso bakoitza **Ildo Estrategikotan** banakatu da, hots, jarraitu beharreko jarraibideetan edo jokabideetan. Halaber, horietako bakoitzak bere helburuak ditu, eta horien barruan, **Helburuak** lortzeko egin beharreko **Jarduketak**.

Aldi berean, fitxa labur bat sortu da, ezarritako helburu bakoitzarekin lotutako informazio guztia argi biltzeko xedeaz. Hala, helburu bakoitzerako, hauexek bildu dira: helburua sartzen deneko **Ildo Estrategikoa**, betetzeko epea, hura lortzeko Zuzendaritza arduraduna, Zuzendaritza laguntzaileak (beharrezkoa balitz) eta aurreikusitako helburua betetzen dela ebaluatzeko kontuan hartu beharreko **Adierazleak**.

I. eranskinak Ildo Estrategikoen, Helburuen eta Jarduketan laburpen-taula dakar.

5.1. 1. KONPROMISOA. Gobernu moduak

Erabakiak hartzeko gure prozedurak demokrazia parte-hartzaile handiagoaren bidez bultzatzea hitzartu dugu

Bizkaiko Foru Aldundiak ezinbestekotzat jotzen du **erakundeen arteko lankidetzaren eta koordinazioaren** garatzea hainbat mailatan eta hainbat sailen artean. Ildo horretan, beharrezkotzat jotzen da sailen arteko koordinazioarako politikak bultzatzea foru erakundeetan bertan. Halaber, zeharkakotasuna oinarritzko antolakuntza-elementu gisa sartu behar dela irizten zaio, foru politiken indarra eta koherentzia hobetzeko. Hala ere, foru erakundeak uste du urrats bat gehiago egin behar dela eta Bizkaia, lurralde gisa, ukitzen duen erakunde arteko koordinazioa hobetu, maila edozein dela ere.

Bestalde, Bizkaian dauden zerbitzu publikoen egungo sistema (ur-hornidura eta saneamendua, hiriko hondakinen bilketa, etab.) ona izan arren, hobetu liteke. Ildo horretan, eta **zerbitzu publikoen sistema iraunkorra finkatzeko**

asmoz, egungo zerbitzuen eta baliabideen zati bat koordinatu, mankomunatu edo partzuergoan sartzeko prozesua sustatu nahi du Aldundiak. Aldi berean, herritarren arreta hobetuko da prestazio eta zerbitzuen sistema eraginkorraren bidez, herritarren desberdintasunak galarazteko eta sistema eskuragarria eta ulergarria izateko herritar guztientzat.

Azkenik, **gobernantza hobetzeko**, Bizkaiko lurraldeak erakundeek ez diren ekarpenen aldeko apustu tinkoari eustea nahi da. Hartara, herritarrek eta gizarte eta ekonomi erakundeek erabakiak hartzeko prozesuetan duten partaidetza erraztuko da eta foru jardueraren gardentasuna indartu.

1 KONPROMISOA. GOBERNU MODUAK			
1.1. ILDO ESTRATEGIKOA Erakundeen arteko lankidetzaren eta koordinazioaren hainbat mailatan bultzatzea			
1.1.1. HELBURUA. Koordinazio politikak bultzatzea Bizkaiko Foru Aldundiko sailen artean.			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> • Iraunkortasun eragilea aintzatestea, haren eginkizuna onartuz eta kontzeptu hori barnean eta kanpoan hedatuz. • Iraunkortasun eragileen bilera-programa bat onestea eta burutzea. • Iraunkortasun eragileen foro birtuala sortzea Bizkaia 21 atarian, informazio, trebakuntza eta komunikazio gunea izango dena. • Bizkaia 21 Egitasmoa (2011-2016) jarraitzeko eta ebaluatzeko egitasmoa egitea eta onestea. 			
Lehentasuna	Handia	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Funtzio Publikoaren Zuzendaritza Nagusia Ingurumen Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Foru Zuzendaritza guztiak		
Adierazlea	Iraunkortasun eragileek eginiko bileren kopurua		

1.1. ILDO ESTRATEGIKOA			
<p>1.1.2. HELBURUA. Zeharkakotasuna txertatzea foru politiken iraunkortasuna eta koherentzia hobetuko dituen antolakuntzako elementu gisa.</p>			
<p>JARDUKETAK</p>			
<ul style="list-style-type: none"> • Foru Politikak Koordinatzeko Batzordearen sorrera bultzatzea. • Zeharkakotasunerako tresnen eta metodologiaren arloko aholkuak ematea Aldundiko langileei politikak zehazterakoan. • Sailen arteko jardunaldiak eta lan-taldeak egitea erlazio naturiko programak eta ekintzak koordinatzeko. • Onetsi eta abiaraztea zeharkako jarduerak gazteen arloan Gaztedi-Bizkaia Proiektuan 2011-2015. • Gaztedi Foru Batzordeak gazteria arloan foru jarduketaren programazioa eta ebaluazioa egitea eta onestea, Gaztedi-Bizkaia Proiektuaren 2011-2015 baitan. 			
Lehetasuna	Handia	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Funtzio Publikoaren Zuzendaritza Nagusia Ingurumen Zuzendaritza Nagusia Kirolen eta Gazteriaren Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Foru Zuzendaritza guztiak		
Adierazlea	Foru Politikak Koordinatzeko Batzordearen bilera kopurua Sailen arteko lan-taldeen eta jardunaldien kopurua Adierazlea: Gazteria arloan zeharkako jardueren kopurua Adierazlea: Gaztedi Foru Batzordeak egindako batzarren kopurua		

1.1. ILDO ESTRATEGIKOA			
<p>1.1.3. HELBURUA. Bizkaiko Lurralde Historikoaren beraren barruko erakundeen arteko koordinazioa eta lankidetzak hobetzea, baita Bizkaitik kanpoko Administrazio eta erakundeekikoa ere.</p>			
<p>JARDUKETAK</p>			
<ul style="list-style-type: none"> • Foru partaidetza bultzatzea administrazioetako Gobernu Organoetan (Eusko Jaurlaritza, EUDEL, URA, Emakunde, Bizkaiko Garraio Partzuergoa, Ur Partzuergoak, etab.). • Topaketak sustatzea EUDELekin, aplikazio arloen arabera. • Udalerriehi aholkuak ematea eta udalerrien itunak koordinatzea foru sail bakoitzaren eremuan. • Tresna eta aplikazio informatiko komunak edo bateragarriak erabilera sustatzea hainbat erakundek parte hartzen duten programetarako. • Eskuliburuak, gidak edota legeria egitea eta argitaratzea administrazioen jarduketak-prozedurak normalizatzeko. 			
Lehetasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Foru Zuzendaritza guztiak		
Adierazlea	Tresna eta aplikazio informatiko komunak edo bateragarriak erabilera sustatzea hainbat erakundek parte hartzen duten programetarako. Prozedurak normalizatzeko argitalpenen kopurua		

1.2. ILDO ESTRATEGIKOA Zerbitzu publikoen sistema iraunkorra finkatzea			
<p>1.2.1. HELBURUA. Zerbitzu publiko eta baliabide batzuk koordinatu, mankomunatu edo partzuergoan sartzeko prozesua sustatzea, sistema iraunkorra bultzatuz.</p>			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> Zerbitzu mankomunatuaren prestazioa sustatzea eta aholkuak ematea gizarte, kultura, ekonomia, turismo, gazteria, etab. eremuetan. Udalerri guztiak Bilbao-Bizkaia Partzuergoan sartzeko sustatzea. Lurralde mailako Hiriko Hondakinaren Partzuergoa sortzea sustatzea. Mankomunitateen sorrera sustatzea hiriko hondakinak biltzeko. 			
Lehentasuna	Handia	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Udal Harremanenentarako eta Hirigintzarako Zuzendaritza Nagusia Ingurumen Azpiegituren Zuzendaritza Nagusia Ingurumen Zuzendaritza Nagusia Kirolen eta Gazteriaren Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Foru Zuzendaritza guztiak		
Adierazlea	Zerbitzu mankomunatuaren kop. Bilbo-Bizkaia Ur Partzuergoan elkarturiko udalerrien kop. Hondakinak partzuergoan bilduta kudeatzen dituzten udalerrien kop. "Udal Gaztedi", Bizkaiko Lurralde Historikoaren tokiko esparruko gazteria politika integralen koordinazio organora atxekituriko udalerrien kopurua		

1.2. ILDO ESTRATEGIKOA.			
<p>1.2.2. HELBURUA. Herritarren arreta hobetzea prestazio eta zerbitzuen sistema batekin, desberdintasunak saihesteko eta beti erabiltzaileari bideraturiko sistema eraginkor, irisgarri eta ulergarri batekin. Zuzentasuna eta iraunkortasuna.</p>			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> Web zerbitzuen garapeneraren aldeko apustua egitea administrazio kudeaketetarako. Herritarrentzako Ingurumen Informazio Sistema hobetzea. 			
Lehentasuna	Handia	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Administrazioaren, Zerbitzuen eta Berrikuntza Publikoaren Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Foru Zuzendaritza guztiak		
Adierazlea	Administrazio elektronikoen bidez eskuragarri dauden zerbitzuen kop. Administrazio elektronikoen bidezko erabiltzaileen kop. Ingurumen Informazio Sistemaren erabiltzaileen kop. Ingurumen Informazio Sistemaren erabiltzaileen gogobetetasun maila		

1.3. ILDO ESTRATEGIKOA Gobernantza hobetzea			
<p>1.3.1. HELBURUA. Herritarrek eta gizarte eta ekonomi erakundeek erabakiak hartzeko prozesuan duten parte-hartze aktiboa erraztea.</p>			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> Herritarrek erabakiak hartzeko prozesuan parte hartzeko eredia zehaztea. Herritarrek BFaren politikan parte hartzeko bideak sortzea, jendaurreko informaziotik harago (mahai sektorialak, Gaztedi Foroa, etab.). 			
Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Foru Zuzendaritza guztiak		
Adierazlea	Herritarrek parte hartzeko abiarazitako bideen kopurua		
<p>1.3.2. HELBURUA. Herri Administrazioen kudeaketaren gardentasuna indartzea.</p>			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> Informaziorako bide publikoak sortzea (web orria, Gaztebizz ataria, etab.) Administrazioak. 			
Lehentasuna	Handia	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Foru Zuzendaritza guztiak		
Adierazlea	Abiarazitako informazio bide publikoen kop. Enpresentzako dibulgazio jarduketaren kop.		

5.2. 2. KONPROMISOA.

Iraunkortasunerako kudeaketa

Kudeaketa egitasmo eraginkorrek egitea hitzartu dugu: diseinua, abiaraztea eta ebaluazioa

Bizkaiko Foru Aldundiaren premisen artean, **Bizkaiaren aurrerapenaren** alde lan egitea dago, **iraunkortasunean oinarrituriko lurraldea den aldetik**. Asmo horrekin, hazkunde ekonomikoa eta ingurumeneko nahiz gizarteko kanpoko kostuak banantzeko ahaleginak egin nahi ditu.

Ilido beretik, **iraunkortasuna eta horren irizpideak Bizkaiko Administrazioetan txertatzearen** garrantzia azpimarratzen du, eta horretarako, hainbat bide abiaraziko ditu, hala nola, arlo horretan eginiko ibilbidea gainbegiratzeko eta ebaluatzeko iraunkortasun-adierazleen erabilera, udalerriei laguntzea Tokiko Agenda 21en Tokiko Ekintza Planak kudeatzeko edo Bizkaian dauden administrazioak bultzatzea Europako Hiri Iraunkorren Kanpainarekin bat egin dezaten.

Era berean, foru erakundeak beste nitxo batean ere funtsezkotzat jotzen du iraunkortasunaren kontzeptua sartzea: hezkuntzaren sektorean. Hori dela-eta, hainbat jarduketa bideratu dira, **iraunkortasuna hezkuntzaren sektorean txertatzeko** asmoz, Eskolako Agenda 21 eta sektore horretako iraunkortasunaren arloko esperientzien trukaketa bultzatuz eta foru erakundearen Iraunkortasunean Oinarritutako Hezkuntzarako Ekintza Egitasmoa (PAES) eguneratzea, zabalkundea eta aplikazioa sustatuz.

Aldi berean, ezinbestekotzat jotzen da **oro har gizarteak iraunkortasuna barneratzea**. Horrexegatik, herritarrak garapen iraunkorrean parte hartzearen garrantziaz jabeazteko eta orain eta geroan lurraldean egingo diren iraunkortasun prozesuei buruzko informazioa ezagutarazteko jarduketak ere biltzen ditu Egitasmoak.

Bizkaia iraunkortasunaren bidea kudeatzeko jarduketak bukatzeko, **Ingurumen Zerga Erreformari buruzko lan-eremuaren sorrera bultzatu** nahi da hiru foru aldundien eta Eusko Jaurlaritzaren artean, eta interesa duten alde guztiei erreformaren onurak ezagutaraziko zaizkie. Halaber, zerga iruzurra murrizteko jarduketa egokiak egingo dira, zertarako-eta zergen kargan banaketan ekitate eta gizarte justizia handiagoak lortzeko.

2. KONPROMISOA. IRAUNKORTASUNERAKO KUDEAKETA			
2.1. ILDO ESTRATEGIKOA Iraunkortasunean oinarrituriko aurrerapena garatzea			
2.1.1. HELBURUA. Hazkunde ekonomikoa eta ingurumeneko eta gizarte kanpoko kostuak banantzea.			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> Bizkaiko Batzar Nagusiek eta Bizkaiko Foru Aldundiak Europako eta nazioarteko ekimenekin gehiago bat egitea, iraunkortasun politikak finkatzea ahalbidetzeko. Bizkaia 21 Egitasmoari, Tokiko Agenda 21i eta Aalborg+10 Konpromisoari buruzko trebakuntza kanpainak egitea, foru administrazioetako langileentzat nahiz udal eta udalaz gaindiko entitateetako langileentzat. Iraunkortasun kontzeptua Bizkaiko enpresa sarean ezagutaraztea. Gizarte kohesioan oinarrituriko hazkunde ekonomikoa zabaltzea eta finkatzea eta ingurumena foru sail guztien artean koordinatuta babestea. 			
Lehentasuna	Handia	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Enpresak eta Berrikuntza Sustatzeko Zuzendaritza Nagusia Ingurumen Zuzendaritza Nagusia Administrazioaren, Zerbitzuen eta Berrikuntza Publikoaren Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Foru Zuzendaritza guztiak		
Adierazlea	Europako eta nazioarteko ekimenekin bat egin diren programen kop. B21E, Tokiko Agenda 21 eta Aalborg+10 konpromisoari buruz BFAko pertsonalari, udal erakundeei eta beste erakunde batzuei emandako trebakuntza kanpainen kop.		

2.2. ILDO ESTRATEGIKOA Iraunkortasuna Bizkaiko Lurralde Historikoko Administrazioetan txertatzea			
2.2.1. HELBURUA. Iraunkortasun-adierazleak erabiltzea iraunkortasunerako bidea ikuskatzeko eta ebaluatzeko.			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> Bizkaiko Iraunkortasun-adierazleen Sistema mantentzea eta eguneratzea. Urtero kalkulatzea Bizkaiko Giza Garapenaren Indizea eta horren bilakaera aztertzea. Bizkaiko iraunkortasun-adierazleen, aztarna ekologikoaren eta Giza Garapenaren Indizearen emaitzak Bizkaiko Administrazioetan ezagutaraztea. Foru planek eta egitasmoek Aalborg+10 Konpromisoak betetzeko eginiko ekarpena ebaluatzea. 			
Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Ingurumen Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Foru Zuzendaritza guztiak Eusko Jaurlaritza Udalak		
Adierazlea	Eguneraturiko adierazleen egituren kopurua		
2.2.2. HELBURUA. Udalerrien Tokiko Agenda 21en Tokiko Ekintza Planak kudeatzen laguntzea orientazioaren eta laguntzaren bidez.			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> Iraunkortasunaren araberako udal proiektuak finantzatzea. Iraunkortasun-irizpideak sortzea diru-laguntzen emakidetan baloratuak izan daitezen. 			
Lehentasuna	Handia	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Diru-laguntzen programak garatzen dituzten foru zuzendaritza guztiak		
Kolaborazioa	Udalak		

2.2. ILDO ESTRATEGIKOA			
Adierazlea	Iraunkortasunaren araberako udal proiektuak finantzatzeko urteko foru aurrekontua (€/urtea) Iraunkortasun-irizpideak sartu direneko diru-laguntzen programen kop.		
2.2.3. HELBURUA. Administrazioek Europako Hiri eta Herri Iraunkorren Kanpainarekin bat egitea sustatzea.			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> Bizkaiko udalerriek Europako ekimen eta proiektuetan bat egitea sustatzea, politika iraunkorrak sartze aldera. Bizkaiko Foru Aldundiak Europako Hiri eta Herri Iraunkorren Kanpainaren ekimenetan eta proiektuetan parte hartzea. Udalak eta udalaz gaindiko beste erakunde batzuk ICLEIn sartzea sustatzea eta bultzatzea. ICLEIren barruko Bizkaiko udalerrien arteko topaketak antolatzea. Europako Hiri eta Herri Iraunkorren Kanpainari buruzko informazioa argitaratzea Udalnet eta Bizkaia 21 atarian. 			
Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Ingurumen Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Udal Harremanetarako eta Hirigintzarako Zuzendaritza Nagusia Udalak Europako Hiri eta Herri Iraunkorren Kanpaina ICLEI (Garapen Iraunkorren aldeko Tokiko Gobernuen Nazioarteko Elkarte)		
Adierazlea	Europako ekimen eta proiektuekin bat egin duten udalerrien kop. Europako Hiri eta Herri Iraunkorren Kanpainaren kolaboratzaileen sareko kideekin parte hartzeko proiektuen kop.		

2.3. ILDO ESTRATEGIKOA Iraunkortasuna Bizkaiko hezkuntzaren arloan txertatzea			
2.3.1. HELBURUA. Eskolako Agenda 21 indartzea.			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> Komunikabidea ezartzea eta baterako lan-ildoak sustatzea Ingurugela Bizkaiarekin. Bizkaia 21 web ataria sortzea. Material didaktikoak sartzea Bizkaia 21 atarian. 			
Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Ingurumen Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Ingurugela Bizkaia Bizkaiko ikastetxeak		
Adierazlea	Ingurugelarekin urtean eginiko jarduketak kop. Urte bakoitzean buruturiko jarduketak jaso dituzten pertsonen kop. Urtean Bizkaia 21 atarian sartutako hezkuntza material berrien kop.		
2.3.2. HELBURUA. Iraunkortasunaren arloko esperientzien trukaketa sustatzea hezkuntzaren sektorean.			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> Bizkaiko ikastetxeetan topaketa iraunkorrak antolatzen laguntzea. Bizkaia 21 atarian guneak sortzea eskola esperientzia iraunkorrak erakusteko. Lankidetzak hitzarmenak ezartzea hezkuntzaren sektoreko iraunkortasun teknikariak trebatzeko. 			
Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Ingurumen Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Ingurugela Bizkaia Ikastetxeak		

2.3. ILDO ESTRATEGIKOA			
Adierazlea	Ikastetxeetan urtean eginiko topaketa iraunkorren kop. Bizkaia 21 atarian erakutsitako eskola esperientzia iraunkorren kop. Hezkuntzaren sektorean iraunkortasun teknikari gisa trebaturiko pertsonen kop.		
<p>2.3.3. HELBURUA. Bizkaiko Foru Aldundiaren Iraunkortasunean Oinarritutako Hezkuntzarako Ekintza Egitasmoa (PAES) eguneratzea, zabalkundea eta aplikazioa sustatzea.</p>			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> Bizkaiko Foru Aldundiaren Iraunkortasunean Oinarritutako Hezkuntzarako Ekintza Egitasmoa eguneratzea, Bizkaia 21 Egitasmo berriarekin (2011-2016) eta iraunkortasunaren lotutako beste plan edo programa batzuekin bat etorritz. Iraunkortasunean Oinarritutako Hezkuntzarako Ekintza Egitasmoa ezagutaraztea Bizkaiko Foru Aldundiko langileei eta Bizkaiko hezkuntzaren sektoreari. 			
Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Ingurumen Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Foru Zuzendaritza guztiak		
Adierazlea	PAESi buruzko trebakuntza jaso duten BFAko pertsonen kop. PAES ezagutarazi den ikastetxe kop.		

2.4. ILDO ESTRATEGIKOA Iraunkortasuna oro har gizartean barneratzea			
<p>2.4.1. HELBURUA. Herritarrak garapen iraunkorrean parte hartzearen garrantziaz jabeatzea.</p>			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> Kanpainak egitea herritarrek iraunkortasunean parte-hartze aktiboa izan dezaten. 			
Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Ingurumen Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Udal Harremanetarako eta Hirigintzarako Zuzendaritza Nagusia Udalak		
Adierazlea	Urtean herritarrak iraunkortasunaz jabeatzeko eginiko kanpaina kop.		
<p>2.4.2. HELBURUA. Irisingarritasuna sustatzea eta iraunkortasun prozesuei buruzko informazioa zabal ezagutaraztea: planak burutzearen emaitzak, iraunkortasun-adierazleak, etab.</p>			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> Bizkaia 21 ataria etengabe eguneratzea. Bizkaiko Foru Aldundiaren iraunkortasun-adierazleak jendaurrean ezagutaraztea. Foru instalazioei buruzko informazio kanpainak egitea, zabalkunderako eta herritarrak jakinaren gainean egiteko modua diren aldetik. 			
Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Ingurumen Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Foru Zuzendaritza guztiak		
Adierazlea	Bizkaia 21 atariak urtean izandako bisiten kop. Egungo foru instalazioei buruzko informazio kanpainen onurak izan dituzten pertsonen kop.		

2.5. ILDO ESTRATEGIKOA			
Garapen iraunkorra errazten duen zerga-eredua sustatzea			
<p>2.5.1. HELBURUA. Ingurumen Zerga-erreformari buruzko lan-eremu baten sorrera bultzatzea foru aldundien eta Eusko Jaurlaritzaren artean.</p>			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> • Ingurumen Zerga Erreforma aztertu eta bultzatuko duen lan batzorde bat sortzea proposatzea Euskadiko Zergak Koordinatzeko Organoari. • Europa mailan ingurumenaren arloan abiarazitako zerga-erreformen azterlan konparatua proposatzea aurreko lan batzordearen baitan. 			
Lehentasuna	Handia	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Ogasuneko Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Ingurumen Zuzendaritza Nagusia Gipuzkoako Foru Aldundia Arabako Foru Aldundia Eusko Jaurlaritza		
Adierazlea	Bizkaia 21 Egitasmoa (2011-2016) jarraitzeko eta ebaluatzeko egitasmoan zehaztu beharrekoa		
<p>2.5.2. HELBURUA. Ingurumen fiskalitatearen onurak ezagutaraztea interesatu guztiei.</p>			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> • Interesatuentzako informazio kanpainak egitea. • Ingurumen fiskalitatearen onurak argitaratzea Ogasuneko web orrian. 			
Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Ogasuneko Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Ingurumen Zuzendaritza Nagusia		
Adierazlea	Ingurumen fiskalitatearen onurei buruz eginiko informazio kanpainen kop.		

2.5. ILDO ESTRATEGIKOA			
<p>2.5.3. HELBURUA. Zerga-iruzurra desagerraraztea ekitate eta justizia sozial handiagoak lortzeko kargen banaketan.</p>			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> • Zergetan garrantzia duen informazioa lortzeko, normalizatzeko eta aztertzeko jarduketak egitea, zergak aplikatzeko prozeduren xedeko zergapekoen aukeraketa hobetzeko nahiz horien gainean eginiko prozedurak burutzeko. • Zergapekoen iruzurrezko jarduketak detektatzeko eta galarazteko prebentzio jarduketak egitea, baita zerga zorraren kobrantza bermatzeko kautelazko neurriak hartzea ere. • Zerga-zorrak erregularizatzeko eta kobratzeko jarduketak egitea, eta arlo horretan, arreta berezia jarriko da Ogasun eta Finantza Saileko Iruzuraren kontrako Batzordeak erabakitako jokabideetan edo sektore ekonomikoetan. 			
Lehentasuna	Handia	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Ogasuneko Zuzendaritza Nagusia		
Adierazlea	Ogasun eta Finantza Sailak aipaturikoetako zerga-iruzurra desagerrarazteko eginiko jarduketaren kop.		

5.3. 3. KONPROMISOA

Natur ondasun komunak

Natur ondasun komuna babesteko, zaintzeko eta berdintasunez eskuratzeko erantzukizuna erabat geure gain hartzea hitzartu dugu

Bizkaiko Foru Aldundiak ezinbestekotzat jotzen du **Bizkaiko ingurune naturalaren ahalmenaren babesean eta hobekuntzan** jardutea. Horretarako, biodibertsitatea babesteko jarduketak burutuko dira, eta arreta berezia jarriko da arriskuan dauden espezieetan, espezie inbaditzaileen prebentzioa eta desagerraraztea sustatuz; ekosistemen babesean, enplegua sortzearen eta gizarte-ekonomiaren garapenaren arloko azpiegitura berdeak sustatuz; biodibertsitate, geodibertsitate, paisaiaren eta, oro har, Bizkaian dauden ekosistemen ezagutza hobetuz.

Ildo beretik, hainbat azpiegiturak izandako ingurumen-eragina murrizteko ere egingo da lan; lurraren erabilera aldaketak eta okupazioa gutxitzeko eta optimizatzeko; balio agrologiko handiko lurak babesteko eta Bizkaiko ekosistemen zerbitzuak handitzeko hobi gisa; hala, klimaren aldaketaren ondorioak murriztuko dira.

Airearen kalitatearen hobekuntza da Bizkaia 21 Egitasmoak (2011-2016) ingurumenaren aldetik jardun nahi duen ezaugarri bat. Arlo horretako eskumenen banaketa konplexua dela-eta, Bizkaiko Foru Aldundiak airearen kalitatea hobetzeko lagungarriak izan daitezkeen jarduketa guztiak bultzatu nahi ditu, Bizkaiko udalerrien jarduketak hain zuzen.

Azkenik, eta aurreko Bizkaia 21 Egitasmoan aipaturiko lan-ildoarekin jarraituz, beharrezkotzat jotzen da Lurraldean **uraren kudeaketa ona** sustatzen jarraitzea. Premisa hori izanik, uholdeen ondorioak prebenitzeko eta arintzeko, Bizkaiko ibaien emari ekologikoa eta horren biodibertsitatea bermatzeko, uraren erabilera iraunkorra eremu guztietan sustatzeko eta ubide guztien kalitatea hobetzeko jarduketak bildu dira. Hala, egungo saneamendu eta arazketa planak osatuko dira.

3. KONPROMISOA. NATUR ONDASUN KOMUNAK

3.1. ILDO ESTRATEGIKOA
Bizkaiko ingurune naturalaren ahalmena zaintzea eta hobetzea

3.1.1. HELBURUA. Biodibertsitatea babestea, arriskuan dauden espezieetan arreta berezia jarritz, eta espezie inbaditzaileen prebentzioa eta desagerraraztea sustatzea.

JARDUKETAK

- Babesturiko espezieen kudeaketa planak egitea eta horien garapena bultzatzea.
- Espezie inbaditzaileak desagerrarazteko Bizkaian eginiko planak koordinatzea.
- Babesturiko espezieak mantentzeko jarduketak egitea eta biodibertsitaterako arriskuak murriztea (aisialdi jardunbide okerrak, etab.) zabalaldietan.
- Espezie eta arraza autoktonoak babesteko jarduketak sustatzea eta bultzatzea.

Lehentasuna	Handia	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Ingurumen Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Nekazaritza Zuzendaritza Nagusia Eusko Jaurlaritza Udalak		
Adierazlea	Bizkaian kudeaketa plana duten babesturiko espezieen % Bizkaian espezie inbaditzaileak desagerrarazteko eginiko planen kop. Babesturiko espezieak mantentzeko jarduketak egin diren zabalaldi guneen kopurua		

3.1.2. HELBURUA. Ekosistemak babestea, enplegua sortzearen eta gizarte-ekonomiako garapenaren arloko azpiegitura berdeak bultzatuz.

JARDUKETAK

- Geodibertsitatea sartzeko Bizkaiko Foru Aldundiaren jarduketetan.
- Milurteko Ekosistemen Ebaluazioa ikerketa-proiektua bultzatzea.

3.1. ILDO ESTRATEGIKOA			
<ul style="list-style-type: none"> Bizkaiko gizakiaren ongizaterako Ekosistemen Zerbitzuen Katalogoa egitea (hornidura, araupetzea eta kulturakoak). Bizkaiko Soinu Naturalaren Erreserbei buruzko jarduketak burutzea. 			
Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Ingurumen Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	UNESCO Euskal Herriko Unibertsitatea		
Adierazlea	Geodibertsitatea sartu deneko jarduketa kopurua Bizkaiko Milurtekoaren Ekosistemen web orriaren bisita kop. Bizkaiko Soinu Naturalaren Erreserben eremua		
<p>3.1.3. HELBURUA. Biodibertsitate, geodibertsitate, paisaia eta, oro har, Bizkaian dauden ekosistemen ezagutza eta onarpena hobetzea.</p>			
<p>JARDUKETAK</p>			
<ul style="list-style-type: none"> Bizkaiko biodibertsitate, geodibertsitate, paisaia eta ekosistemei buruzko informazio kanpainak egitea. Natur ondareari eta paisaiari buruzko jarduketa berriak sartzea Bizkaiko Foru Aldundiaren Iraunkortasunean Oinarritutako Hezkuntzarako Ekintza Egitasmoan. Bizkaiko natur ondareari eta paisaiari buruzko informazioa sartzea Bizkaia 21 atarian. 			
Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Ingurumen Zuzendaritza Nagusia		
Adierazlea	Bizkaiko biodibertsitate, geodibertsitate, paisaia eta ekosistemei buruzko informazio kanpainen kop.		

3.1. ILDO ESTRATEGIKOA			
<p>3.1.4. HELBURUA. Azpiegiturak dakarten ingurumen-eragina murriztea.</p>			
<p>JARDUKETAK</p>			
<ul style="list-style-type: none"> Ingurumenarekiko sentsibilizazioa bultzatzea azpiegiturak sortzen dituzten taldeen eta horiek eraikitzen dituzten artean (azpiegiturak ingurumen-irizpideekin sortu eta eraikitzeko ikastaroak). Ingurumen-eraginaren ebaluazioaren menpe jartzea lurraldean, ingurumenean eta pertsonen osasunean eragin zuzena duten Bizkaiko Foru Aldundiaren plan, egitasmo eta proiektu gutzietan. Ingurumen-organo gisa parte hartzea ingurumen-eraginaren ebaluazioaren menpeko proiektuen zuzenketa neurriak jarraitzeko lanetan. Eragin handi itzulezinetarako eta konponezinetarako sortutako konpentsazio neurriak planteatzeko irizpideak ezartzea: horien gainean ezin aplika daitezke zuzenketa edo babes neurriak. Kompentsazio neurrien proiektuen eraginkortasun maila jarraitzea. Bioingeniaritza teknikak lehenestea esku hartzeko guneen tratamenduan. Ebaketako ezponden azalerako egonkortzea ekiditea hormigoi proiektzioaren edo gunitatuaren bidez, behar bezala frogaturiko salbuespenezko egoeretan izan ezik. Gunita erabili beharreko salbuespenezko kasuetan, paisaia integratzeko beharrezko lanak burutuko dira, horien akabera inguruko lurraekin bat etor dadin. 			
Lehentasuna	Handia	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Bide Azpiegituren Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Ingurumen Zuzendaritza Nagusia		
Adierazlea	Bioingeniaritza teknikak erabili diren jarduketaren kopurua Azpiegiturak sortzeko eta eraikitzeko taldeak ingurumenaz jabearazteko jarduketaren kopurua		

3.1. ILDO ESTRATEGIKOA.			
Adierazlea	<p>Ingurumen eraginaren ebaluazioaren mendeko plan, programa eta proiektuen kop.</p> <p>BFAko Ingurumen Zuzendaritza Nagusiaren ingurumen-jarraipenaren mendeko proiektuen kop.</p> <p>Ebaketako ezponden azaleko egonkortzeen kopurua, gunitatua erabiliz</p>		
<p>3.1.5. HELBURUA. Lurra erabiltzeko eta hartzeko aldaketak gutxitzea eta optimizatzea.</p>			
<p>JARDUKETAK</p>			
<ul style="list-style-type: none"> Hiri lurren berrerabilpena lehenestea bestelako lur moten aurrean. Landa lurren birkalifikazioa murriztea gunen urbanizagaitzarako. Plan, programa eta proiektuen ingurumen-eraginaren azterlanen edukian eta norainokoa hobekuntzak egitea, paisaiaren babesaren kontzeptua sartuta. Egungo biztanle-guneetatik banatutako hirigintza garapen berriak saihestea, zaharkituriko hiri eremuak birsortuz eta egungo hiri bizilekuen arteko bilbeak osatuz. Sailen arteko batzordeak sortzea, lurraldean eragina duten sailen ekimenak eztabaidatzeko, zertarako-eta elkarren artean eta lurraldeko beste antolamendutresnen ingurumen-jarraibideekin eta EAEko eta Bizkaiko Lurralde Historikoko ingurumen-konpromisoekin duten zein neurritaraino bateragarriak diren ikusi ahal izateko. 			
Lehentasuna	Handia	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	<p>Udal Harremanetarako eta Hirigintzarako Zuzendaritza Nagusia</p> <p>Bide Azpiegituren Zuzendaritza Nagusia</p> <p>Ingurumen Zuzendaritza Nagusia</p>		
Kolaborazioa	Udalak		

3.1. ILDO ESTRATEGIKOA			
Adierazlea	<p>Birgaitu edo berrerabilitako hiri lurzoruaren azalera</p> <p>Hiri lurzoru edo lurzoru urbanizagarri gisa kalifikaturiko lurzoru urbanizaezinaren azalera</p> <p>Azalera urbanizatua</p>		
<p>3.1.6. HELBURUA. Balio agrologiko handiko lurrak zaintzea.</p>			
<p>JARDUKETAK</p>			
<ul style="list-style-type: none"> Nekazaritza-basogintza Lurralde Plan Sektorialaren onespena bultzatzea. Balio agrologiko handiko lurrak Lurren Bankuan sartzea sustatzen duten politikak bultzatzea. Balio agrologiko handiko lurren forestazioa edo beste erabilera batzuetarako birkalifikazioa galaraztea. 			
Lehentasuna	Handia	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Nekazaritza Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Eusko Jaurlaritza		
Adierazlea	Urtean Lurren Bankuan sartutako balio agrologiko handiko lurren azalera		
<p>3.1.7. Bizkaiko ekosistemen zerbitzuak hobi gisa hobetzea, klimaren aldaketaren ondorioak leuntzeko.</p>			
<p>JARDUKETAK</p>			
<ul style="list-style-type: none"> Hobiaren kontzeptua gehitzea Administrazioarentzat eginiko basoko birlanaketa guztietan. Bizkaiko baso autoktonoen (hobia) azalera handitzea sustatzea. Baso autoktonoaren azalera handitzea bultzatzen duen lan-ildoak garatzea ondare basoetan, negutegi-efektuko gasen hobia izateko bokazio argiarekin. 			

3.1. ILDO ESTRATEGIKOA			
<ul style="list-style-type: none"> • Herri basoetako zuhaitz autoktonoen eremua handitzeko diru-laguntzak eskaintzea. • Ingurumen Zerbitzuen Ziozko ordainketa kudeatzeko (kenkariak edota diru-laguntzak) tresna sartzea hobi gisako erregulazio zerbitzuak eskaintzen dituzten basoen titularrei. • Lurrean metaturiko materia organikoaren galera saihesten duten basoen erabilera sustatzea. • Lurraldea Zaintza tresna sustatzea, bizitza-ziklo luzeko baso autoktono hobi indartsuak eta helduak lortzeko. 			
Lehentasuna	Handia	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Nekazaritza Zuzendaritza Nagusia Ingurumen Zuzendaritza Nagusia		
Adierazlea	<p>Hobi funtzioa duten Bizkaiko baso autoktonoen azalera</p> <p>Herri basoetan zuhaitz autoktonoen eremua handitzeko urteko foru aurrekontua (€/urtea)</p> <p>Ingurumen Zerbitzuaren Ziozko ordainketarako urteko foru aurrekontua (€/urtea)</p> <p>Bizkaiko basogintza sistemek finkaturiko CO₂ kantitatea</p>		

3.2. ILDO ESTRATEGIKOA Bizkaiko airearen kalitatea hobetzea			
<p>3.2.1. HELBURUA. Airearen kalitatea hobetzeko udal jarduketak sustatzea.</p>			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> • Airearen kalitatearen hobekuntza errazten duten diru-laguntzak sustatzea (mugikortasun iraunkorreko planak, energia,...). • Atmosferaren kutsadura neurtzeko estazioen eta sareen erakunde jabeekiko informazio trukaketa erraztea, udalek haien eskumeneko jarduketak egiteko modua izan dezaten. • Udal zergetako zerga-onurak araupetzea, erraz aplikatzekoak, kutsadura txikiagoa eragiten duten ibilgailuetarako. • Hiri inguruko aparkalekuak, bidegorriak eta hiriguneetako oinezkoen gunek sustatzea. • Bilbo eta Bizkaiko gainerako udalerrriak lotzeko Bizkaibusek dituen maiztasunak hobetzea, garraio pribatuaren erabilera galarazteko. 			
Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Garraio Zuzendaritza Nagusia Udal Harremanetarako eta Hirigintzarako Zuzendaritza Nagusia Bide Azpiegituren Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Ingurumen Zuzendaritza Nagusia Udalak		
Adierazlea	<p>Airearen kalitatea hobetzea errazten duten eta diruz lagundu behar diren jarduketetarako urteko foru aurrekontua</p> <p>Disuasio aparkalekuetako plazen kop.</p> <p>Bizkaiko bidegorrien km kop.</p> <p>Bizkaibusen erabiltzaileen kop.</p>		

3.3. ILDO ESTRATEGIKOA Uraren kudeaketa ona sustatzea Bizkaian			
3.3.1. HELBURUA. Uholdeen ondorioak prebenitzea eta gutxitzea.			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> Lankidetzaz hitzarmenak sustatzea URarekin, udalerientzako laguntzak sustatzeko, bideratzeak egiteko ondasunak eta eskubideak eskuratze aldera. Ubide-sareko ibarreko basoa birsortzeko programa egitea, arreta berezia herri basoetan eta herri titulartasuneko finketan jarrita. Erregulazio hidroagorologikoaren arloko basoko jardunbide onei buruzko araudia onestea. Gehienez 500 urteko itzulaldia duten uholdeak sartzea eta bereganatzea lurralde, hirigintza eta sektoreko plangintzan; hartara, ez da hirigintza garapen berririk ezarriko eremu horietan. Arroaren baterako ikuskera lehenestea, uholde arriskua duten zonalde konkretuei buruzko zuzenketa neurrien plangintzaren aurrean. Zorrozkiki kontrolatzea dagoeneko kalifikaturik dauden lurretan, eta galarazi egingo dira lur mugimenduak eta betelanak, hain zuzen uholdeak izan litezkeen zonaldeak handitzeko ibaietan beherako jokaera ekar lezaketena. 			
Lehentasuna	Handia	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Ingurumen Azpiegituren Zuzendaritza Nagusia Ingurumen Zuzendaritza Nagusia Nekazaritza Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Ur partzuergoak URA Hidrografi Konfederazioa		
Adierazlea	Ubide-sarean sortutako ibarreko basoaren eremua Gehienez 500 urteko itzulaldia duten uholde arriskuko gunetan hirigintza garapenak debekatuko diren eremua		

3.3. ILDO ESTRATEGIKOA			
3.3.2. HELBURUA. Bizkaiko erreken emari ekologikoa eta horien biodibertsitatea bermatzea.			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> Bizkaiko ibai-sarearen emari ekologikoari buruzko gida praktikoa egitea. Ubideetan arrainak pasatzea galarazten duten barrerak desagerraraztea edo zuzentzea. 			
Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Ingurumen Azpiegituren Zuzendaritza Nagusia Nekazaritza Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Ur partzuergoak URA Hidrografi Konfederazioa		
Adierazlea	Ubideetan arrainak pasatzea galarazten zuten eta kendu diren barreren kop.		
3.3.3. HELBURUA. Uraren erabilera iraunkorra sustatzea eremu guztietan: industrian, nekazaritzan, merkataritzan, etxean, etab.			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> Uraren erabilera jabearazteko kontzientziazio kanpainak egitea taldeentzat eta sektoreentzat, besteak beste Bizkaia 21 atariaren, Uraren Dekalogoaren, eta abarren bidez. Uraren erabilera iraunkorraren arloko jardunbide onak saritzea. Txorroteko uraren erabilera sustatzeko kanpainan laguntzea. 			
Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Ingurumen Azpiegituren Zuzendaritza Nagusia Ingurumen Zuzendaritza Nagusia Nekazaritza Zuzendaritza Nagusia		

3.3. ILDO ESTRATEGIKOA			
Kolaborazioa	Ur partzuergoak URA		
Adierazlea	Uraren kontsumo arduratsuari buruz eginiko kanpainen kop.		
<p>3.3.4. HELBURUA. Ur-ibilguen kalitatea hobetzea, egungo saneamendu eta arazketa planak osatuz.</p>			
<p>JARDUKETAK</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uraren Zuzendaritza kalitatearen inguruko helburuak lortzeko beharrezko jarduketak bultzatzea (2015. urtea). • Lehen mailako hornidura eta saneamendu azpiegiturak osatzea. • Bigarren mailako sareak eraikitzeko laguntza-lerroak sustatzea. • Saneamendu-sarera isuritako hondakinak murrizteko sentsibilizazio kanpainak egitea (frijitze-olioak, pintura-hondarrak...). 			
Lehentasuna	Handia	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Ingurumen Azpiegituren Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Ur partzuergoak URA		
Adierazlea	<p>Lehen mailako hornidura-azpiegiturak osatzeko eginiko jarduketen kop.</p> <p>Lehen mailako hornidura-azpiegiturak osatzeko eginiko jarduketen kop.</p> <p>Bigarren mailako sareak eraikitzeko urteko foru aurrekontua (€/urtea)</p> <p>Saneamendu-sarera isurtzen diren hondakinak murriztu beharraz jabearazteko kanpainen kop.</p>		

5.4. 4. KONPROMISOA.

Kontsumo eta bizimodu arduratsuak

Baliabideen zentzuzko erabilera eraginkorra hartzeko eta errazteko eta kontsumo eta ekoizpen iraunkorrak sustatzeko konpromiso sendoa hartu dugu

Iraunkortasunaren arloan bide luzea dago egiteko eta Herri Administrazioak berak eragilea izan behar du irizpide espezifikoak hartzeko eta etsenplua emateko, eta horixe da Bizkaiko Foru Aldundiak gogoan dituen ezaugarrietako bat. Horregatik, hauxe da apustu tinkoa egin deneko ildoetako bat: **foru erakundeetan bertan, haren mendeko herri erakundeetan eta Lurraldeko beste Herri Administrazio batzuetan erosketa eta kontratazio publiko iraunkorra ezagutaraztea eta ezartzea.**

Merkatuan eskuragarri dauden obrak, ondasunak eta zerbitzua iraunkorrak gehitzea da Egitasmo honetan lehenetsitako ildoetako bat, non bidezko merkataritza gehiago ezartzea eta kontsumo iraunkorrari eta horren onurei buruzko hezkuntza ematea nahi den, egungo kontsumo ohituren aldaketa sustatuz.

Hondakinei dagokienez, **hondakin gutxiago sortzea eta egungo kudeaketa hobetzea** izango dira ahaleginen ardatza. Horretarako, nekazaritza-abeltzaintzako hondakinen kudeaketa hobetu, biztanleko sortutako hiriko hondakinen kantitatea murriztu eta hondakinen prebentzio, berrerabilpen, birziklapen eta balioeste tekniken ikerketa sustatu nahi dira, proba pilotuak burutzen saiatuz. Halaber, konposta ekoizteko materia organikoaren aprobetxamendua sustatuko da eta ekonomi jardueren azpiproduktuen eta hondakinen kudeaketa iraunkorra bultzatuko da.

Kontsumo arduratsuaren arloan, energian ere jardun nahi du Bizkaia 21 Egitasmo (2011-2016) honek laugarren konpromiso honetan. Ildo horretako helburu nagusietako bat energia berriztagarriak eta garraioaren elektrifikazioa sustatzea izango da, eta Bizkaiko Foru Aldundiaren, haren mendeko herri entitateen eta Bizkaiko beste Administrazio batzuen energi eraginkortasuna hobetuko da, negutegi-efektuko gasen emisioak murrizteko.

4. KONPROMISOA. KONTSUMO ETA BIZIMODU ARDURATSUAK

4.1. ILDO ESTRATEGIKOA

Erosketa eta kontratazio publiko iraunkorreko irizpideak ezagutaraztea eta ezartzea Bizkaiko Foru Aldundian, haren mendeko herri entitateetan eta Bizkaiko beste Herri Administrazio batzuetan

4.1.1. HELBURUA. Erosketa eta kontratazio publiko iraunkorreko politika garatzea.

JARDUKETAK

- Bizkaiko Herri Administrazioko zerbitzuko langileria erosketa eta kontratazio publiko iraunkorraz jabearaztea eta horiez trebatzea.
- Erosketa eta kontratazio publiko iraunkorreko politikak ezagutaraztea Bizkaiko Foru Aldundiaren web orriaren bidez (intranet).
- Erosketa eta kontratazio publiko iraunkorreko irizpideak ezartzea Bizkaiko Foru Aldundian eta haren mendeko herri entitateetan, besteak beste, Erosketa eta Kontratazio Publiko Berdearen Eskuliburu praktikoa oinarrituta.
- Erosketa eta kontratazio publiko iraunkorrari buruzko edukiak sartzea karrera eta lanpostuko trebakuntza programan.
- Erosketa eta kontratazio publiko iraunkorreko irizpideak betetzen dituzten enpresa hornitzaileen erregistroa egitea.

Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Administrazioaren, Zerbitzuen eta Berrikuntza Publikoaren Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Foru Zuzendaritza guztiak		
Adierazlea	Erosketa eta kontratazio publiko iraunkorrari buruzko trebakuntza jaso duten Herri Administrazioko langileen kopurua Erosketa eta kontratazio publiko iraunkorreko irizpideekin BFAk eginiko erosketa eta kontratazioen kop.		

4.1. ILDO ESTRATEGIKOA			
Adierazlea	<p>Erosketa eta kontratazio publiko iraunkorreko irizpideekin BFaren mendeko herri entitateek eginiko erosketa eta kontratazioen kop.</p> <p>Erosketa eta kontratazio publiko iraunkorreko irizpideak betetzen dituzten enpresa hornitzaileen erregistroko enpresen kop.</p>		
4.2. ILDO ESTRATEGIKOA Obra, ondasun eta zerbitzu iraunkorren igoera sustatzea merkatuan			
<p>4.2.1. HELBURUA. Bidezko merkataritzaren ezarpen handiagoa sustatzea.</p>			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> Bidezko merkataritzako elkarteekin eta hornitzaileekin lan-mahaia koordinatzea, sentsibilizaziorako eta proposamenak bideratzeko. 			
Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Berdintasunerako Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Bidezko merkataritzako elkarteak Bidezko merkataritzaren hornitzaileak		
Adierazlea	Laneko mahaiaren bileren kop.		
<p>4.2.2. HELBURUA. Kontsumo iraunkorraren eta horren onuren gainera heziketa, egungo kontsumo ohituren aldaketa sustatuz.</p>			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> Kontsumoaren eta baliabideen erabilera arduratsuaren arloko GAP programaren urteko kanpainak egitea. Kontsumo iraunkorrari buruzko ekimen didaktikoak sartzea Bizkaiko Foru Aldundiaren Iraunkortasunean Oinarritutako Hezkuntzarako Ekintza Egitasmoan. 			

4.2. ILDO ESTRATEGIKOA			
Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Ingurumen Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Eusko Jaurlaritza		
Adierazlea	<p>Urtean kontsumo arduratsuari buruz eginiko GAP programaren kanpainetako partaideen kop.</p> <p>PAESen kontsumo iraunkorrari buruz sartutako ekimen didaktikoen kop.</p>		
4.3. ILDO ESTRATEGIKOA Hondakinak murriztea eta hondakin kudeaketa hobetzea			
<p>4.3.1. HELBURUA. Nekazaritza-abeltzaintzako hondakin kudeaketa hobetzea.</p>			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> Nekazaritza-ingurumen kontratuak sustatzea nekazaritza ustategietan. Gorpuak biltzeko zerbitzua hobetzea. Minden kudeaketa zuzenerako azpiegiturak eta zerbitzuak sustatzea. Fitosanitarioen, zoosanitarioen eta plastikoen bilketa selektiboa sustatzea Bizkaiko eskualde guztietako ustategietan. Nekazaritzako jarduerako beste hondakin batzuen kudeaketa egokia sustatzea (inausketak, ardogintzako patsak, esne-gazurak...). 			
Lehentasuna	Handia	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Nekazaritza Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Eusko Jaurlaritza		
Adierazlea	<p>Urteko bilaketa selektiboko hondakin kantitatea: fitosanitarioak, zoosanitarioak, plastikoak, etab. (Tn/urtea)</p> <p>Beren beregi ezarritako azpiegiturretan kudeaturiko minden kantitatea</p>		

4.3. ILDO ESTRATEGIKOA			
<p>4.3.2. HELBURUA. Biztanleko sortutako hiriko hondakinen kantitatea murriztea.</p>			
<p>JARDUKETAK</p>			
<ul style="list-style-type: none"> Bizkaiko Hiriko Hondakinen Prebentzio Plana garatzea (2010-2016). 			
Lehentasuna	Handia	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Ingurumen Azpiegituren Zuzendaritza Nagusia		
Adierazlea	Biztanleko eta urteko sortutako hiriko hondakinen kantitatea (kg/urtea/bizt.)		
<p>4.3.3. HELBURUA. Hondakinak berrerabiltzeko, birziklatzeko eta balioesteko tekniken ikerketa sustatzea eta proba pilotuak egiten saiatzea.</p>			
<p>JARDUKETAK</p>			
<ul style="list-style-type: none"> Unibertsitateek, elkartegiek, ikerketa kooperatiboko zentroek, fundazioek eta I+G-ko sektoreko elkarteek hondakinak prebenitzeko, berrerabiltzeko, birziklatzeko eta balioesteko tekniken ikerketa proiektuak garatzeko bultzada ematea. Ikerketa teknologikoko entitateek eta unibertsitateek hondakinen arloan eginiko oinarritzko ikerketa aplikatuak sustatzea. 			
Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Ingurumen Azpiegituren Zuzendaritza Nagusia Enpresak eta Berrikuntza Sustatzeko Zuzendaritza Nagusia		
Adierazlea	Hondakinen prebentzio, berrerabilpen, birziklapen eta balorizazio tekniken ikerketa sustatzeko urteko foru aurrekontua (€/urtea) Hondakinen prebentzio, berrerabilpen, birziklapen eta balorizazio tekniken ikerketa proiektuen kopurua Bultzaturiko hondakinen prebentzio, berrerabilpen, birziklapen eta balorizazio tekniken ikerketa entitateen kopurua		

4.3. ILDO ESTRATEGIKOA			
<p>4.3.4. HELBURUA. Materia organikoaren aprobetxamendua sustatzea konposta sortzeko.</p>			
<p>JARDUKETAK</p>			
<ul style="list-style-type: none"> Edukiontzia ematea Bizkaiko Lurralde Historikoko udalerriei materia organikorako. Sentsibilizazio kanpainak egitea bosgarren edukiontzia ezartzeko. Konpostajeari buruzko trebakuntza jardunaldiak sustatzea, alderdi teorikoak nahiz praktikoak lantzeko etxeko sektorean. Landa udalerrietan edo familia bateko etxebizitza kopuru handia dagoen tokietan autokonpostajea sustatzea. Konpostajea erraztea nekazaritza ustategietan. Konpostajearen ezarpena sustatzea ikastetxeetan. 			
Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Ingurumen Azpiegituren Zuzendaritza Nagusia Nekazaritza Zuzendaritza Nagusia		
Adierazlea	Urtean konpostajerako bildutako materia organikoaren kantitatea (Tn/urtea) Bosgarren edukiontzia buruzko sentsibilizazio kanpainen kopurua Konpostajea ezarri duten ikastetxeen kopurua		

4.3. ILDO ESTRATEGIKOA			
<p>4.3.5. HELBURUA. Ekonomi jardueren hondakinen eta azpiproduktuen kudeaketa iraunkorra sustatzea.</p>			
<p>JARDUKETAK</p>			
<ul style="list-style-type: none"> • Bilgarri tertziario berrerabilgarrien erabilera sustatzea erabilera bakarrekokoak barik. • Ontziratzaileek eta botilaratzaileek beirazko ontzi primario berrerabilgarrien erabilera-nitxoak mantentzea eta, hala denean, handitzea, sustatzea. Freskagarria, sagardoa, txakolina, etab. • Pertsona fisiko edo juridiko interesatuek beirazko ontzi primario berrerabilgarrien bilketa, garbiketa eta komertzializazioa sustatzea: cava, sagardo botilak, ardo botilak, etab. • Lankidetzak sustatzea denda handiekin hiriko hondakinen prebentziorako. • Produktu berrerabilgarrietarako merkatuak sustatzea. • Etxeko produktu erabilien salerosketan diharduten enpresak ezagutarazten laguntzea. • Erabilitako tresnak saltzeko mekanismo eta zirkuituen (merkatu txikiak, arrasteluak, etab.) garapena bultzatzea. • Bolumen handiko hondakinak eta beste hondakin batzuen aparteko bilketa sustatzea (berrerabiltzeko): ELB, ELM, altzariak, hainbat ondasun, etab. • Bizkaiko Elikagaien Bankuaren eta elikagaien industri, merkataritza eta banaketako entitate handien arteko akordioak sustatzea. 			
Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Ingurumen Azpiegituren Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Bizkaiko Elikagaien Bankua Botilaratzaileen elkarteak Denda handiak		
Adierazlea	Denda handiekin ezarritako hitzarmenen kopurua Ekonomi jarduerak sortutako hondakinen kantitatea Ekonomi jarduerak sortutako hondakinen balorizazioen %		

4.4. ILDO ESTRATEGIKOA Bizkaiko energiaren politikaren aldaketan laguntzea			
<p>4.4.1. HELBURUA. Garraioaren elektrifikazioa sustatzea.</p>			
<p>JARDUKETAK</p>			
<ul style="list-style-type: none"> • Energia elektrikoa bultzatzea garraiorako benetako aukera gisa, kargarako tokien nahikoa sarea ezarri eta Herri Administrazioak berak halako ibilgailuak erabiliz. • Ibilgailu garbiagoak sartzeko (hibridoak, elektrikoak, etab.) Bizkaiko garraio publikoan eta erabilera edo elementu berritzaileak bilatzea, motor konbentzionalek kutsadura txikiagoa eragiten duten motorrak izan ditzaten. 			
Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Garraio Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Bide Azpiegituren Zuzendaritza Nagusia Bizkaiko Garraio Partzuergoa		
Adierazlea	Garraibide garbiagoen erabiltzaileen kopurua (hibridoak, elektrikoak, etab.)		

4.4. ILDO ESTRATEGIKOA			
<p>4.4.2. HELBURUA. Bizkaiko Foru Aldundiaren, haren mendeko herri entitateen eta Bizkaiko beste administrazio batzuen energi eraginkortasuna hobetzea, negutegi-efektuko gasen emisioak murriztuz.</p>			
<p>JARDUKETAK</p>			
<ul style="list-style-type: none"> • Foru eraikinen energia eraginkortasunaren ziurtagiriak lortzea. • Foru eraikinen eguzki energia hartzeko instalazioak sustatzea. • Ondare foru eraikinak eta udal administrazioen eraikin nagusienak eraikitzeko eta mantentzeko jarraibideak ezartzea, energi aurrezpen handiagoak izate aldera. • Bizkaiko Foru Aldundiaren geroko parke mugikor elektrikoaren proiektu pilotua garatzea eta, aldi berean, joan-etorriak murriztea. • Eraikinen energi eraginkortasuna sustatzea udalerriekin akordioak eginez eta, hartara, neurri konkretuak agerraraziko dira plangintza orokorrean sartu beharreko ordenantza batean. • Elkartegietan energi plan espezifikoak egitea. 			
Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Administrazioaren, Zerbitzuen eta Berrikuntza Publikoaren Zuzendaritza Nagusia Udal Harremanetarako eta Hirigintzarako Zuzendaritza Nagusia Ingurumen Zuzendaritza Nagusia Enpresak eta Berrikuntza Sustatzeko Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Udalak		
Adierazlea	Energi eraginkortasun ziurtagiriak dituzten foru eraikinen kop. Foru eraikinetan jarritako eguzki Kw-ak Energi aurrezpena sustatzeko jarduketan kop. Elkartegietan eginiko energi planen kop.		

5.5. 5. KONPROMISOA.

Hirigintza plangintza eta diseinua

Hirien diseinuan eta plangintzan eginkizun estrategikoa hartzea eta ingurumen, gizarte, ekonomia, osasun eta kultura gaiak guztion onurarako bideratzea hitzartu dugu

Bizkaiko Foru Aldundia **hirigintza iraunkorreko plangintza garatzearen** aldekoa da. Konpromiso hori izanik, helburu hauek ezarri dira: ingurumen, ekonomia, gizarte, kultura eta osasun ezaugarriak sartzeko lurraldearen antolamenduaren garapena araupetzen duen plangintzan eta bultzada ekonomikoa emateko irizpidearekin garatzea landa eremuak, beharrezko oinarrizko zerbitzuekin.

Ildo beretik, **erabilera aniztasuna duen eredu trinko baterako lurralde antolamenduko jarraibideak sustatu** nahi ditu foru erakundeak. Erabilera aniztasuna eta nahasketa duten hiriguneen eredu trinkoetara bideratuta egotea da ezarritako xede zehaztutako bat, non finkaturiko hiriguneak eta eraikitako ondarea hobetu eta egoera txarrean dauden lurralde eremuak birsortuko diren, betiere erabilera aniztasuna zainduta.

5. KONPROMISOA. HIRIGINTZA PLANGINTZA ETA DISEINUA

5.1. ILDO ESTRATEGIKOA Hirigintza plangintza iraunkorra garatzea

5.1.1. HELBURUA. Ingurumen, ekonomi, gizarte, kultura eta osasun ezaugarriak sartzeko lurraldearen antolamenduaren garapena arautzen duen plangintzan.

JARDUKETAK

- Hirigintza iraunkorraren arloko Jardunbide Onen Katalogoa egitea, Bizkaiko lurralde guztietako lurralde plangintzan eta hirigintza plangintzan sartzeko, euren hirigintza plangintzak onesteko ahalmena dutenak barne direla, betiere eraikuntza teknologia berria iraunkorren erabilera sustatuz tokiko hirigintza plangintzan.

5.1. ILDO ESTRATEGIKOA			
<ul style="list-style-type: none"> • Bizkaiko Lurraldea Antolatzeako Ekipo Teknikoaren sorrera bultzatzea, arlo anitzekoa eta zeharkakoa, eta horren funtsezko funtzioak honako hauek izango dira: euskarria ematea hirigintzaren eta lurraldea antolatzearen arloan lan egin nahi duten tokiko administrazioei. • Lurralde plan partzialak egitea, garatzea eta eguneratzea, Jardunbide Onen Katalogoa kontuan izanik, eta bereziki, ingurumen, ekonomia, gizarte, kultura eta osasunaren arloko iraunkortasun irizpideak, baita nahi den udalerrireredua ere. • Hirigintza plangintza orokorreko tresnak kontrolatzeko eskatzea EHLABri, Bizkaiko Foru Aldundiak onetsi beharrekoak, udalerriek eurek egingo dituztenak. • Lurraldearen Zatiko Planen artikulua egokitzeko betekizuna ezartzea BFAK onetsitako hirigintza plangintzari diru-laguntzak emateko. • Bilerak egitea udalekin, Lurraldearen Zatiko Planetan ezarritako iraunkortasun irizpideei eta horien ondorioei buruzko informazioa emateko hirigintza plangintza idatzi duten taldeei. • Hirigintza plangintza lurraldea antolatzeako tresnek dituzten helburuei eta iraunkortasun irizpideei egokitzea sustatzea. • Aplikazioari buruzko azterlanak egitea hirigintza antolamenduko proposamen iraunkorrak egiteko, Bizkaiko udalerrir guztietan zabaltze aldera. 			
Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Ingurumen Zuzendaritza Nagusia Udal Harremanetarako eta Hirigintzarako Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Eusko Jaurlaritza Udalak		
Adierazlea	Lurraldea Antolatzeako Talde Teknikoaren bileren kop. Udalekin eginiko bileren kop.		

5.1. ILDO ESTRATEGIKOA			
<p>5.1.2.HELBURUA. Landa eremuei bultzada ekonomikoa emateko irizpidearekin eta oinarrizko beharrezko zerbitzuak izatea.</p>			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> • Landa guneetako sarbideak hobetzeko politikarekin jarraitzea, betiere garraio publiko garbia ezartzeko aukerarekin, baita oinarrizko zerbitzuak zentzuzko distantzian ezartzea ere. • Bizkaiko eskualdeetan jarduketa bereziak abiaraztea horien garapena sustatzeko. • Industri lurzorua sustatzea landa eskualde espezifikoetan, iraunkortasun irizpideak erabiliz, enpresen sorkuntza indartuz eta enpresen lehiakortasuna erraztuz. 			
Lehentasuna	Handia	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Enpresak eta Berrikuntza Sustatzeko Zuzendaritza Nagusia Garraioen Zuzendaritza Nagusia Nekazaritza Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Udal Harremanetarako eta Hirigintzarako Zuzendaritza Nagusia Udalak Bizkaiko landa garapenerako elkarteak		
Adierazlea	Oinarrizko zerbitzuetarako batez besteko distantzia landa eremuetan Eskualdeko jarduketaren kopurua Sortutako industri lurzoruaren eremua Landa eskualdeetan sorturiko enpresen kop. Landa eskualdeetan sorturiko enpleguen kop.		

5.2. ILDO ESTRATEGIKOA Lurraldea antolatzeke jarraibideak sustatzea, erabilera anitzeko eredu trinkoa izateko			
<p>5.2.1. HELBURUA. Erabilera anitzeko eta erabilera nahasketa duten hiriguneen eredu trinkoetara bideratzea, non finkaturiko hiri sareak eta eraikitako ondarearen sareak ere hobetuko diren.</p>			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> Jardunbide Onen Katalogoan sartzea eredu trinkoa sustatzeko helburua, 5.1.1. helburuan planteaturikoa. Industri lurzoru zaharkituen berreskurapena planifikatzea eta, bereziki, egungo industri ondare eraikiarena, erabilera berriak sartuta. 			
Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Udal Harremanetarako eta Hirigintzarako Zuzendaritza Nagusia		
Adierazlea	Baliotsitako industri lurzoru zaharkituaren azalera		
<p>5.2.2. HELBURUA. Egoera txarrean dauden lurralde eremuak birgaitzea, erabileren aniztasuna zainduz.</p>			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> Bizkaian egoera txarrean dauden eremuen ingurumena lehengoratzeko sustatzea. 			
Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Ingurumen Azpiegituren Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Udalak		
Adierazlea	Ingurumenaren aldetik lehengoraturiko urteko azalera		

5.6. 6. KONPROMISOA.

Mugikortasun hobea eta trafikoa murriztea

Garraioaren, osasunaren eta ingurumenaren arteko elkarrekiko mendekotasuna onartzen dugu, eta mugikortasun eredu iraunkorrak tinko sustatzea hitzartu dugu

Mugikortasun iraunkorra da Bizkaiko Foru Aldundiak datozen urteetan landu nahi dituen arloetako bat. Bultzatu nahi den ezaugarrietako bat lurraldearen antolamendua eta hirigintza plangintza da. Halaber, intermodalitatea hobetu nahi da, tokien kopuruan nahiz Lurraldean duen banaketan arreta jarrita, eta enpleguarekin eta merkantziekin lotutako mugikortasuna hobetzeko jarduketak sustatzea.

Aldi berean, oinez eta bizikletaz joan-etorri gehiago egitea sustatzea aurreikusten da, ibilgailurik gabeko aisialdia barne, eta lehentasunezko bideetatik doan garraio publikoaren erabilera sustatzea.

Azkenik, etsenplua ematen duen erakundea izateko xedearekin, mugikortasun iraunkorra Bizkaiko Foru Aldundiko eta haren mendeko herri entitateetako langileen artean sustatzea aurreikusten da, ezarritako helburua lortzeko beste neurri osagarri batzuekin lagunduta.

6. KONPROMISOA. MUGIKORTASUN HOBEA ETA TRAFIKOA MURRIZTEA
6.1. ILDO ESTRATEGIKOA Mugikortasun iraunkorra sustatzea Bizkaian
6.1.1. HELBURUA. Mugikortasun iraunkorra sustatzea hirigintza plangintzaren eta lurraldearen antolamenduen bidez.
JARDUKETAK
<ul style="list-style-type: none"> • Bizkaiko Mugikortasun Iraunkorrerako Plana egitea, udalek banako azterketak egiteko oinarri gisa ere balio dezan; azterlan horien barruan, egoerari buruzko diagnostikoa, hobekuntza arloen identifikazioa eta hobekuntza horien ondorioen gaineko ebaluazioa bilduko dira. • Sentsibilizazio ikastaroak eta jardunaldia egitea plangintzaren arduradunen artean, zertarako-eta plangintza mugikortasun iraunkorreko irizpideekin egin beharraz jabeazterta bideratuta egoteko. • Lurraldearen Zatiko Planak eta Lurraldearen Arloko Planak berrikustea, mugikortasun iraunkorreko eta sailen arteko koordinazio irizpideak behar bezala biltzen diren ala ez egiaztatzeko Lurraldearen Zatiko Plan berriak idaztean, irizpide horiek sartze aldera. • Soilik autobus, taxi eta okupazio handiko ibilgailuetarako diren erreak sartzeko hirien eta errepideen plangintzan. • Bizikletaren erabilera sustatzea hirigintza plangintzan garraio alternatibo gisa, alboko udalerriekiko jarraipena dakarren ardatza duen sare bat planteatuz gutxienez. • Hiri-lurzorua irisgarritasunaren araberrako sailkapena aztertzea eta planifikatzea hirigintza garapen berrietan, garraio publikoa eta motorrik gabeko garraio bideak erabiliz (bizikletak eta oinezkoak). • Hiri-lurzoruetarako irisgarritasuna ezartzea hirigintza plangintzan dagoeneko finkaturik dauden horietan, garraio publikoa eta motorrik gabeko garraio bideak erabiliz (bizikletak eta oinezkoak).

6.1. ILDO ESTRATEGIKOA			
Lehentasuna	Handia	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Udal Harremanetarako eta Hirigintzarako Zuzendaritza Nagusia Garraio Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Bide Azpiegituren Zuzendaritza Nagusia Udalak		
Adierazlea	Soilik autobus, taxi eta okupazio handiko ibilgailuetako errepide eta errei km		
6.1.2. HELBURUA. Intermodalitatea hobetzea Bizkaian, tokien kopuruari nahiz lurraldean dagoen banaketari erreparatuz.			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> • Trukaketa-guneak sortzea eskualdeko herriburuetan edota udalerrri nagusietan, disuasio-aparkalekuak planifikatuz garraio publikoko zentro intermodalen ondoan. • Zentro intermodalak sortzea ekonomi jarduera-gune handien ondoan. • Azalera handia behar duten sare logistikoko elementuetarako kokapenak aztertzea Bizkaiko Lurralde Historikoan. 			
Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Udal Harremanetarako eta Hirigintzarako Zuzendaritza Nagusia Garraio Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Bide Azpiegituren Zuzendaritza Nagusia Udalak		
Adierazlea	Bizkaiko intermodalitate tokien kop.		

6.1. ILDO ESTRATEGIKOA			
<p>6.1.3. HELBURUA. Enpleguarekin eta merkantziekin lotutako mugikortasuna hobetzeko jarduketak sustatzea.</p>			
<p>JARDUKETAK</p>			
<ul style="list-style-type: none"> Egungo edo aurreikusitako instalazio logistiko txikiagoen kokapena sartzea industri lurzoruetan; hala, lurzoru horietako beharrezko irisgarritasun neurriak hobetuko dira. Lanpostu irisgarrien kopurua handitzea, industrialdeetan edo teknologi elkartegietan eta merkataritza intentsiboko eremuetan garraio publikoa ezarriz. 			
Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Udal Harremanetarako eta Hirigintzarako Zuzendaritza Nagusia Garraio Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Enpresak eta Berrikuntza Sustatzeko Zuzendaritza Nagusia		
Adierazlea	Garraio publikoko zerbitzua duten industrialde edota teknologi elkartegien eta merkataritza intentsiboko eremuen kop.		
<p>6.1.4. HELBURUA. Joan-etorri gehiago oinez edo bizikletaz egitea bultzatzea, ibilgailu pribaturik gabeko aisialdia barne dela.</p>			
<p>JARDUKETAK</p>			
<ul style="list-style-type: none"> Garraio publikoa edo motorrik gabeko garraiobideak dituzten aisialdi eta zabalaldi eremuei buruzko informazioa ezagutaraztea. Bizikleta-errien sarea sortzea, hiriko ibilbideekin eta hiri inguruko edo hiri barneko bideekin, loturarekin, segurtasun egoera onarekin (babesturiko guneak eta seinaleztapena) eta bidaietako toki erakargari nagusiekiko eta udalerrri bakoitzeko kale garrantzitsuekiko sarbidearekin. Bizikletak aparkatzeko nahikoa toki zabalak multzoa aintzat hartzea, segurtasun egoera onean aparkatu ahal izateko behar bezala kokatuak eta hornituak. 			

6.1. ILDO ESTRATEGIKOA			
<ul style="list-style-type: none"> Errepideko garraio publikoaren eta udal bizikleten mailegu edo aparkalekurako tokien arteko lotura sortzea. Motorrik gabeko joan-etorrien aldeko sentsibilizazio kanpainak egitea. Bizkaiko Bizikleta-bideen Plana Bizkaiko 21 Egitasmoaren (2011-2016) helburuari egokitzea. 			
Lehentasuna	Handia	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Bide Azpiegituren Zuzendaritza Nagusia Garraio Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Udal Harremanetarako eta Hirigintzarako Zuzendaritza Nagusia Udalak		
Adierazlea	Garraio publikoarekin lotutako bizikleta-aparkalekuen kop. Bizikleta-aparkalekuak dituzten garraio publikoko geltokien kop. Bizikleta-mailegurako tokiak dituzten garraio publikoko geltokien kop. Hiri inguruko bidegorriak eta hiriko bidegorriak lotuta dituzten udalerrien kop.		
<p>6.1.5. HELBURUA. Bide lehenetsietatik doan garraio publiko eraginkorraren erabilera sustatzea.</p>			
<p>JARDUKETAK</p>			
<ul style="list-style-type: none"> Garraio publikoaren eskaintza hobetzea, norberaren ibilgailua erabiltzea baino erakargarriagoa izan dadin. Garraio publikorako eta okupazio handiko ibilgailuetarako erriak bultzatzea eta horiek sortzen laguntzea. Tarifa printzipioetara hurbiltzea, garraioaz kanpoko kostuak aintzat hartuta. Herritarren mugikortasun ohiturak hobetzearen arloko sentsibilizazio kanpainak egitea. 			

6.1. ILDO ESTRATEGIKOA			
Lehentasuna	Handia	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Garraio Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Bide Azpiegituren Zuzendaritza Nagusia		
Adierazlea	Soilik garraio publikorako eta okupazio handiko ibilgailuen erreietarako bide esklusiboen km		
<p>6.1.6. HELBURUA. Bizkaiko Foru Aldundiko eta haren mendeko herri erakundeetako langilearen mugikortasun iraunkorra sustatzea.</p> <p style="text-align: center;">JARDUKETAK</p> <ul style="list-style-type: none"> • Motorrik gabeko mugikortasuna sustatzea Bizkaiko Foru Aldundiko langileen artean. • Bizkaiko Foru Aldundiko langileen mugikortasunari buruzko azterlanak bultzatzea. • Bizikletaz ibiltzea errazteko ekipamendua sustatzea eta egokitzea. • Garraio publikoaren edo ibilgailu partekatuaren erabilera sustatzea Bizkaiko Foru Aldundiko eta haren mendeko herri entitateetako langileen artean. • Urrutiko lan esperimentaleko ildoak abiaraztea nahi duten talde espezifikoekin. • Ibilgailu ofizialak zentzuz erabiltzeko neurriak garatzeko azterlanak eta ekintzak sustatzea. 			
Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Funtzio Publikoaren Zuzendaritza Nagusia Administrazioaren, Zerbitzuen eta Berrikuntza Publikoaren Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Ingurumen Zuzendaritza Nagusia		
Adierazlea	Abiarazitako urrutiko lanaren proiektu pilotuaren partaideen kop. Motorrik gabeko garraiobideekin joaten diren langileen kop. Ibilgailu partekatuan edo garraio publikoan doazenen langileen kop.		

6.1. ILDO ESTRATEGIKOA			
<p>6.1.7. HELBURUA. Mugikortasun iraunkorrerako neurri osagarriak ezartzea.</p> <p style="text-align: center;">JARDUKETAK</p> <ul style="list-style-type: none"> • Garraio publikoari buruzko informazioa emateko erabilitako komunikabideak gehitzea eta garatzea, erabiltzaileei emandako informazioaren kalitatea hobetzeko xedeaz. • Garraiobide ezberdinen arteko aldaketa errazten duten tarifa sistemak bilatzea, betiere erabiltzaileei penalizaziorik ezarri barik. • Garraioaren arloko operadore eta administrazio eskudunen arteko lankidetzak indartzea, garraiobideen ordutegiak, maiztasunak edota ibilbideak hobetzeko. • Txartel bakarra sustatzea Bizkaiko garraio publikoaren erabiltzailearentzat. 			
Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Garraio Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Euskotren RENFE FEVE Euskotran Bilbobus Bizkaiko Garraio Partzuergoa		
Adierazlea	Bizkaian garraio publikoa erabiltzen dutenen kop.		

5.7. 7. KONPROMISOA.

Osasunerako tokiko ekintza

Herritarren osasuna eta ongizatea sustatzea eta babestea hitzartu dugu

Aalborg + 10 Konpromisoetatik zazpigarrena lantzeko, lau lan-ildotan bideratuko dira Bizkaiko Foru Aldundiaren jarduketak, elkarren artean lotura dutenak. Lehenik eta behin, **osasun publiko ona sustatu** nahi da Bizkaian, eta horretarako, *osasun* bektorea sartuko da politika guztietan. Populazioaren adin-tarte guztien osasun ona sustatuko da, hezkuntza eta sentsibilizazio abiapuntu hartuta.

Bigarrenik, besteak beste airearen, uraren, luraren, kutsadura akustikoaren eta argi kutsaduraren arloko kalitatezko ingurumena bermatuko duten **udalerrri osasungarrien garapena sustatuko** da. Halaber, udalerrri osasungarriaren kontzeptua sartu nahi da hirigintza plangintzan.

Hirugarrenik, oinarritzotzat jotzen da *Bizkaia Manifestuak* azaldutako **Zahartze aktiboari** buruzko jarraibideekin aurrera egitea, baita hura sustatzeko ondorengo ekintza planarekin ere. Hots, adinekoen izaera aktiboa sustatzen duten politikak sortzea, adinekoek euren erkidegoaren erabakiak hartzeko partaidetza errazten dutenak, norberaren osasun fisiko eta mentalaren zaintzea eta etengabeko ikaskuntza bultzatzen dutenak, eta hori guztia bideratuko da genero, adin edo edozein baldintzaren ziozko desberdintasunak saihestuz.

Azkenik, **adinekoen bizi-kalitatea hobetu nahi da, haien autonomia edo mendekotasun maila alde batera utzita** eta gizarte zerbitzuen arloko beharren eta eskarien ezagutza etengabe eguneratuz.

7. KONPROMISOA. OSASUNERAKO TOKIKO EKINTZA

7.1. ILDO ESTRATEGIKOA
Osasun ona sustatzea Bizkaian

7.1.1. HELBURUA. Osasuna politika guztietan sartzeko sustatzea.

JARDUKETAK

- Bizkai mailako politika guztietan osasunaren alderdiak txertatzeari buruzko ebaluazioa egitea, Osasunaren Munduko Erakundearen irizpidearen arabera.
- "Osasuna" aldagaia plan eta proiektu jakin batzuetako ingurumen-eraginaren ebaluazioetan sartzeko aukera aztertzea.
- Bizkaiko Foru Aldundiaren adierazleen sisteman "osasuna" ezaugarria sartzeko aukera aztertzea.

Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Ingurumen Zuzendaritza Nagusia		
Adierazlea	Bizkaia Egitasmoa 21 (2011-2016) jarraitzeko eta ebaluatzeko egitasmoan zehaztu beharrekoa		

7.1.2. HELBURUA. Populazioaren adin-tarte guztien osasun ona sustatzea hezkuntza abiapuntu hartuta.

JARDUKETAK

- Udalerrietan hitzaldi eta jardunaldi teoriko-praktikoak ematea.
- Kiroleko jarduera fisikoaren onurei buruzko sentsibilizazio kanpainak antolatzea.
- Jarduera Fisikoaren Euskal Planaren garapena koordinatzea beste erakunde batzuekin, Euskadin jarduera fisikoa sustatzeko fundazio bat sortuta: Herri Administrazioen nahiz enpresa pribatuen eta hezkuntza erakundeen ahaleginak bilduko ditu.

7.1. ILDO ESTRATEGIKOA			
Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Kirolen eta Gazteriaren Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Udalak		
Adierazlea	Eginiko hitzaldi eta jardunaldi teoriko-praktikoen kop. Eginiko sentsibilizazio kanpainen kopurua		
<p>7.1.3. HELBURUA. Kontsumo osasuntsuaz jabeaztea, kontsumo hori erraztuz.</p> <p style="text-align: center;">JARDUKETAK</p> <ul style="list-style-type: none"> Lehen mailako ekoizpenaren eta elikadura-katearen higieena kontrolatzeko programak ezartzea, baita jardunbide onen giden erabilera ere, nekazaritza-abelzaintza ekoizpenen osasungarritasuna bermatzeko. Nekazaritzako elikagai ekologikoak erabiltzearen onurak bultzatzeko informazio kanpainak egitea. 			
Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Nekazaritza Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Eusko Jaurlaritzako Osasun Publikoaren Zuzendaritza		
Adierazlea	Bizkaian kontsumituriko produktu ekologikoen kantitatea Produktu ekologikoei buruz eginiko informazio kanpainen kop.		

7.2. ILDO ESTRATEGIKOA Udalerri osasungarrien garapena sustatzea			
<p>7.2.1. HELBURUA. Kalitateko ingurumena bermatzea aire, ur, lur, kutsadura akustiko eta argi kutsaduraren aldetik, besteak beste.</p> <p style="text-align: center;">JARDUKETAK</p> <ul style="list-style-type: none"> Ingurumenaren kalitatearen xedea sartzeko Bizkaiko Foru Aldundiaren Sailen eta Foru Administrazioa osatzen duten entitateen jarduketetan. Ingurumen Sailak zaratari buruz eginiko eskuliburuaren aplikazioa sustatzea, dela Foru Administrazioan, dela Tokiko Administrazioan. Zonifikazio akustikoa sartzeko Bizkaiko Foru Aldundiak onetsitako lurralde eta sektore plangintzan. Zonifikazio akustikoa sartzeko udal plangintzan eta kutsadura akustikoari eta zarataren kudeaketa osoari buruzko hainbat plan egitea. Bizkaiko argi kutsadura murrizteko jarduketak sustatzea. Udalei eta mankomunitateei laguntzea, argi kutsadura murrizteko diagnostikoak eta planak egiteko. 			
Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Ingurumen Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Udalak		
Adierazlea	Plangintzan Zonifikazio akustikoa sartu duten udalen kop. Onetsitako kutsadura akustikoari eta kudeaketa osoari buruzko planen kop. Argi kutsadura murrizteko diagnostikoak eta planak dituzten udalen kop.		

7.2. ILDO ESTRATEGIKOA			
7.2.2. HELBURUA. Udalerri osasungarriaren kontzeptua hirigintza plangintzan txertatzea.			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> Sentsibilizazio ikastaroak eta jardunaldiak egitea plangintzaren arduradunen artean, zertarako-eta plangintza mugikortasun iraunkorreko irizpideekin egin beharraz jabearaztera bideratzeko. Osasun-irizpideak udal plangintzan sartzeko pizgarriak ezartzea. Adinekoen Hiri Lagunak kontzeptuaren garapena sustatzea Bizkaiko udalerrietan. 			
Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Udal Harremanetarako eta Hirigintzarako Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Administrazioaren eta Plangintzaren Zuzendaritza Nagusia		
Adierazlea	Eginiko sentsibilizazio ikastaro eta jardunaldien kop. Udalerri osasungarriaren kontzeptua hirigintza plangintzan txertatzea		

7.3. ILDO ESTRATEGIKOA Zahartze aktiboa sustatzea Bizkaian			
7.3.1. HELBURUA. Arriskueta edo beharizanetan babes egokia bermatzea.			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> Gehiegikeria ekonomikoaren arriskua eta era guztietako tratu txarrak murrizteko neurriak hartzea. Laguntza teknikoak eta laguntzak ezartzea mugikortasun urriko adinekoen etxebizitzetan barruko egokitzapenerako. Mendekotasuna duten adineko edo horien zaintzaileentzako diru-laguntzak ezartzea. 			
Lehentasuna	Handia	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Pertsonen Autonomia Sustatzeko eta Mendetasunari Arreta Eskaintzeko Zuzendaritza Nagusia		
Adierazlea	Arriskueta edo beharizanetan babes egokia bermatzeko urteko foru aurrekontua (€/urtea) Arreta jaso dutenen kop.		
7.3.2. HELBURUA. Pertsonen bizi-kalitatea hobetzeko ohitura osasungarriak sustatzea.			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> Eusko Jaurlaritzako Osasun Sailari laguntzea osasunaren prebentzio eta sustapen programetan. Adinekoentzako kirol ekintzak sustatzea. 			
Lehentasuna	Handia	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Pertsonen Autonomia Sustatzeko eta Mendetasunari Arreta Eskaintzeko Zuzendaritza Nagusia Kirolen eta Gazterien Zuzendaritza Nagusia		
Adierazlea	Adinekoentzat eginiko kirol ekintzen kopurua		

7.3. ILDO ESTRATEGIKOA			
<p>7.3.3. HELBURUA. Partaidetza aktiboa bizitza osoan eta adin guztietan sustatzea, gure zahartzea eta herritar guztien zahartzea hobetzeko.</p>			
<p>JARDUKETAK</p>			
<ul style="list-style-type: none"> • BOLUNTA (Bizkaiko boluntarioen agentzia) erabiltzea, gizarte intereseko borondatezko jarduerak egiten dituzten adinekoen elkarteei azpiegiturak emateko. • Adinekoentzako gizarte etheen berrikuntza edo eguneratzea sustatzea, zentro irekiagoak, erabilera askotarakoak eta autogestionatuak diren aldetik. • Informazio kanpainak egitea adinekoentzat, horien bizi-kalitatearen baldintzak hobetzeko eta haien interesen alde egiteko partaidetzarako ezarritako gizarte bideei buruzkoa, haien proposamenak, ekimenak eta erreklamazioak bideratzeko asmoz. • Adinekoen nahiz tartean diren beste eragile batzuen partaidetzarako bideak ezartzea. 			
Lehentasuna	Handia	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Pertsonen Autonomia Sustatzeko eta Mendetasunari Arreta Eskaintzeko Zuzendaritza Nagusia Administrazioaren eta Plangintzaren Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Foru Zuzendaritza guztiak		
Adierazlea	Partaidetza aktiboa bizitza osoan sustatzeko urteko foru aurrekontua (€/urtea) Sustaturiko edo diruz lagundutako ekintzen kop. Adinekoentzat eginiko informazio kanpainen kopurua		
<p>7.3.4. HELBURUA. Etenik gabeko ikaskuntza sustatzea.</p>			
<p>JARDUKETAK</p>			
<ul style="list-style-type: none"> • Ikaskuntza beharrak detektatzea, batez ere adinekoenak, jakintzaren alde handiak murrizteko trebakuntza eskaintzeko gaia izateko. 			

7.3. ILDO ESTRATEGIKOA			
<ul style="list-style-type: none"> • Museoetarako bisitak, kultur zirkuituak, kirol ekitaldiak, azokak, ikuskizunak, etab. egitea sustatzea. • Adinekoentzako bidaiak sustatzea: "Adineko". • Kultur lehiaketak eta aisialdiko jarduera lehiaketak sustatzea. • "Adinekoentzako unibertsitatea" sustatzea, kultura zabalkunderako ikastaroak. 			
Lehentasuna	Handia	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Pertsonen Autonomia Sustatzeko eta Mendetasunari Arreta Eskaintzeko Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Kulturako Zuzendaritza Nagusia		
Adierazlea	Etenik gabeko ikaskuntza sustatzeko urteko foru aurrekontua (€/urtea) "Adineko" programa baliatu duten pertsonen kop. Kultur lehiaketen eta aisialdiko jarduera lehiaketen kop.		
7.4. ILDO ESTRATEGIKOA			
<p>Adinekoen bizi-kalitatea hobetzea, haien autonomia edo mendekotasun maila alde batera utzita</p>			
<p>7.4.1. HELBURUA. Etengabe eguneratzea adinekoen, mendekotasuna dutenen eta gizarte zerbitzuen arloan behar bereziak dituztenen beharren eta eskarien ezagutzea.</p>			
<p>JARDUKETAK</p>			
<ul style="list-style-type: none"> • Adinekoen beharrei eta eskariei buruzko gizarte azterlanak egitea (eta mendekotasuna duten pertsonen zaintzaileenak). • Adierazle bateratuen sistema eten gabe eguneratuta izatea Bizkaiko gizarte zerbitzuen sare osoan; horri esker, gizarte zerbitzu eta prestazioetarako ezarritako estaldura mailak nolakoak diren jakin ahal izango da. 			

7.4. ILDO ESTRATEGIKOA			
<ul style="list-style-type: none"> Gizarte Urgazpeneko Foru Erakundearen (GUFÉ) laguntza jarduketa-zerbitzuen prestazioetara bideratzea, eta erreferentzia izango dira gizarte zerbitzuen arloan behar bereziak dituzten pertsonentzat, berrikuntza eta etengabeko hobekuntza abiapuntu hartuta. 			
Lehentasuna	Handia	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Administrazioaren eta Plangintzaren Zuzendaritza Nagusia		
Adierazlea	<p>Adinekoen beharrak eta eskariak ezagutzeko etengabe eguneratu beharreko urteko foru aurrekontua (€/urtea)</p> <p>Eginiko gizarte azterlanen kop.</p> <p>Abiarazitako berrikuntza ekintzen edo etengabeko hobekuntza ekintzen kop.</p>		
<p>7.4.2. HELBURUA. Belaunaldien arteko harremanak bultzatzea.</p>			
<p>JARDUKETAK</p>			
<ul style="list-style-type: none"> Adinekoek belaunaldien arteko eta gizarte boluntariotzako programak sustatzea. Bolunta (Boluntarioen Agentzia) indartzea adinekoen boluntarioen garapenerako tresna den aldetik. 			
Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Pertsonen Autonomia Sustatzeko eta Mendetasunari Arreta Eskaintzeko Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Kulturako Zuzendaritza Nagusia		
Adierazlea	<p>Belaunaldien arteko harremanak bultzatzeko urteko foru aurrekontua (€/urtea)</p> <p>Belaunaldien arteko eta gizarte boluntariotzat dagoeneko egin diren programen eta jarduketan kop.</p>		

5.8. 8. KONPROMISOA.

Tokiko ekonomia bizia eta iraunkorra

Ingurumenari kalterik egin barik enplegua sustatuko duen tokiko ekonomia bizia sortzea eta bermatzea hitzartu dugu

Aalborg+10 konpromisoetako zortzigarren honetan, lehenik eta behin **nekazaritza-abeltzaintza eta basogintzako jarduera iraunkorra sustatu nahi du** Bizkaiko Foru Aldundiak, nekazaritza gunea iraunkorra eta horren landa ezaugarriak errespetatu eta handituko dituzten politikak sustatuz eta nekazaritza-abeltzaintza eta basogintza iraunkorreko produktuen aniztasuna eta kontsumoaren igoera sustatzeko lan eginez.

Beste ildo honetan ere beharrezkotzat jotzen da lan egitea Bizkaian, tokiko ekonomia bizia eta iraunkorra izateko, inolako zalantzarik gabe: **kalitatezko enplegu egonkorra sustatzea** Lurraldean. Horretarako, jarduera-tasa handitzea izango da ahaleginen ardatza; izan ere, goranzko joera izaten ari da emakumea eta gazteak etengabe sartzen direlako merkatuan, lan eskaintza Bizkaian dauden beharren benetako eskariari egokituta.

Bestalde, **ekonomia iraunkorrerako eta enpresa kudeaketa arduratsurako oinarriak** ezarri nahi ditu Aldundiak, iraunkortasun sistemak abiarazita (Berdintasun planak, kultur aniztasuna, enpresa erantzukizuna, Ingurumen Kudeaketarako Sistemak, etab.) Bizkaiko enpresa-sarean. Horretaz gain, ikaskuntzaren hezkuntza bultzatuko da, ekintzailetza kultura ekoberritzailea sustatuz. Era berean, ondasun eta zerbitzu iraunkorren ekoizpena eta erabilera sustatuko da, energiaren erabilerarekin, baliabide naturalekin edo substantzia arriskutsuekin lotutako ingurumen-eragin negatiboak murriztuz eta tokiko merkatuak eta dendak indartzeko jarduketak burutuz.

Bizkaian turismo iraunkorra sustatzea da foru erakundearen beste lehentasunetako bat Aalborg+10 konpromisoetako zortzigarren konpromiso honen barruan. Hala, Bizkaian kalitatezko turismo iraunkorra identifikatzeko eta onartzeko marka bat lortu nahi da, eta aldi berean, turismo mota hori sustatuko da, Lurraldean egonaldi ertain-luzea bultzatuz.

Azkenik, landu beharreko beste ildoetako bat **berrikuntza eta ikerketarako kultura bultzatzea** izango da garapen iraunkorra lortze aldera. Helburu horrekin, berrikuntza eta ikerketa kontzeptua sartuko da trebakuntzan, jarduera zientifikoa eta oinarritzko teknologia iraunkorreko enpresen sorkuntza eta garapena sustatuz, baita teknologia iraunkorren elkarre eragileak ere teknologia horiek enpresa-sarean erabiltzeko ere. Halaber, ekoizpenaren sektorearen eta unibertsitatearen eta lanbide heziketaren arteko lotura eta koordinazioa handitu nahi dira, enpleguaren bidezko gizarte eta lurralde kohesioa ekarriko duten jakintzan, berrikuntzan eta iraunkortasunean oinarrituriko ekonomien aldeko apustua eginez, eta Bizkaiko Foru Aldundiaren eta unibertsitatearen arteko harremanak indartzea, bereziki programa honen edozein ildo estrategiko sakontzen duten proiektuetan.

8. KONPROMISOA. TOKIKO EKONOMIA BIZIA ETA IRAUNKORRA	
8.1. ILDO ESTRATEGIKOA Nekazaritza-abeltzaintza eta basogintza iraunkorra sustatzea Bizkaian	
8.1.1. HELBURUA. Nekazaritza gune iraunkorra eta horren landa ezaugarriak errespetatzen eta handitzen dituzten politikak indartzea	
<p style="text-align: center;">JARDUKETAK</p> <ul style="list-style-type: none"> • Basogintzaren kudeaketa iraunkorraren ziurtagiria bultzatzen jarraitzea Bizkaian. • Nekazaritza gune iraunkorra handitzeko laguntzen emakidari buruzko araudia egokitzea. • Bizkaiko Lurren Bankua sustatzea. • Nekazaritza-ingurumen programak eta laguntzak bultzatzea. • Ekoizpen ekologikoa eta integratua bultzatzea. • Ekonomi sarearen lehiakortasuna bultzatzea landako eskualde espezifikoetan. 	

8.1. ILDO ESTRATEGIKOA			
<ul style="list-style-type: none"> • Gazteak nekazaritza ustiapenetan eta landa eremuan sartzea bultzatzea. • Iraunkortasun irizpideak abiaraztea landa garapenerako programetan. 			
Lehentasuna	Handia	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Nekazaritza Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Euskadiko Baso Ziurtagirirako Elkarte		
Adierazlea	Basogintza kudeaketa iraunkorreko ziurtagiria duen Bizkaiko eremua Bizkaiko Lurren Bankuaren barruko eremua Nekazaritza-ingurumen programa eta laguntzetarako urteko foru aurrekontua (€/urtea) Ekoizpen ekologikorako eremua		
8.1.2. HELBURUA. Nekazaritza-abeltzaintza eta basogintza iraunkorreko produktuen kontsumoa eta aniztasuna handitzea herritarren artean eta Herri Administrazioen artean.			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> • Informazio kanpainak egitea, nekazaritza-abeltzaintza eta basogintza iraunkorreko produktuak erabiltzearen onurak finkatuz. • Tokiko merkatuak eta eskulangintzako ekoizpena bultzatzea eta sustatzea. • Landa garapenerako elkarre bidezko jarduketak bultzatzea, tokiko merkatuak indartzeko. • Ekoizpen integratua eta arraza autoktonoak bultzatzea, ekoizpen naturaleko mekanismoak eta baliabideak ahalik eta gehien aprobetxatuz eta epe luzera nekazaritza iraunkorra bermatuz. 			
Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Nekazaritza Zuzendaritza Nagusia		

8.1. ILDO ESTRATEGIKOA			
Kolaborazioa	Bizkaiko landa garapenerako elkarteak		
Adierazlea	<p>Urtean eginiko nekazaritza-abelzaintza eta basogintzari buruzko informazio kanpainen kopurua</p> <p>Bizkaian kontsumituriko eta nekazaritza iraunkorretik etorritako produktuen kantitatea</p> <p>Bizkaian kontsumituriko eta nekazaritza iraunkorretik etorritako produktuen kantitatea</p> <p>Bizkaian kontsumituriko eta nekazaritza iraunkorretik etorritako produktuen kantitatea</p>		
8.2. ILDO ESTRATEGIKOA Kalitateko enplegu iraunkorra sustatzea			
<p>8.2.1. HELBURUA. Jarduera-tasa igotzea, emakumea eta gazteak lan-merkatuan sartzearekin jarraituz.</p>			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> • Kalitateko enpleguaren kontratazioa indartzea, bereziki gazteentzat eta emakumeentzat. • Praktiketako kontratazio programak garatzea. • Autoenplegurako aholkuak ematea emakumeei eta gazteei. 			
Lehentasuna	Handia	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Enpresak eta Berrikuntza Sustatzeko Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Berdintasunerako Zuzendaritza Nagusia Kirolen eta Gazteriaren Zuzendaritza Nagusia		
Adierazlea	<p>Praktiketako kontratazio programak egiteko urteko foru aurrekontua (€/urtea)</p> <p>Aholkuak jaso dituzten emakumeen kop.</p> <p>Aholkuak jaso dituzten gazteen kop.</p> <p>Emakumeei eginiko kontratuen kop.</p> <p>Gazteei eginiko kontratuen kop. (30 urteik beherakoei)</p>		

8.2. ILDO ESTRATEGIKOA			
<p>8.2.2. HELBURUA. Lan-eskaintza Bizkaiko Lurralde Historikoaren beharizanen eskariari egokitzea.</p>			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> • Enplegu eta lan-merkatuari buruzko azterlanak egitea, arlo horietako erakunde kudeatzaileen lankidetzan. 			
Lehentasuna	Handia	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Enpresak eta Berrikuntza Sustatzeko Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Lanbide		
Adierazlea	Enplegu eta lan-merkatuari buruzko azterlanen kop.		
8.3. ILDO ESTRATEGIKOA Ekonomia iraunkorrerako oinarriak ezartzea eta enpresa kudeaketa iraunkorra sustatzea			
<p>8.3.1. HELBURUA. Ekintzailetzaren hezkuntza bultzatzea, ekintzaile kultura iraunkorra sustatuz.</p>			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> • Ekintzaile kultura iraunkorra sustatzea bigarren hezkuntzako eta batxilergoko ikasleen artean. • Ekintzaile kultura iraunkorra sustatzea lanbide heziketako ikastetxeetan. • Ekintzaile kultura iraunkorra sustatzea unibertsitateetan. 			
Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Enpresak eta Berrikuntza Sustatzeko Zuzendaritza Nagusia		
Adierazlea	<p>Parte hartu duten bigarren hezkuntzako, batxilergoko, lanbide heziketako eta unibertsitateetako ikastetxeen kop.</p> <p>Parte hartu duten bigarren hezkuntzako, batxilergoko, lanbide heziketako eta unibertsitateetako ikasleen kop.</p>		

8.3. ILDO ESTRATEGIKOA			
<p>8.3.2. HELBURUA. Iraunkortasun sistemen ezarpena bultzatzea (Berdintasun eta kultur aniztasun planak, Enpresa erantzukizuna, Ingurumen Kudeaketarako Sistemak, etab.) Bizkaiko enpresetan.</p>			
<p>JARDUKETAK</p>			
<ul style="list-style-type: none"> • XERTATUren jarduketak bultzatzea enpresen gizarte erantzukizunaren arloan. • Parte hartzeko foroak sortzea, Bizkaiko enpresek enpresaren kudeaketan iraunkortasun sistemak ezartzeko duten konpromiso maila handitzea, ekonomia, gizarte eta ingurumenaren arloak bilduta. • Iraunkortasun sistemak ezartzeko protokoloak erraztea. • Enpresetako iraunkortasun sistemen ezarpena sartzea diru-laguntzen dekretuen balorazio irizpideetan. 			
Lehetasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Enpresak eta Berrikuntza Sustatzeko Zuzendaritza Nagusia		
Adierazlea	<p>Xertaturen barruan erakundeen kopurua</p> <p>Parte hartzeko sortutako foroen kop.</p> <p>Foroetan parte hartu duten erakundeen kop.</p> <p>Balorazio irizpideen artean iraunkortasun sistemen ezarpena sartuta duten dekretuen kop.</p>		
<p>8.3.3. HELBURUA. Ondasun eta zerbitzu iraunkorren ekoizpena eta erabilera sustatzea, energiaren erabilerarekin, baliabide naturalekin edo substantzia arriskutsuekin lotutako ingurumen-eragin negatiboak murriztuz.</p>			
<p>JARDUKETAK</p>			
<ul style="list-style-type: none"> • Operadore ekonomikoen enpresako gizarte erantzukizunari buruzko estrategiak ezagutaraztea (gizarte, ekonomia eta ingurumen aldagaia biltzen duena). • Sektore ekonomikoen ingurumen iraunkortasun kontzeptuak ezagutaraztea (10 faktorea, ekoeraginkortasuna, biomimesia, ekodiseinua, ekoindustria, nekazaritza ekologikoa, energi eraginkortasuna...). 			

8.3. ILDO ESTRATEGIKOA			
<ul style="list-style-type: none"> • Osasun, ingurumen eta turismoari buruzko topaketen antolakuntzan laguntzea. • Energia berriztagarriak sustatzea Bizkaiko enpresetan eta enpresek eurek ekoiztako energia erabiltzea. • Iraunkortasunaren arloko lanbide heziketa bultzatzea. • Ondasun eta zerbitzu iraunkorrek lotutako proiektu berriztaileen eta lehiaren hobekuntzan laguntzea enpresei. • Ondasun eta zerbitzu iraunkorren ekoizpenarekin eta erabilerarekin lotutako enpresen sorkuntza bultzatzea. 			
Lehetasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Enpresak eta Berrikuntza Sustatzeko Zuzendaritza Nagusia		
Adierazlea	<p>Ekonomi jarduerak sortutako energia berriztagarrien kW kopurua</p> <p>Bultzaturiko proiektu berriztaileen eta lehia hobetzeko proiektuen kop.</p> <p>Ondasun eta zerbitzu iraunkorren ekoizpenarekin eta erabilerarekin lotutako enpresen sorkuntza bultzatzea</p>		
<p>8.3.4. HELBURUA. Tokiko merkatuak eta dendak indartzea.</p>			
<p>JARDUKETAK</p>			
<ul style="list-style-type: none"> • Egiturak sortzea landa garapenerako elkarteen bidez, tokiko ekoizpena bideratzeko eta tokiko merkatuak sustatzeko. • Tokiko produktuak erabiltzearen onurak bultzatzeko informazio kanpainak egitea. • Tokiko merkataritza sustatzeko plan estrategikoak idazteko eta abiarazteko diru-laguntzak ematea. • Bizkaiko merkataritza elkarteei laguntzea. • Bizkaiko eskulangintza bultzatzea. 			
Lehetasuna	Ertaina	Epea	2011-2016

8.3. ILDO ESTRATEGIKOA	
Erantzukizuna	Enpresak eta Berrikuntza Sustatzeko Zuzendaritza Nagusia Nekazaritza Zuzendaritza Nagusia
Kolaborazioa	Bizkaiko landa garapenerako elkarteak Udalak
Adierazlea	Tokiko produktuak erabiltzearen onurei buruzko informazio kanpainen kop. Tokiko merkataritza sustatzeko Plan Estrategikoa egin duten udalerrien kop. Bultzaturiko merkataritza elkarten kop. Bultzaturiko eskulangileen kop. Bultzaturiko eskulangintzan azoken kop.

8.4. ILDO ESTRATEGIKOA
Bizkaian turismo iraunkorra sustatzea

8.4.1. HELBURUA. Bizkaian kalitateko turismo iraunkorra identifikatzeko eta ezagutzeko marka lortzea.

JARDUKETAK

- Bizkaia natura gozatzeko helmuga izatearekin lotzen duten baliabideak erabiltzea sustapenerako turismo ekintzetan: ondo zaindutako eremuak, hondartzak eta kalitate bikaineko urak, bai bainua hartzeko, bai itsasoko kirolak egiteko.
- Bizkaia turismo neurri orekatua duen helmuga izatearen gaineko ideia garatzea eta helaraztea, sustapen ekintzen eta hain konbentzionalak ez diren beste tresna batzuen bidez, gainezka dagoen eremu edo kultur baliabiderik gabekoa, non oraindik ere banakoak eta esperientzia bakarrak tokia duten.
- Bizkaia nortasun eta balio bakarrak dituen helmuga izatearen gaineko ideia garatzea eta helaraztea sustapen ekintzen eta hain konbentzionalak ez diren beste tresna batzuen bidez: uki daitezkeen eta ezin uki daitezkeen ondarea, ezberdina, originala eta ondo zaindua, hori guztia helmugaren turismo iraunkortasuneko jardun honen irudia.
- Balio horiek zaintzeko azpimarka turistikoak lortzen laguntzea, turismoa dinamizatzeko planen eta tresna nagusiaren bidez eta horiek garatzeko diru-laguntzen bidez.

8.4. ILDO ESTRATEGIKOA			
<ul style="list-style-type: none"> • Iraunkortasun printzipio horiek errespetatzen dituzten produktu turistikoak zaintzea eta sustatzea; izan ere, irizpide horiek, azkenean, lagungarriak izango dira helmuga iraunkor gisa identifikatzeko. 			
Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Turismorako eta Kanpo Sustapenerako Zuzendaritza Nagusia		
Adierazlea	Bizkaian kalitateko turismo iraunkorra identifikatzeko eta ezagutzeko marka lortzeko urteko foru aurrekontua (€/urtea) Bultzaturiko turismo proiektuen kop.		

8.4.2. HELBURUA. Bizkai osoan kalitateko turismo iraunkorra sustatzea, lurraldeko egonaldi ertain-luzea bultzatuz.

JARDUKETAK

- Kulturarekin eta ingurumen eta kultura ondarearekin lotutako baliabideen aldeko apustua egitea, turismoa garatzeko tokiko eta eskualdeko entitateekiko lankidetzari handiaren bidez.
- Kalitateko turismo ekipamendu, baliabide eta zerbitzu iraunkorren sorrera erraztea, prozesu horiek aurretik dauden beste batzuetan bultzatuz eta indartuz, egonaldi luzeetako parametroetako itzulerak bermatzeko xedez.
- Iraunkortasunaren arloko trebakuntza ekintza garatzea turismoaren eremuan, zerbitzuen kalitatea hobetuko dutenak, baita turistaren gogobetetasun mailak ere.
- Turismo produktu iraunkorrak sortzeko laguntza ematea hala nola naturarekin bat eginik burutu daitezkeenak edo euskal kulturaren edozein adierazpenekin zerikusia dutenak.

Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Turismorako eta Kanpo Sustapenerako Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Turismoa garatzeko tokiko eta eskualdeko erakundeak		

8.4. ILDO ESTRATEGIKOA			
Adierazlea	Sorturiko turismo ekipamendu, baliabide eta zerbitzu iraunkorren kop. Iraunkortasunaren arloko trebakuntzen kopurua turismoan Sorturiko turismo produktu iraunkorren kop.		
8.5. ILDO ESTRATEGIKOA Berrikuntza eta ikerketa kultura sustatzea Bizkaian garapen iraunkorra lortzeko			
8.5.1. HELBURUA. Berrikuntza eta ikerketa kontzeptua txertatzea trebakuntzan.			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> Unibertsitate, enpresa, teknologi zentroen eta Bizkaiko Foru Aldundiaren arteko lankidetzak bultzatzea, haien eskumeneko eremuetan kultura iraunkortasuna sortzeko, garapen iraunkorrerako ikerketa eta berrikuntza sustatze aldera. 			
Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Enpresak eta Berrikuntza Sustatzeko Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Unibertsitateak Teknologi zentroak I+G-ko azterlan eta azterketa entitateak Enpresa elkarteak eta enpresak		
Adierazlea	Enpresa, unibertsitate edota teknologi zentroen artean Bizkaiko Foru Aldundiaren bitartekotzari esker ezarritako lankidetzak hitzarmenen kop.		
8.5.2. HELBURUA. Ikerketa zientifikoa sustatzea.			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> Kolaborazio ikerketa sustatzea, unibertsitate, teknologi zentro, ikerketa kooperatiboko zentro, fundazio eta I+G-ko sektoreko elkarten arteko garapen iraunkorrerako. 			

8.5. ILDO ESTRATEGIKOA			
<ul style="list-style-type: none"> Lankidetzak hitzarmenak ezartzea EHUKo Garapen Iraunkor eta Ingurumen Heziketako UNESCO Katedrarekin. Plentziako Itsas Estazioa zentroa bultzatzea (EHU). Urdaibai Bird Centre ornitologi ikerketa zentroa bultzatzea. Bizkaiko hondartzen ingurumen-kalitateari buruzko azterlanak egitea. Irabazteko asmorik gabeko entitateak bultzatzea hondakinen kudeaketaren azterlanen eremuan. 			
Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Enpresak eta Berrikuntza Sustatzeko Zuzendaritza Nagusia Ingurumen Zuzendaritza Nagusia Ingurumen Azpiegituren Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Unibertsitateak Teknologi zentroak Irabazteko asmorik gabeko entitateak		
Adierazlea	Bultzaturiko kolaborazioko ikerketa proiektuen kop. Plentziako Itsas Estazioa eta Urdaibai Bird Centre delakoa bultzatzeko urteko foru aurrekontua (€/urtea) Irabazteko asmorik gabeko entitateak bultzatzeko urteko foru aurrekontua hondakinen kudeaketaren azterlanaren eremuan (€/urtea)		

8.5. ILDO ESTRATEGIKOA			
<p>8.5.3. HELBURUA. Pizgarriak ematea oinarri teknologiko iraunkorreko enpresak sortzeko eta garatzeko, baita teknologia iraunkorren elkarte eragileenak ere.</p>			
<p>JARDUKETAK</p>			
<ul style="list-style-type: none"> • Oinarri teknologiko iraunkorreko enpresen sorrera bultzatzea. • Teknologia iraunkorrak garatzeko lankidetzaz erraztea. • Teknologia iraunkorrak enpresa-sarean erabiltzea sustatzea. 			
Lehentasuna	Handia	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Enpresak eta Berrikuntza Sustatzeko Zuzendaritza Nagusia		
Adierazlea	Sortutako oinarri teknologiko iraunkorreko enpresen kop. Bultzaturiko teknologia iraunkorren elkarte eragileen kop.		
<p>8.5.4. HELBURUA. Ekoizpenaren sektorearen eta unibertsitatearen eta lanbide heziketaren arteko lotura eta koordinazioa handitzea, enpleguaren bidezko gizarte eta lurralde kohesioa ekarriko duten jakintzan, berrikuntzan eta iraunkortasunean oinarrituriko ekonomien aldeko apustua eginez.</p>			
<p>JARDUKETAK</p>			
<ul style="list-style-type: none"> • Laguntza instituzionala ematea Bizkaiko Lurralde Historikoan dauden klusterrei, helburu honen eremuaren barruan. • Enpresa, unibertsitate eta LHko ikastetxeen arteko harremanak garatzea eta finkatzea eta enpresan identifikaturiko beharrei erantzuna emango dien ezagutza identifikatzea honako helburu honen eremuaren barruan. • BFAK unibertsitateekin eta lanbide heziketako ikastetxeekin kolaboratzeko jarduketak indartzea, enpresetara gehiago hurbiltzeko, honako helburu honen eremuaren barruan. 			
Lehentasuna	Handia	Epea	2011-2016

8.5. ILDO ESTRATEGIKOA	
Erantzukizuna	Enpresak eta Berrikuntza Sustatzeko Zuzendaritza Nagusia
Kolaborazioa	Unibertsitateak Klusterak Lanbide heziketako ikastetxeen sarea Bizkaiko enpresak
Adierazlea	Klusterrekiko kolaborazio jarduketan kop. Bultzaturiko enpresen eta ikastetxeen arteko kolaborazio jarduketan kop.
<p>8.5.5. HELBURUA. Bizkaiko Foru Aldundiaren eta unibertsitatearen arteko harremanak indartzea, bereziki egitasmo honen edozein ildo estrategiko sakontzen duten proiektuetan.</p>	
<p>JARDUKETAK</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Emakumeen eta gizonen berdintasunaren, garapenerako lankidetzaren eta aniztasunaren eremuetan lan egiten duten unibertsitate erakundeekin harremanetan izateko eta kolaboratzeko bidea ezartzea. • BFAK unibertsitateekin dituen kolaborazio jarduketak indartzea eta egitasmo honen edozein ildo estrategiko sakontzen duten proiektuak sartzeko. 	
Lehentasuna	Ertaina Epea 2011-2016
Erantzukizuna	Foru Zuzendaritza guztiak
Kolaborazioa	Unibertsitateak
Adierazlea	BFAK unibertsitate proiektuekin izandako kolaborazioen kop. BFAK unibertsitateari kontrataturiko proiektuen kop.

5.9. 9. KONPROMISOA.

Berdintasuna eta gizarte justizia

Erkidego integratzaileak eta solidarioak bermatzea hitzartu dugu

Berdintasuna eta gizarte justizia termino zabalak eta orokorrak dira, baina berebiziko garrantzia dute, eta foru entitatean, konpromiso honen itzalpean, lau ildo estrategiko landu nahi dira. Horietako lehenengoaren ardatza Bizkaian **genero berdintasuna lortzea** da. Premisa horrekin, emakumeen eta gizonen arteko benetako berdintasuna indartzearen aldeko lanean jarraituko da eremu guztietan, emakumeenganako indarkeria kasuak desagerrarazteko ahaleginak bideratuz.

Beste ikuspegi batetik -baina ez garrantzi txikiagokoa-beharrezkotzat jotzen da **tokiko nortasuna eta kultura sustatzea**. Arlo horretan, ahaleginak egin nahi dira euskararen ezagutza eta erabilera zabaltzeko eta euskal kultura eta tokiko kultur adierazpenak sustatzeko.

Aalborg+10 Konpromisoetako bederatzigarrenaren eremuko hirugarren ildo estrategikoa **bizikidetzaren sustatzea da aniztasunaren kudeaketaren bidez**. Horretarako, printzipioetan eta balioetan hezteko beharrezkoa dela deritzo Aldundiak, aniztasunera irekitako gizarte izateko, gizarteratzea eta elkar ulermena errazteko. Hala, galarazi egingo da kulturartekotasuna norberaren nortasuna galtzarekin lotzea eta sexu aniztasunarekiko tolerantzia eta errespetua sustatuko da.

Azkenik, Bizkairako **bidezko gizarte eredu orekatua sortzeko** lana egin nahi da. Ildo horretan, gizarte errealitatearen, herritarren beharren eta eskarien eta arlo horretako jarduketak publikoen ondorioen ezagutza etengabe eguneratzeko jarduketak burutuko dira eta Bizkairako gizarte eredu berriaren definizioa sustatuko da.

9. KONPROMISOA. BERDINTASUNA ETA GIZARTE JUSTIZIA

9.1. ILDO ESTRATEGIKOA Genero berdintasuna lortzea Bizkaian

9.1.1. HELBURUA. Emakumeen eta gizonen arteko benetako berdintasuna indartzen jarraitzea eremu guztietan.

JARDUKETAK

- Maskulinitate berriei buruzko trebakuntza eskaintza foru langileei.
- Gizonak sartzeko bultzatzen jarraitzea benetako berdintasuna lortze aldera.
- Genero berdintasuna zeharka sartzeko foru jarduketako programa eta politika guztietan.
- Berdintasunaren inguruko aholkuak ematea udalerriei eta udalerrietako arlo horretako itunen estrategiak koordinatzea.
- Herritarrak sentsibilizatzeko eta emakumeak jabeatzeko jarduketak egitea.
- Emakumeen bizi-baldintzak hobetzea landa ingurunean.

Lehentasuna	Handia	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Berdintasunerako Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Foru zuzendaritza guztiak		
Adierazlea	Maskulinitate berrien arloan trebaturiko BFAko langileen kopurua Berdintasunaren gaineko aholkuak jaso dituzten udalerrien kop. Herritarrak sentsibilizatzeko eta emakumeak jabeatzeko jarduketak egitea		

9.1. ILDO ESTRATEGIKOA			
<p>9.1.2. HELBURUA. Emakumeenganako indarkeria kasuak desagerrarazteko ahaleginak bideratzea.</p>			
<p>JARDUKETAK</p>			
<ul style="list-style-type: none"> Herritarrak emakumeenganako indarkeriaren arloan jabeatzeko kanpainak egitea. 			
Lehentasuna	Handia	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Berdintasunerako Zuzendaritza Nagusia Gizarteratzea Sustatzeko Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	EMAKUNDE Genero-indarkeriaren Biktimei Laguntzeko Zuzendaritza Nagusia		
Adierazlea	Genero-indarkeriari buruzko sentsibilizazio kanpainen kopurua		
9.2. ILDO ESTRATEGIKOA			
Tokiko kultura eta nortasuna sustatzea			
<p>9.2.1. HELBURUA. Euskararen ezagutza eta erabilera zabaltzea.</p>			
<p>JARDUKETAK</p>			
<ul style="list-style-type: none"> Azkue Fundazioa indartzea Bizkaiko eta Euskadiko euskararen erreferente estrategiko gisa. Bizkaieraren ikerketa eta erabilera bultzatzea, ikerketa eta zabalkunde erakundeen eta argitalpenen bidez (Bizkaie...). Bizkaiko udalerriei eta eskualdeei buruzko gizarte-hizkuntzako ikerketak laguntzea. Bizkaiko gizarte elkarteek eginiko euskarazko jarduerak bultzatzea. Euskara informazioaren eta komunikazioaren teknologietan sartzea sustatzea. Udal eta mankomunitateko gizarte-hizkuntza eragileak trebatzeko eta koordinatzeko ikastaroak egitea (Alkarbide). Euskararen erabilera sustatzea Bizkaiko Foru Aldundiaren barne funtzionamenduan. 			

9.2. ILDO ESTRATEGIKOA			
<ul style="list-style-type: none"> Euskararen erabilera sustatzea Bizkaiko Foru Aldundiaren eta herritarren arteko harremanetan. 			
Lehentasuna	Handia	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Euskara Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Foru Zuzendaritza guztiak Udalak Azkue Fundazioa Labayru		
Adierazlea	<p>Euskararen ezagutza eta erabilera zabaltzeko urteko foru aurrekontua (€/urtea)</p> <p>Euskararekin lotutako eta bultzaturiko ikerketen kopurua</p> <p>Euskaraz sustaturiko jardueren kopurua</p> <p>Euskarazko atariaren erabiltzaileen kopurua: www.bizkaia.net</p> <p>Gizarte-hizkuntzako eragileak trebatzeko eta koordinatzeko ikastaroen kopurua</p> <p>BFAn euskaraz tramitaturiko kudeaketa eta kontsulten %</p>		
<p>9.2.2. HELBURUA. Euskal kultura eta tokiko kultur adierazpenak sustatzea.</p>			
<p>JARDUKETAK</p>			
<ul style="list-style-type: none"> Gazteenen artean sormena indartzeko Bizkaldatz literatura saria sustatzea. Gure kultura ezagutarazteko erakusketak egitea. Irakurketa txokoak sustatzea, literaturari eta euskal idazleek euskaraz nahiz gaztelaniaz idatzitako lanei buruzko bateratze-lana egiteko. Euskarazko Irakurle Taldea sustatzea (laguntza taldea eta euskarazko irakurketa sustatzea). 			
Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Kultura Zuzendaritza Nagusia		

9.2. ILDO ESTRATEGIKOA .			
Kolaborazioa	Euskara Zuzendaritza Nagusia		
Adierazlea	<p>Euskal kultura eta tokiko kultur adierazpenak sustatzeko urteko foru aurrekontua (€/urtea)</p> <p>Bizkaldatz literatura sariko partaideen kopurua</p> <p>Euskal kultura ezagutarazten duten erakusketen kopurua</p> <p>Irakurketa Txokoen jardueren kopurua</p>		
9.3. ILDO ESTRATEGIKOA			
Bizikidetzaren sustatzea aniztasunaren kudeaketaren bidez			
<p>9.3.1. HELBURUA. Printzipioetan eta balioetan hezteko aniztasunari irekitako gizarte izateko.</p>			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> • Foru langileak giza eskubideetan eta aniztasunaren kudeaketan trebatzea. • Gizarte bizikidetzaren arloan sentsibilizazio jarduketak egitea. 			
Lehenetasuna	Handia	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Berdintasunerako Zuzendaritza Nagusia Funtzio Publikoaren Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Aniztasunaren alde lan egiten duten elkarteak		
Adierazlea	<p>Giza eskubideetan eta aniztasunaren kudeaketan BFAn trebatutako langileen kopurua</p> <p>Herritarrak jabeatzeko buruturiko kanpainen kopurua</p>		
<p>9.3.2. HELBURUA. Gizarteratzea eta elkar ulertzea bultzatzea, kulturartekotasuna eta norberaren nortasunaren galerarekin lotzea galaraziz.</p>			

9.3. ILDO ESTRATEGIKOA.			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> • Elkartegintza indartzea herri eta gizarte partaidetza handiagoa izateko. • Mestizajearen literaturari buruzko ikastaroak antolatzea: kulturen arteko topaketa. 			
Lehenetasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Berdintasunerako Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Kultura Zuzendaritza Nagusia Elkarteak		
Adierazlea	<p>Gizarteratzearen alde lan egiten duten elkarteentzako urteko foru aurrekontua (€/urtea)</p> <p>Mestizajearen literaturari buruzko ikastaroen kopurua</p>		
<p>9.3.3. HELBURUA. Sexu aniztasunerako errespetua eta tolerantzia sustatzea.</p>			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> • Elkartegintza indartzea herri eta gizarte partaidetza handiagoa izateko. • Sexu aniztasunaren arloan sentsibilizazio jarduketak egitea. 			
Lehenetasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Berdintasunerako Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Elkarteak		
Adierazlea	<p>Sexu aniztasunaren errespetua eta tolerantzia sustatzen diharduten elkarteentzako urteko foru aurrekontua (€/urtea)</p> <p>Sexu aniztasunaren arloan eginiko sentsibilizazio jarduketaren kopurua</p>		

9.4. ILDO ESTRATEGIKOA Bizkairako bidezko gizarte eredu orekatua sortzea			
<p>9.4.1. HELBURUA. Gizarte errealitatearen, herritarren behar eta eskarien eta arlo honetako herri jarduketaren ondorioen ezagutza etengabe eguneratzea.</p>			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> Herritarren beharrak eta eskariaren bilakaera ebaluatzea ahalbidetuko duten azterlanak egitea eta, bereziki, aldaketei aurrea hartzeko modua emango duten azterlan prospektiboak. Zuzeneko komunikabidea izatea gizarte eragileekin ezagutza partekatzeko. Gizarte Ekintza Saileko Prestazio eta Zerbitzuen Zorroa eguneratzea. 			
Lehetasuna	Handia	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Administrazioaren eta Plangintzaren Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Ogasuneko Zuzendaritza Nagusia		
Adierazlea	<p>Gizartearen eta herritarren beharren eta eskarien errealitatearen ezagutza eguneratzeko urteko foru aurrekontua (€/urtea)</p> <p>Eginiko azterlanen kop.</p> <p>Gizarte Ekintza Saileko Prestazio eta Zerbitzuen Zorroa eguneratzea</p>		

9.4. ILDO ESTRATEGIKOA			
<p>9.4.2. HELBURUA. Bizkairako gizarte ereduaren definizioa sustatzea.</p>			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> Ikusitako beharrak oinarri hartuta, Bizkaiko Foru Aldundiak eskaini beharko lituzkeen zerbitzuak eta prestazioak aipatzea. Zerbitzu edo prestazio horiek eskaini beharko liratekeen baldintzak zehaztea. Identifikaturiko gizarte eredurako beharrezko finantza baliabideak baloratzea. 			
Lehetasuna	Handia	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Administrazioaren eta Plangintzaren Zuzendaritza Nagusia		
Adierazlea	Bizkairako gizarte ereduaren definizioa sustatzeko urteko foru aurrekontua (€/urtea)		

5.10. 10. KONPROMISOA
Toki mailatik maila globalera

Bake, justizia, garapen iraunkor eta klima babesteko erantzukizuna geure gain hartzea hitzartu dugu

Aalborg+10 konpromisoetako hamargarren konpromisoaren eremuan, Bizkaiko Foru Aldundiak landu beharreko hiru lan-ildo zehaztu ditu. Horietako lehenengoaren ardatza **garapenerako nazioarteko lankidetzaren sustatzea** da. Horretarako, garapenerako lankidetzako politikak eta konpromisoak hobetu behar ditu nahitaez, pobrezia eta desberdintasunen kontra borrokatzeko eta herrialdeen arteko oreka ekonomikoa eta soziala sustatzeko, politiken iraunkortasuna eta koherentzia garapenerako lankidetzako jarduketak guztietan sartzeko eta nazioarte mailan kooperatzeko, herrialde guztiek giza garapen iraunkorra euren gain hartzeko modukoa izan dadin.

Bigarrenik, ahal dela, **klimateko aldaketaren ondorioak arintzeko** ahaleginak ere bideratu nahi dira. Horretarako,

Europako helburua betetzeko ekintzak bultzatuko dira, hots, negutegi-efektuko gasen emisioak murriztea, energia kontsumoa aurrezteko eraginkortasun neurrien bidez eta energia berriztagarrien ekarpena handitzea.

Hirugarrenik, Bizkaia 21 Egitasmo (2011-2016) honetan landutako alderdi guztiekin bukatzeko, **ingurumen justizia sustatzeko** lagungarria izan eta ildo horretan lan egin nahi du Aldundiak Bizkaiko Lurralde Historikoaren barruan eta kanpoan. Ildo horretan, Bizkaiko aztarna ekologikoa murrizteko eta zor ekologikoa eta kanpo zorraren barkamena lortzeko helburuak ezarri dira, herri eta herrialde goranzkorrei "amortizazio" bat itzuliz proiektu iraunkor gisa.

10. KONPROMISOA. TOKI MAILATIK MAILA GLOBALERA			
10.1. ILDO ESTRATEGIKOA Garapenerako nazioarteko lankidetzaren sustatzea			
10.1.1. HELBURUA. Garapenerako lankidetzako politikak eta konpromisoak hobetzea, pobrezia eta desberdintasunen kontra borrokatzeko eta herrialdeen arteko oreka ekonomikoa eta soziala sustatzeko.			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> • Kudeaketa propioaren aurrekontuaren %0,7 gutxienez garapenerako lankidetzako jarduketarako. • Zuzeneko lankidetzaren handitzea eta hobetzea. 			
Lehentasuna	Handia	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Berdintasunerako Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Bizkaiko irabazteko asmorik gabeko entitateak		
Adierazlea	Nazioarteko lankidetzarako urteko foru aurrekontua (€/urtea) Garapenerako lankidetzarako urteko foru aurrekontuaren %		

10.1. ILDO ESTRATEGIKOA			
10.1.2. HELBURUA. Politiken iraunkortasuna eta koherentzia garapenerako lankidetzako gure jarduketa guztietan sartzea.			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> • Iraunkortasuna lankidetzako eta hezkuntza eta sentsibilizazioko ekintzetan sartzea sustatzea. • Politika sektorialak garapenerako lankidetzako foru politikarekiko koherenteak direla zaindua. 			
Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Berdintasunerako Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Foru Zuzendaritza guztiak		
Adierazlea	Iraunkortasun irizpideak sartuta dituzten garapenerako lankidetzako jarduketaren kop.		
10.1.3. HELBURUA. Nazioarte mailan kooperatzea, beste herrialde batzuek giza garapen iraunkorra euren gain hartzeko modukoa izan dadin.			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> • Herri Administrazioen jardunbide onak aipatzea eta ezagutaraztea, giza garapen iraunkorrari buruzkoak. 			
Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Berdintasunerako Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Bizkaiko irabazteko asmorik gabeko entitateak		
Adierazlea	Aipaturiko giza garapen iraunkorreko jardunbide onen kop. Bizkaiko Foru Aldundiak eginiko nazioarteko lankidetzako jarduketaren kop.		

10.2. ILDO ESTRATEGIKOA Klima aldaketaren ondorioak gutxitzea			
<p>10.2.1. HELBURUA. Horretarako, Europako helburua betetzeko ekintzak bultzatuko dira, hots, negutegi-efektuko gasen emisioak murriztea, energia kontsumoa aurrezteko eraginkortasun neurrien bidez eta energia berriztagarrien ekarpena handitzea.</p>			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> • Bizkaiko Energia Iraunkorrerako Estrategia zehaztea. • Bizkaiko energia berriztagarriak baliatzea (eguzkikoa, eolikoa, itsasokoa, biomasa, geotermia...), ingurumenean eragin txikia izanik. • Klimaren Aldaketaren Kontrako Euskal Planaren neurriak aplikatzea. • Energia iraunkorren planen onespena bultzatzea Bizkaiko udalerrietan eta eskualdeetan. • Bizkaiko hondakindegia apurka ixtea eta zigilatzea eta horietako metanoa atzematen saiatzea. 			
Lehentasuna	Handia	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Ingurumen Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Administrazioaren, Zerbitzuen eta Berrikuntza Publikoaren Zuzendaritza Nagusia Udal Harremanetarako eta Hirigintzarako Zuzendaritza Nagusia		
Adierazlea	Bizkaian ekoizitako iturri berriztagarrietako energiaren urteko kopurua, iturrien arabera banakatua Onetsitako udal edo eskualdeko energia iraunkorren planen kop.		

10.3. ILDO ESTRATEGIKOA Ingurumen justizia sustatzea			
<p>10.3.1. HELBURUA. Bizkaiko Aztarna Ekologikoa murriztea.</p>			
JARDUKETAK			
<ul style="list-style-type: none"> • Bizkaiko Aztarna Ekologikoa urtero kalkulatzeko. • Bizkaiko Foru Aldundiaren jardueren Aztarna Ekologikoa urtero kalkulatzeko. • Bizkaia 21 Egitasmoa (2011-2016) osatzen duten jarduketan multzoa benetan aplikatzearen ondorioz Bizkaiko Aztarna Ekologia murrizten dela egiaztatzea. 			
Lehentasuna	Handia	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Ingurumen Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Foru Zuzendaritza guztiak		
Adierazlea	Bizkaiko Aztarna Ekologikoa Bizkaiko Foru Aldundiaren Aztarna Ekologikoa		

10.3. ILDO ESTRATEGIKOA			
<p>10.3.2. HELBURUA. Zor ekologikoa eta kanpo zorraren barkamena lotzea, herri eta herrialde goranzkorrei "amortizazio" bat itzuliz proiektu iraunkor gisa.</p>			
<p>JARDUKETAK</p>			
<ul style="list-style-type: none"> • Zor ekologikoari eta kanpoko zorrari buruzko sentsibilizazio kanpainak egitea, horien arteko lotura estua azpimarratuz. • Zor ekologikoaren eta kanpoko zorraren balantzea kalkulatzeko Bizkairako, eta "amortizazio" bat egitea proiektu iraunkor gisa kanpoko herrialdeetan. 			
Lehentasuna	Ertaina	Epea	2011-2016
Erantzukizuna	Berdintasunerako Zuzendaritza Nagusia		
Kolaborazioa	Ogasuneko Zuzendaritza Nagusia		
Adierazlea	Eginiko sentsibilizazio kanpainen kopurua BFAk kanpoko herrialdeetan bultzaturiko proiektu iraunkorren kopurua		

6. JARRAIPENA ETA BERRIKUSPENA

Zehazturiko helburu eta ildo estrategikoen erabateko garapena bermatzeko, beharrezkoa da aldizkako jarraipen eta berrikuspen tresnak ezartzea, aurrerapen maila ebaluatzeko, zailtasunak ikusteko eta desbideratzeak zuzentzeko modua izateko, ezarritako helburuak Bizkaia 21 Egitasmoaren (2011-2016) indarraldia amaitu baino lehen lortu ahal izateko.

Hala, Bizkaia 21 Egitasmoa (2011-2016) onetsi eta berehala, jarraipen eta koordinazio tresnak aztertuko dira, horretarako arduradun egokiak zehaztuko dira eta horien aplikazioa planifikatuko da.

Zehazkiago, Bizkaia 21 Egitasmoaren (2011-2016) helburuak jarraitzeko eta Egitasmoaren betearazpen maila **jarraitzeko erabili beharreko adierazleen sistema** zehaztuko da, eta ahal dela, foru erakundeak dagoeneko bere gain hartutako eta sistematizaturiko iraunkortasun adierazleak sartzeko ahaleginak egingo dira.

Halaber, **arduradunei** dagokienez, oinarrizko informazioa bilduko duten eta izendatu diren iraunkortasun eragileez gain, Bizkaia 21 Egitasmoa (2011-2016) jarraitzeko eta kudeatzeko organoa ezartzeko aukerak aztertuko dira, eta organo horrek intereseko beste eragile batzuk sartuko ditu. Era berean, herritarrek Biztanleen Mahaia Foroa bezalako guneetan edo planaren aurrerapen mailaren urteko ebaluazioetan parte hartzeko aukera aztertuko da, baita lorturiko emaitza nagusiei jakinarazi ere.

Azkenik, egitasmoaren **jarraipenaren gertaera garrantzitsuak planifikatuko dira**, non gutxienez urteko jarraipena eta amaierako beste bat bilduko den Egitasmoaren indarraldia amaitutakoan.

7. I. ERANSKINA. ILDO ESTRATEGIKOEN, HELBURUEN ETA JARDUKETEN LABURPEN -TAULA

AALBORG KONPROMISOAK	ILDO ESTRATEGIKOAK	HELBURUAK	JARDUKETAK
<p>1. GOBERNANTZA MODUAK</p>	<p>1.1. Lankidetzeta eta koordinazio instituzionala bultzatzea hainbat mailatan</p>	<p>1.1.1. Koordinazioko politikak bultzatzea Bizkaiko Foru Aldundiko sailen artean.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Iraunkortasun eragilearen izaera aintzatestea, horien eginkizuna onartuz eta kontzeptu hori barnean eta kanpoan ezagutaraziz. • Iraunkortasun eragileen batzarren programa onestea eta burutzea. • Iraunkortasun eragileen foru birtuala sortzea Bizkaia 21 atarian, informazioa, trebakuntza eta komunikazioa emateko. • Bizkaia 21 Egitasmoa (2011-2016) jarraitzeko eta ebaluatzeko programa bat egitea eta onestea.
		<p>1.1.2. Zeharkakotasuna sartzea foru politiken indarra eta koherentzia hobetuko dituen antolakuntzako elementu gisa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Foru Politikak Koordinatzeko Batzordearen sorrera bultzatzea. • Politikak zehazterakoan, zeharkakotasunerako tresnen eta metodologiaren inguruko aholkuak ematea Aldundiko pertsonalari. • Sailen arteko lan-taldeak eta jardunaldiak egitea erlazionaturiko programak eta ekintzak koordinatzeko. • Onetsi eta abiaraztea zeharkako jarduerak gazteen arloan Gaztedi-Bizkaia Proiektuan 2011-2015. • Gaztedi Foru Batzordeak gazteria arloan foru jarduketaren programazioa eta ebaluazioa egitea eta onestea, Gaztedi-Bizkaia Proiektuaren 2011-2015 baitan.
		<p>1.1.3. Koordinazio eta lankidetzeta instituzionala hobetzea Bizkaiko Lurralde Historikoan bertan, baita Bizkaitik kanpoko administrazioekin eta organoekin ere.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Foru partaidetza sustatzea hainbat administrazioetako Gobernu Organoetan (Eusko Jaurlaritza, EUDEL, URA, Emakunde, Bizkaiko Garraio Partzuergoa, Ur Partzuergoak, etab.). • Topaketa koordinatuak sustatzea EUDELekin, aplikazio arloen arabera. • Aholkuak ematea udalerriei eta udalerrien itunak koordinatzea foru sail bakoitzaren eremuetan. • Tresna eta aplikazio informatiko komunak edo bateragarrien erabilera sustatzea hainbat erakundek parte hartzen duten programetan. • Eskuliburuak, gidak edota legeria sortzea eta argitaratzea, administrazioetan jarduketa prozedurak normalizatzeko.

AALBORG KONPROMISOAK	ILDO ESTRATEGIKOAK	HELBURUAK	JARDUKETAK
1. GOBERNANTZA MODUAK	1.2. Zerbitzu publikoen sistema iraunkorra finkatzea	1.2.1. Zerbitzu publikoak eta baliabideak koordinatzeko, mankomunatzeko edo zati bat partzuergoetan biltzeko prozesua sustatzea, sistema iraunkorra bultzatuz.	<ul style="list-style-type: none"> Zerbitzu mankomunatuaren prestazioa sustatzea eta aholkuak ematea gizarte, kultura, ekonomia, turismo, gazteria, etab. eremuetan. Udalerri guztiak Bilbao-Bizkaia Partzuergoan sartzea sustatzea. Lurralde mailako Hiriko Hondakinen Partzuergoa sortzea sustatzea. Mankomunitateen sorrera sustatzea hiriko hondakinak biltzeko.
		1.2.2. Herritarrentzako arreta hobetzea, desberdintasunak galaraziko dituen prestazio eta zerbitzu sistema eraginkor, irisgarri eta ulergarriarekin, betiere erabiltzailearengana zuzenduta Zuzentasuna eta iraunkortasuna.	<ul style="list-style-type: none"> Web zerbitzuen garapenaren aldeko apustua egitea administrazio kudeaketetarako. Herritarrentzako Ingurumen Informazio Sistema hobetzea.
	1.3. Gobernantza hobetzea	1.3.1. Herritarren eta gizarte eta ekonomiako erakundearen partaidetza aktiboa erraztea erabakiak hartzeko prozesuan.	<ul style="list-style-type: none"> Herritarrek erabakiak hartzeko prozesuan parte hartzeko eredia zehaztea. Herritarrek BFaren politiketan parte hartzeko bideak sortzea, jendaurreko informaziotik harago (mahai sektorialak, Gaztedi Foroa, etab.).
		1.3.2. Herri Administrazioen kudeaketaren gardentasuna indartzea.	<ul style="list-style-type: none"> Informaziorako bide publikoak sortzea (web orria, etab.) Administrazioak.
2. IRAUNKORTASUNERAKO KUDEAKETA	2.1. Iraunkortasunean oinarrituriko aurrerapena garatzea	2.1.1. Hazkunde ekonomikoa eta ingurumen eta gizarte kostuak banantzea.	<ul style="list-style-type: none"> Bizkaiko Batzar Nagusiek eta Bizkaiko Foru Aldundiak Europako eta nazioarteko ekimenekin gehiago bat egitea, iraunkortasun politikak finkatzea ahalbidetzeko. Bizkaia 21 Egitasmoari, Tokiko Agenda 21i eta Aalborg+10 Konpromisoei buruzko trebakuntza kanpainak egitea, foru administrazio langileentzat nahiz udal eta udalaz gaindiko entitateko langileentzat.

AALBORG KONPROMISOAK	ILDO ESTRATEGIKOAK	HELBURUAK	JARDUKETAK
<p>2. IRAUNKORTASUNERAKO KUDEAKETA</p>	<p>2.1. Iraunkortasunean oinarrituriko aurrerapena garatzea</p>	<p>2.1.1. Hazkunde ekonomikoa eta ingurumen eta gizarte kostuak banantzea.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Iraunkortasun kontzeptua Bizkaiko enpresa sarean ezagutaraztea. • Gizarte kohesioan oinarrituriko hazkunde ekonomikoa zabaltzea eta finkatzea eta ingurumena foru sail guztien artean koordinatuta babestea.
		<p>2.2.1. Iraunkortasun adierazleak erabiltzea iraunkortasunerako bidea ikuskatzeko eta ebaluatzeko.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bizkaiko Iraunkortasun Adierazleen Sistema mantentzea eta eguneratzea. • Urtero kalkulatzea Bizkaiko Giza Garapenaren Indizea eta horren bilakaera aztertzea. • Bizkaiko iraunkortasun adierazleen, aztarna ekologikoaren eta Giza Garapenaren Indizearen emaitzak Bizkaiko Administrazioetan ezagutaraztea. • Foru planek eta programek Aalborg+10 Konpromisoak betetzeko eginiko ekarpena ebaluatzea.
	<p>2.2. Iraunkortasuna Bizkaiko Lurralde Historikoko administrazioetan txertatzea</p>	<p>2.2.2. Udalerrietako Tokiko Agenda 21en Tokiko Ekintza Planak (PAL) kudeatzen laguntzea orientazioaren eta laguntzaren bidez.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Iraunkortasunaren arloko udal proiektuak finantzatzea. • Iraunkortasun-irizpideak sortzea diru-laguntzak ematean baloratuak izan daitezten.
		<p>2.2.3. Administrazioek Europako Hiri eta Herri Iraunkorren Kanpainarekin kooperatzea sustatzea.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bizkaiko udalerriek Europako ekimenekin eta proiektuekin bat egitea sustatzea, politika iraunkorrak sartze aldera. • Bizkaiko Foru Aldundiak Europako Hiri eta Herri Iraunkorren Kanpainaren proiektuetan eta ekimenetan parte hartzea. • Udalak eta udalaz gaindiko entitateak ICLEIn sartzea sustatzea eta bultzatzea. • ICLEIren barruko Bizkaiko udalerrien arteko topaketak antolatzea. • Europako Hiri eta Herri Iraunkorren Kanpainari buruzko informazioa argitaratzea Udalnet eta Bizkaia 21 atarian.
<p>2.3. Iraunkortasuna Bizkaiko hezkuntzaren sektorean txertatzea</p>	<p>2.3.1. Eskolako Agenda 21 indartzea.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Komunikabidea ezartzea eta baterako lan ildoak sustatzea Ingurugela Bizkaiarekin. 	

AALBORG KONPROMISOAK	ILDO ESTRATEGIKOAK	HELBURUAK	JARDUKETAK
<p>2. IRAUNKORTASUNERAKO KUDEAKETA</p>	<p>2.3. Iraunkortasuna Bizkaiko hezkuntzaren sektorean txertatzea</p>	<p>2.3.1. Eskolako Agenda 21 indartzea.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bizkaia 21 web ataria sortzea. • Material didaktikoak sartzea Bizkaia 21 atarian.
		<p>2.3.2. Iraunkortasunaren arloko esperientzien trukaketa sustatzea hezkuntzaren sektorean.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bizkaiko ikastetxeetan topaketa iraunkorren antolakuntzan laguntzea. • Guneak sortzea Bizkaia 21 atarian eskolako esperientzia iraunkorrak erakusteko. • Lankidetzak hitzarmenak ezartzea, hezkuntzaren sektoreko iraunkortasun teknikariak trebatzeko.
		<p>2.3.3. Bizkaiko Foru Aldundiaren Iraunkortasunean Oinarritutako Hezkuntzarako Ekintza Egitasmoa (PAES) eguneratzea, zabaltzea eta aplikazioa sustatzea.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bizkaiko Foru Aldundiaren Iraunkortasunean Oinarritutako Hezkuntzarako Ekintza Egitasmoa eguneratzea, Bizkaia 21 Egitasmo berriaren (2011-2016) eta iraunkortasunarekin lotutako beste plan edo programa batzuekin bat etorriz. • Iraunkortasunean Oinarritutako Hezkuntzarako Ekintza Egitasmoa ezagutaraztea Bizkaiko Foru Aldundiko eta Bizkaiko hezkuntzaren sektoreko langileen artean.
	<p>2.4. Gizartean oro har barneratzea iraunkortasuna</p>	<p>2.4.1. Herritarrak garapen iraunkorrean parte hartzearen garrantziaz jabeatzeko.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Herritarrek iraunkortasunean parte hartzeko kanpainak egitea.
		<p>2.4.2. Irigarritasuna sustatzea eta iraunkortasun prozesuei buruzko informazioa ezagutaraztea planak burutzeko emaitzak, iraunkortasun adierazleak, etab.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bizkaia 21 ataria etengabe eguneratzea. • Bizkaiko Foru Aldundiaren iraunkortasun adierazleak jendaurrean ezagutaraztea. • Egungo foru instalazioei buruzko informazio kanpainak egitea zabalkunderako eta herritarren ezagutza gisa.
	<p>2.5. Garapen iraunkorra errazten duen zerga eredu bat sustatzea</p>	<p>2.5.1. Ingurumen zerga-erreformari buruzko lan-eremuaren sorrera bultzatzea hiru aldundien eta Eusko Jaurlaritzaren artean.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ingurumen zerga-erreforma aztertu eta bultzatuko duen lan batzorde bat sortzea proposatzea Euskadiko Zergak Koordinatzeko Organoari. • Europa mailan eta ingurumenaren arloan abiarazitako zerga-erreformen azterlan konparatua egitea proposatzea aurreko lan batzordearen baitan.

AALBORG KONPROMISOAK	ILDO ESTRATEGIKOAK	HELBURUAK	JARDUKETAK
<p>2. IRAUNKORTASUNERAKO KUDEAKETA</p>	<p>2.5. Garapen iraunkorra errazten duen zerga eredu bat sustatzea</p>	<p>2.5.2. Ingurumen fiskalitatearen onurak interesatu guztiei ezagutaraztea.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Interesatuei informazio kanpainak egitea. • Ogasunaren web orrian argitaraztea ingurumen fiskalitatearen onurak.
		<p>2.5.3. Zerga iruzurra desagerraraztea, kargen banaketan ekitate eta gizarte justizia handiagoa lortzeko.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zergetan eragina duen informazioa lortzeko, normalizatzeko eta aztertzeko jarduketak egitea, zergak aplikatzeko prozeduren xedeko zergapekoen aukeraketa hobetzeko nahiz horien gainean eginiko prozedurak burutzea bera. • Zergapekoen iruzurrezko jarduketak detektatzeko eta galarazteko prebentzio jarduketak egitea, baita zerga zorraren kobrantza bermatzeko kautelazko neurriak hartzea ere. • Zerga zorrak erregularizatzeko eta kobratzeko jarduketak egitea, eta arlo horretan, arreta berezia jarriko da Ogasun eta Finantza Saileko Iruzurraren kontrako Batzordeak erabakitako jokabideetan edo sektore ekonomikoetan.
<p>3. NATUR ONDASUN KOMUNAK</p>	<p>3.1. Bizkaiko ingurune naturalaren ahalmena zaintzea eta hobetzea</p>	<p>3.1.1. Biodibertsitatea babestea, arriskuan dauden espezieetan arreta berezia jarrita, eta espezie inbaditzaileen prebentzioa eta desagerraraztea sustatzea.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Babesturiko espezieak kudeatzeko planak egitea eta horien garapena bultzatzea. • Bizkaian espezie inbaditzaileak desagerrarazteko eginiko planak koordinatzea. • Babesturiko espezieak mantentzeko jarduketak egitea eta biodibertsiterako arriskuak murriztea (aisialdi jardun okerrak, etab.) zabalaldietan. • Espezie eta arraza autoktonoak babesteko jarduketak sustatzea eta bultzatzea.
		<p>3.1.2. Ekosistemak babestea, enplegua sortzearen eta gizarte-ekonomiako garapenaren arloko azpiegitura berdeak bultzatuz.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Geodibertsitatea Bizkaiko Foru Aldundiaren jarduketetan sartzea. • Bizkaiko Milurtekoaren Ekosistemak Ebaluatzeko ikerketa proiektua bultzatzea. • Bizkaiko giza ongizaterako Ekosistemen Zerbitzuen Katalogoa egitea (hornidura, erregulazioa eta kulturakoak). • Bizkaiko Soinu Naturalaren Erreserbei buruzko jarduketak burutzea.

AALBORG KONPROMISOAK	ILDO ESTRATEGIKOAK	HELBURUAK	JARDUKETAK
<p>3. NATUR ONDASUN KOMUNAK</p>	<p>3.1. Bizkaiko ingurune naturalaren ahalmena zaintzea eta hobetzea</p>	<p>3.1.3. Biodibertsitate, geodibertsitate, paisaia eta, oro har, Bizkaian dauden ekosistemen ezagutza eta onarpena hobetzea.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bizkaiko biodibertsitateari, geodibertsitateari, paisaiari eta ekosistemei buruzko informazio kanpainak egitea. • Natur ondareari eta paisaiari buruzko jarduketa berriak sartzea Bizkaiko Foru Aldundiaren Iraunkortasunean Oinarritutako Hezkuntzarako Ekintza Egitasmoan. • Bizkaiko natur ondareari eta paisaiari buruzko informazioa sartzea Bizkaia 21 atarian.
		<p>3.1.4. Azpiegiturek dakarten ingurumen-eragina murriztea.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ingurumenarekiko sentsibilizazioa bultzatzea azpiegiturak sortzen dituzten taldeen eta horiek eraikitzen dituztenen artean (azpiegiturak ingurumen irizpideekin sortu eta eraikitzeko ikastaroak). • Ingurumen-eraginaren ebaluazioaren menpe jartzea lurraldean, ingurumenean eta pertsonen osasunean eragin zuzena duten Bizkaiko Foru Aldundiaren plan, egitasmo eta proiektu guztietan. • Ingurumen organo gisa parte hartzea ingurumen-eraginaren ebaluazioaren menpeko proiektuen zuzenketa neurriak jarraitzeko lanetan. • Eragin handi itzulezinetarako eta konponezinetarako sortutako konpentsazio neurriak planteatzeko irizpideak ezartzea: horien gainean ezin aplika daitezke zuzenketa edo babes neurriak. • Konpentsazio neurrien proiektuen eraginkortasun maila jarraitzea. • Bioingeniaritza teknikak lehenestea esku hartzeko guneen tratamenduan. • Ebaketako ezponden azalerako egonkortzea ekiditea hormigoi proiektzioaren edo gunitatuaren bidez, behar bezala frogaturiko salbuespenezko egoeretan izan ezik. Gunita erabili beharreko salbuespenezko kasuetan, paisaia integratzeko beharrezko lanak burutuko dira, horien akabera inguruko lurrarekin bat etor dadin.
		<p>3.1.5. Lurraren erabilera aldaketa eta okupazioa gutxitzea eta optimizatzea.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hiri lurren berrerabilpena lehenestea bestelako lur moten aurrean. • Landa lurren birkalifikazioa murriztea guna urbanizagai bihurtzeko.

AALBORG KONPROMISOAK	ILDO ESTRATEGIKOAK	HELBURUAK	JARDUKETAK
<p>3. NATUR ONDASUN KOMUNAK</p>	<p>3.1. Bizkaiko ingurune naturalaren ahalmena zaintzea eta hobetzea</p>	<p>3.1.5. Lurraren erabilera aldaketa eta okupazioa gutxitzea eta optimizatzea.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Plan, programa eta proiektuen ingurumen-eraginaren azterlanen edukian eta norainokoan hobekuntzak egitea, paisaiaren babesaren kontzeptua sartuta. • Egungo biztanle-guneetatik banatutako hirigintza garapen berriak saihestea, zaharkituriko hiri eremuak birsortuz eta egungo hiri bizilekuen arteko bilbeak osatuz. • Sailen arteko batzordeak sortzea, lurraldean eragina duten sailen ekimenak eztabaidatzeko, zertarako-eta elkarren artean eta lurraldeko beste antolamendu tresnen ingurumen jarraibideekin eta EAEko eta BLHko ingurumen konpromisoekin zein neurritaraino bateragarriak diren ikusteko.
		<p>3.1.6. Balio agrologiko handiko lurak babestea.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nekazaritza-basogintzako Lurralde Plan Sektorialaren onespena bultzatzea. • Balio agrologiko handiko lurak Lurren Bankuan sartzeko sustatzen duten politikak bultzatzea. • Balio agrologiko handiko lurren forestazioa edo beste erabilera batzuetarako birkalifikazioa galaraztea.
		<p>3.1.7. Bizkaiko ekosistemen zerbitzuak hobi gisa hobetzea, klimaren aldaketaren ondorioak arintzeko.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hobiaren kontzeptua gehitzea Administrazioarentzat eginiko basoko birlanaketa guztietan. • Bizkaiko baso autoktonoen (hobia) azalera handitzea sustatzea. • Baso autoktonoaren azalera handitzea bultzatzen duen lan-ildoak garatzea ondare basoetan, negutegi-efektuko gasen hobia izateko bokazio argiarekin. • Herri basoetako zuhaitz autoktonoen eremua handitzeko diru-laguntzak eskaintzea. • Ingurumen Zerbitzuen Ziozko ordainketa kudeatzeko (kenkariak edota diru-laguntzak) tresna sartzeko hobi gisako erregulazio zerbitzuak eskaintzen dituzten basoen titularrei. • Lurrean metaturiko materia organikoaren galera saihesten duten basoen erabilera sustatzea. • Lurraldea Zaintza tresna sustatzea, bizitza-ziklo luzeko baso autoktono hobien indartsuak eta helduak lortzeko.

AALBORG KONPROMISOAK	ILDO ESTRATEGIKOAK	HELBURUAK	JARDUKETAK
<p>3. NATUR ONDASUN KOMUNAK</p>	<p>3.2. Bizkaiko airearen kalitatea hobetzea</p>	<p>3.2.1. Airearen kalitatea hobetzeko udal jarduketak sustatzea.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Airearen kalitatearen hobekuntza errazten duten diru-laguntzak sustatzea (mugikortasun iraunkorreko planak, energia,...). • Atmosferaren kutsadura neurtzeko estazioen eta sareen erakunde jabeekiko informazio trukaketa erraztea, udalek haien eskumeneko jarduketak egiteko modua izan dezaten. • Udal zergetako zerga onurak erregulatzea, erraz aplikatzekoak, kutsadura txikiagoa eragiten duten ibilgailuetarako. • Hiri inguruko aparkalekuak, bidegorriak eta hiriguneetako oinezkoen guneak sustatzea. • Bilbo eta Bizkaiko gainerako udalerriak lotzeko Bizkaibusek dituen maiztasunak hobetzea, garraio pribatua ez erabiltzeko.
	<p>3.3. Bizkaian uraren kudeaketa ona sustatzea</p>	<p>3.3.1. Uholdeen ondorioak prebenitzea eta arintzea.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lankidetzaren hitzarmenak sustatzea URArekin, udalerrientzako laguntzak sustatzeko, bideratzeak egiteko ondasunak eta eskubideak eskuratze aldera. • Ibai-sareko ibarreko basoa birsortzeko programa egitea, herri basoetan eta herri titulartasuneko finketan arreta berezia jarrita. • Erregulazio hidroagrológicoaren arloko basoko jardunbide onei buruzko araudia onestea. • Gehienez 500 urteko itzulaldia duten uholdeak sartzeko eta bereganatzea lurralde, hirigintza eta sektoreko plangintzan; hartara, ez da hirigintza garapen berririk ezarriko eremu horietan. • Arroaren baterako ikuskera lehenestea, uholde arriskua duten zonalde konkretuei buruzko zuzenketa neurrien plangintzaren aurrean. • Zorrozkari kontrolatzea dagoeneko kalifikaturiko lurretako obrak, eta ahal dela ez da lur mugimendu eta betelanik egingo, hain zuzen uholdeak izan litezkeen zonaldeak handitzeko ibaietan beheko jokoera ekar lezaketanak.

AALBORG KONPROMISOAK	ILDO ESTRATEGIKOAK	HELBURUAK	JARDUKETAK
<p>3. NATUR ONDASUN KOMUNAK</p>	<p>3.3. Bizkaian uraren kudeaketa ona sustatzea</p>	<p>3.3.2. Bizkaiko ibaien emari ekologikoa eta horien biodibertsitatea bermatzea.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bizkaiko ibai-sarearen emari ekologikoari buruzko gida praktikoa egitea. • Ubideetan arrainak pasatzea galarazten duten barrerak kentzea edo zuzentzea.
		<p>3.3.3. Uraren erabilera iraunkorra sustatzea eremu guztietan: industrian, nekazaritzan, merkataritzan, etxean, etab.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uraren erabileraz jabearazteko kontzientziazio kanpainak egitea taldeentzat eta sektoreentzat, besteak beste Bizkaia 21 atariaren, Uraren Dekalogoaren, eta abarren bidez. • Uraren erabilera iraunkorraren arloko jardun onak saritzea. • Txorroteko uraren erabilera sustatzeko kanpainan laguntzea.
		<p>3.3.4. Ur-ibilguen kalitatea hobetzea, egungo saneamendu eta arazketa planak osatuz.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uraren Zuzentarauaren kalitatearen inguruko helburuak lortzeko beharrezko jarduketak bultzatzea (2015. urtea). • Lehen mailako sareko hornidura eta saneamendu azpiegiturak osatzea. • Bigarren mailako sareak eraikitze laguntza-lerroak sustatzea. • Saneamendu-sarera isuritako hondakinak murrizteko sentsibilizazio kanpainak egitea (frijitze-olioak, pintura-hondarrak...)
<p>4. KONTSUMO ETA BIZIMODU ARDURATSUAK</p>	<p>4.1. Erosketa eta kontratazio publiko iraunkorreko irizpideak ezagutaraztea eta ezartzea Bizkaiko Foru Aldundian, haren mendeko herri entitateetan eta Bizkaiko beste herri administrazio batzuetan</p>	<p>4.1.1. Erosketa eta kontratazio publiko iraunkorreko politika garatzea.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bizkaiko Herri Administrazioiko zerbitzuko langileria erosketa eta kontratazio publiko iraunkorraz jabearaztea eta horiez trebatzea. • Erosketa eta kontratazio publiko iraunkorreko politikak ezagutaraztea Bizkaiko Foru Aldundiaren web orriaren bidez (intranet). • Erosketa eta kontratazio publiko iraunkorreko irizpideak ezartzea Bizkaiko Foru Aldundian eta haren mendeko herri entitateetan, besteak beste Erosketa eta Kontratazio Publiko Berdearen Eskuliburu praktikoan oinarrituta.

AALBORG KONPROMISOAK	ILDO ESTRATEGIKOAK	HELBURUAK	JARDUKETAK
4. KONTSUMO ETA BIZIMODU ARDURATSUAK	4.1. Erosketa eta kontratazio publiko iraunkorreko irizpideak ezagutaraztea eta ezartzea Bizkaiko Foru Aldundian, haren mendeko herri entitateetan eta Bizkaiko beste herri administrazio batzuetan	4.1.1. Erosketa eta kontratazio publiko iraunkorreko politika garatzea.	<ul style="list-style-type: none"> Erosketa eta kontratazio publiko iraunkorrari buruzko edukiak sartzeari karrera eta lanpostuko trebakuntza programan. Erosketa eta kontratazio publiko iraunkorreko irizpideak betetzen dituzten enpresa hornitzaileen erregistroa egitea.
	4.2. Obra, ondasun eta zerbitzu iraunkorren igoera sustatzea merkatuan	4.2.1. Bidezko merkataritza gehiago abiaraztea sustatzea.	<ul style="list-style-type: none"> Lan mahaia koordinatzea bidezko merkataritzako elkarteekin eta hornitzaileekin, sentsibilizatorako eta proposamenak bideratzeko.
		4.2.2. Kontsumo iraunkorrari eta horien onurei buruzko hezkuntza, egungo kontsumo ohituren aldaketa sustatuz.	<ul style="list-style-type: none"> Baliabideen kontsumo eta erabilera arduratsuaren arloko GAP programaren urteko kanpainak egitea. Kontsumo iraunkorrari buruzko ekimen didaktikoak sartzeari Bizkaiko Foru Aldundiaren Iraunkortasunean Oinarritutako Hezkuntzarako Ekintza Egitasmoan.
	4.3. Hondakinak murriztea eta horien kudeaketa hobetzea	4.3.1. Nekazaritza-abeltzaintzako hondakinen kudeaketa hobetzea.	<ul style="list-style-type: none"> Nekazaritza-ingurumen kontratuak sustatzea abeltzaintza ustiatuegietan. Gorpuak biltzeko zerbitzua hobetzea. Mindak behar bezala kudeatzeko azpiegiturak eta zerbitzuak sustatzea. Fitosanitarioen, zoosanitarioen eta plastikoen biltzea selektiboa sustatzea Bizkaiko eskualde guztietako ustiatuegietan. Nekazaritzako jarduerak beste hondakin batzuen kudeaketa egokia sustatzea (inausketak, ardogintzako patsak, esne-gazurak...).
		4.3.2. Biztanleko sortutako hiriko hondakinen kantitatea murriztea.	<ul style="list-style-type: none"> Bizkaiko Hiriko Hondakinen Prebentzio Plana 2010-2016 garatzea.
		4.3.3. Hondakinak berrerabiltzeko, birziklatzeko eta balioesteko tekniken ikerketa sustatzea eta proba pilotuak egiten saiatzea.	<ul style="list-style-type: none"> Unibertsitateek, elkarteek, ikerketa kooperatiboko zentroek, fundazioek eta I+G-ko sektoreko elkarteek hondakinak prebenitzeko, berrerabiltzeko, birziklatzeko eta balioesteko tekniken ikerketa proiektuak garatzeko bultzada ematea.

AALBORG KONPROMISOAK	ILDO ESTRATEGIKOAK	HELBURUAK	JARDUKETAK
<p>4. KONTSUMO ETA BIZIMODU ARDURATSUAK</p>	<p>4.3. Hondakinak murriztea eta horien kudeaketa hobetzea</p>	<p>4.3.3. Hondakinak berrerabiltzeko, birziklatzeko eta balioesteko tekniken ikerketa sustatzea eta proba pilotuak egiten saiatzea.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ikerketa teknologikoko entitateek eta unibertsitateek hondakinen arloko oinarrizko ikerketa aplikatuak sustatzea.
		<p>4.3.4. Materia organikoaren aprobetxamendua sustatzea konposta sortzeko.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Materia organikorako edukiontzia hornitzea Bizkaiko Lurralde Historikoko udalerriei. • Bosgarren edukiontzia jartzeko sentsibilizazio kanpainak egitea. • Konpostajeari buruzko trebakuntza jardunaldiak sustatzea, alderdi teorikoak nahiz praktikoak lantzeko etxeko sektorean. • Landa udalerrietan edo familia bateko etxebizitza kopuru handia dagoen tokietan autokonpostajea sustatzea. • Konpostajea erraztea nekazaritza ustiategietan. • Konpostajearen ezarpena sustatzea ikastetxeetan.
		<p>4.3.5. Ekonomi jardueretako azpiproduktuen eta hondakinen kudeaketa iraunkorra sustatzea.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bilgarri tertziario berrerabilgarrien erabilera sustatzea erabilera bakarrekoak barik. • Ontziratzaileek eta botilaratzaileek beirazko ontzi primario berrerabilgarrien erabilera nitxoak mantentzea eta, hala denean, handitzea, sustatzea: freskagarriak, sagardoa, txakolina, etab. • Pertsona fisiko edo juridiko interesatuek beirazko ontzi primario berrerabilgarrien bilketa, garbiketa eta komertzializazioa sustatzea: cava, sagardo, ardo botilak, etab. • Lankidetzak sustatzea denda handiekin hiriko hondakinen prebentziarako. • Produktu berrerabilgarrietarako merkatuak sustatzea. • Etxeko produktu erabilien salerosketan diharduten enpresak ezagutarazten laguntzea. • Erabilitako tresnak saltzeko mekanismo eta zirkuituen (merkatu txikiak, arrasteluak, etab.) garapena bultzatzea.

AALBORG KONPROMISOAK	ILDO ESTRATEGIKOAK	HELBURUAK	JARDUKETAK
4. KONTSUMO ETA BIZIMODU ARDURATSUAK	4.3. Hondakinak murriztea eta horien kudeaketa hobetzea	4.3.5. Ekonomi jardueretako azpiproduktuen eta hondakinen kudeaketa iraunkorra sustatzea.	<ul style="list-style-type: none"> • Bolumen handiko hondakinak eta beste hondakin batzuen aparteko bilketa sustatzea (berrerabiltzeko): ELB, ELM, altzariak, hainbat ondasun, etab. • Bizkaiko Elikagaien Bankuaren eta elikagaien industri, merkataritza eta banaketako entitate handien arteko akordioak sustatzea.
	4.4. Bizkaiko energia politika aldatzen laguntzea	4.4.1. Garraioaren elektrifikazioa sustatzea.	<ul style="list-style-type: none"> • Energia elektrikoa bultzatzea garraiorako benetako aukera gisa, kargarako tokien nahikoa sarea ezarriz eta Herri Administrazioak berak halako ibilgailuak erabiliz. • Ibilgailu garbiagoak sartzea (hibridoak, elektrikoak, etab.) Bizkaiko garraio publikoan eta erabilera edo elementu berritzaileak bilatzea, motor konbentzionalek kutsadura txikiagoa eragiten duten motorrak izan ditzaten.
		4.4.2. Bizkaiko Foru Aldundiaren, haren mendeko herri entitateen eta Bizkaiko beste administrazio batzuen energi eraginkortasuna hobetzea, negutegi-efektuko gasen emisioak murriztuz.	<ul style="list-style-type: none"> • Foru eraikinen energi eraginkortasun ziurtagiriak lortzea. • Foru eraikinetan eguzki energia atzemateko instalazioak sustatzea. • Ondare foru eraikinak eta udal administrazioen eraikin nagusienak eraikitze eta mantentzeko jarraibideak ezartzea, energi aurrezpen handiagoak izate aldera. • Bizkaiko Foru Aldundiaren geroko parke mugikor elektrikoaren proiektu pilotua garatzea eta, aldi berean, joan-etorriak murriztea. • Eraikinen energi eraginkortasuna sustatzea udalerriekin akordioak eginez eta, hartara, neurri konkretuak agerraraziko dira plangintza orokorrean sartu beharreko ordenantza batean. • Energi plan espezifikoak egitea elkartegietan.
5. HIRIGINTZA PLANGINTZA ETA DISEINUA	5.1. Hirigintza plangintza iraunkorra garatzea	5.1.1. Ingurumen, ekonomi, gizarte, kultura eta osasun ezaugarriak sartzeko lurren antolamenduaren garapena arautzen duen plangintza.	<ul style="list-style-type: none"> • Hirigintza iraunkorraren arloko Jardunbide Onen Katalogoa egitea, Bizkaiko lurralde guztietako lurralde plangintza eta hirigintza plangintza sartzeko, euren hirigintza plangintzak onesteko ahalmena dutenak barne direla, betiere eraikuntza teknologia berri iraunkorren erabilera sustatuz tokiko hirigintza plangintza.

AALBORG KONPROMISOAK	ILDO ESTRATEGIKOAK	HELBURUAK	JARDUKETAK
<p>5. HIRIGINTZA PLANGINTZA ETA DISEINUA</p>	<p>5.1. Hirigintza plangintza iraunkorra garatzea</p>	<p>5.1.1. Ingurumen, ekonomi, gizarte, kultura eta osasun ezaugarriak sartzea lurraldearen antolamenduaren garapena arautzen duen plangintzan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bizkaiko Lurraldea Antolatzeko Ekipo Teknikoaren sorrera bultzatzea, arlo anitzekoa eta zeharkakoa, eta horren funtsezko funtzioa honako hau izango da: euskarria ematea hirigintzaren eta lurraldea antolatzearen arloan lan egin nahi duten tokiko administrazioei. • Lurraldearen Zatiko Planak egitea, garatzea eta eguneratzea, Jardunbide Onen Katalogoa kontuan izanik, eta bereziki, ingurumen, ekonomia, gizarte, kultura eta osasunaren arloan iraunkortasun irizpideak, baita nahi den udalerrri eredia ere. • Hirigintza plangintza orokorreko tresnak kontrolatzeko eskatzea EHLABri, Bizkaiko Foru Aldundiak onetsi beharrekoak, udalerriek eurek egingo dituztenak. • Lurralde Zatiko Planen artikulua egokitze betekizuna ezartzea BFAk onetsitako hirigintza plangintzari diru-laguntzak emateko. • Bilerak egitea udalekin, Lurraldearen Zatiko Planetan ezarritako iraunkortasun irizpideei eta horren ondorioei buruzko informazioa emateko hirigintza plangintza idatzi duten taldeei. • Hirigintza plangintza lurraldea antolatzeko tresnek dituzten helburuei eta iraunkortasun irizpideei egokitzea sustatzea. • Aplikazioari buruzko azterlanak egitea hirigintza antolamenduko proposamen iraunkorrak egiteko, Bizkaiko udalerrri guztietan zabaltze aldera.
		<p>5.1.2. Landa arloak garatzea bultzada ekonomikoa emateko irizpidearekin eta oinarritzko beharrezko zerbitzuak izatea.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Landa gunetako sarbideak hobetzeko politikarekin jarraitzea, betiere garraio publiko garbia ezartzeko aukerarekin, baita oinarritzko zerbitzuak zentzuzko distantzian ezartzea ere. • Bizkaiko eskualdeetan jarduketa bereziak abiaraztea horien garapena sustatzeko. • Industri lurzorua sustatzea landa eskualde espezifikoetan, iraunkortasun irizpideak erabiliz, enpresen sorkuntza indartuz eta enpresen lehiakortasuna erraztuz.

AALBORG KONPROMISOAK	ILDO ESTRATEGIKOAK	HELBURUAK	JARDUKETAK
<p>5. HIRIGINTZA PLANGINTZA ETA DISEINUA</p>	<p>5.2. Lurraldea antolatzeko jarraibideak sustatzea, erabilera anitzeko eredu trinkoa izateko</p>	<p>5.2.1. Erabilera anitzeko eta erabilera nahasketa duten hiriguneen eredu trinkoetara bideratzea, non finkaturiko hiri sareak eta eraikitako ondarearen sareak ere hobetuko diren.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Jardunbide Onen Katalogoan sartzea eredu trinkoa sustatzeko helburua, 5.1.1. helburuan planteaturikoa. Industri lurzoru zaharkituen berreskurapena planifikatzea eta, bereziki, egungo industri ondare eraikiarena, erabilera berriak sartuta.
		<p>5.2.2. Egoera txarrean dauden lurralde eremuak birgaitzea, erabilera aniztasuna zainduz.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Bizkaian egoera txarrean dauden eremuen ingurumena lehengoratzea sustatzea.
<p>6. MUGIKORTASUN HOBEA ETA TRAFIKOA MURRIZTEA</p>	<p>6.1. Mugikortasun iraunkorra sustatzea Bizkaian</p>	<p>6.1.1. Mugikortasun iraunkorra sustatzea hirigintza plangintzaren eta lurraldearen antolamenduaren bidez.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Bizkaiko Mugikortasun Iraunkorreko Plana egitea, udalek banako azterketak egiteko oinarri gisa ere balio dezan; azterlan horien barruan, egoerari buruzko diagnostikoa, hobekuntza arloen identifikazioa eta hobekuntza horien ondorioen gaineko ebaluazioa jasoko dira. Sentsibilizazio jardunaldiak eta ikastaroak egitea plangintzaren arduradunen artean, zertarako-eta plangintza mugikortasun iraunkorreko irizpideekin egin beharraz jabeaztertera bideratzeko. Lurraldearen Zatik Planak eta Lurraldearen Arloko Planak berrikustea, mugikortasun iraunkorreko eta sailen arteko koordinazio irizpideak behar bezala biltzen diren egiaztatzeko Lurraldearen Zatik Plan berriak idaztean, irizpide horiek sartzeko. Soilik autobus, taxi eta okupazio handiko ibilgailuetarako diren erreiak sartzeko hirien eta errepideen plangintzan. Bizikletaren erabilera sustatzea hirigintza plangintzan garraio alternatibo gisa, alboko udalerriekiko jarraipena dakarren ardatza duen sarea planteatuz gutxienez. Hiri-lurzorua irisgarritasunaren araberrako sailkapena aztertzea eta planifikatzea hirigintza garapen berrietan, garraio publikoa eta motorrik gabeko garraio bideak erabiliz (bizikletak eta oinezkoak). Hiri-lurzoruetarako irisgarritasuna ezartzea hirigintza plangintzan dagoeneko finkaturik dauden horietan, garraio publikoa eta motorrik gabeko garraio bideak erabiliz (bizikletak eta oinezkoak).

AALBORG KONPROMISOAK	ILDO ESTRATEGIKOAK	HELBURUAK	JARDUKETAK
<p>6. MUGIKORTASUN HOBEA ETA TRAFIKOA MURRIZTEA</p>	<p>6.1. Mugikortasun iraunkorra sustatzea Bizkaian</p>	<p>6.1.2. Intermodalitatea hobetzea Bizkaian, tokien kopuruari nahiz lurraldean dagoen banaketari erreparatuz.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Trukaketa-guneak sortzea eskualdeko herri-buruetan edota udalerrri nagusietan, disuasio-aparkalekuak planifikatuz garraio publikoko zentro intermodalen ondoan. • Zentro intermodalak sortzea ekonomi jarduera-gune handien ondoan. • Azalera handia behar duten sare logistikoko elementuetara kokapenak aztertzea Bizkaiko Lurralde Historikoan.
		<p>6.1.3. Enpleguarekin eta merkantziekin lotutako mugikortasuna hobetzeko jarduketak sustatzea.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Egungo edo aurreikusitako instalazio logistiko txikiagoen kokapena sartzera industri lurzoruetan; hala, lurzoru horietako beharrezko irisgarritasun neurriak hobetuko dira. • Lanpostu irisgarrien kopurua handitzea, industrialdeetan edo teknologi elkartegietan eta merkataritza intentsiboko eremuetan garraio publikoa ezarriz.
		<p>6.1.4. Joan-etorri gehiago oinez edo bizikletaz egitea bultzatzea, ibilgailu pribaturik gabeko aisialdia barne dela.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Garraio publikoa edo motorrik gabeko garraiobideak dituzten aisialdi eta zabalaldi eremuei buruzko informazioa ezagutaraztea. • Bizikleta-errien sarea sortzea, hiriko ibilbideekin eta hiri inguruko edo hiri barneko bideen loturarekin, segurtasun egoera onarekin (babesturiko guneak eta seinaleztapena), bidaietako toki erakargarri nagusiekiko eta udalerrri bakoitzeko kale garrantzitsuenen sarbidearekin. • Bizikletak aparkatzeko nahikoa toki zabalen multzoa aintzat hartzea, segurtasun egoera onean aparkatu ahal izateko behar bezala kokatuak eta hornituak. • Errepideko garraio publikoaren eta udal bizikleten mailegu edo aparkalekurako tokien arteko lotura sortzea. • Motorrik gabeko joan-etorrien aldeko sentsibilizazio kanpainak egitea. • Bizkaiko Bizikleta-bideen Plana Bizkaiko 21 Egitasmoaren (2011-2016) helburuari egokitzea.

AALBORG KONPROMISOAK	ILDO ESTRATEGIKOAK	HELBURUAK	JARDUKETAK
<p>6. MUGIKORTASUN HOBEA ETA TRAFIKOA MURRIZTEA</p>	<p>6.1. Mugikortasun iraunkorra sustatzea Bizkaian</p>	<p>6.1.5. Lehentasunezko bideetan doan garraio publiko eraginkorraren erabilera sustatzea.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Garraio publikoaren eskaintza hobetzea, norberaren ibilgailua erabiltzea baino erakargarriagoa izan dadin. • Garraio publikorako eta okupazio handiko ibilgailuetarako erreiak bultzatzea eta horiek sortzen laguntzea. • Tarifa-printzipioetara hurbiltzea, garraioaz kanpoko kostuak aintzat hartuta. • Herritarren mugikortasun ohiturak hobetzearen arloko sentsibilizazio kanpainak egitea.
		<p>6.1.6. Bizkaiko Foru Aldundiko eta haren mendeko herri entitateetako pertsonalaren mugikortasun iraunkorra sustatzea.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Motorrik gabeko mugikortasuna sustatzea Bizkaiko Foru Aldundiko pertsonalaren artean. • Bizkaiko Foru Aldundiko langileen mugikortasunari buruzko azterlanak egitea sustatzea. • Bizikletaz ibiltzea errazteko ekipamendua sustatzea eta egokitzea. • Garraio publikoaren edo ibilgailu partekatuen erabilera sustatzea Bizkaiko Foru Aldundiko eta haren mendeko herri entitateetako langileen artean. • Urrutiko lan esperimentaleko ildoak abiaraztea nahi duten talde espezifikoeekin. • Ibilgailu ofizialak zentzuz erabiltzeko neurriak garatzeko azterlanak eta ekintzak sustatzea.
		<p>6.1.7. Mugikortasun iraunkorrerako neurri osagarriak ezartzea.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Garraio publikoari buruzko informazioa emateko erabilitako komunikabideak handitzea eta garatzea, erabiltzaileei emandako informazioaren kalitatea hobetze aldera. • Garraiobide ezberdinen arteko aldaketa errazten duten tarifa sistemak bilatzea, betiere erabiltzaileei penalizaziorik ezarri barik. • Garraioaren arloko operadore eta administrazio eskudunen arteko lankidetzak indartzea, garraiobideen ordutegiak, maiztasunak edota ibilbideak hobetzeko xedez. • Txartel bakarra sustatzea Bizkaiko garraio publikoaren erabiltzailearentzat.

AALBORG KONPROMISOAK	ILDO ESTRATEGIKOAK	HELBURUAK	JARDUKETAK
<p>7. OSASUNERAKO TOKIKO EKINTZA</p>	<p>7.1. Osasun ona sustatzea Bizkaian</p>	<p>7.1.1. Osasuna politika guztietan sartzeara sustatzea.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bizkai mailako politika guztietan osasunaren alderdiak txertatzeari buruzko ebaluazioa egitea, Osasunaren Munduko Erakundearen irizpidearen arabera. • “Osasuna” aldagaia plan eta proiektu jakin batzuetako ingurumen-eraginaren ebaluazioetan sartzeko aukera aztertzea. • Bizkaiko Foru Aldundiaren adierazleen sisteman “osasuna” ezaugarria sartzeko aukera aztertzea.
		<p>7.1.2. Populazioaren adin-tarte guztien osasun ona sustatzea, hezkuntza abiapuntu hartuta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Udalerrietan hitzaldi eta jardunaldi teoriko-praktikoak ematea. • Kiroleko jarduera fisikoaren onurei buruzko sentsibilizazio kanpainak antolatzea. • Jarduera Fisikoaren Euskal Planaren garapena koordinatzea beste erakunde batzuekin, Euskadin jarduera fisikoa sustatzeko fundazio bat sortuta: Herri Administrazioen nahiz enpresa pribatuen eta hezkuntza erakundeen ahaleginak bilduko ditu.
		<p>7.1.3. Kontsumo osasuntsuaz jabeaztea, kontsumo hori erraztuz.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ekoizpen primarioaren eta elikadura-katearen higieña kontrolatzeko programak ezartzea, baita jardunbide onen gidan erabilera ere, nekazaritza-abeltzaintza ekoizpenen osasungarritasuna bermatzeko. • Nekazaritzako elikagai ekologikoak erabiltzearen onurak bultzatzeko informazio kanpainak egitea.
	<p>7.2. Udalerri osasungarrien garapena sustatzea</p>	<p>7.2.1. Ingurumenaren kalitatearen xedea sartzeara Bizkaiko Foru Aldundiaren Sailen eta Foru Administrazioa osatzen duten entitateen jarduketetan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ingurumenaren kalitatearen xedea sartzeara Bizkaiko Foru Aldundiaren Sailen eta Foru Administrazioa osatzen duten entitateen jarduketetan. • Ingurumen Sailak zaratari buruz eginiko eskuliburuen aplikazioa sustatzea, dela Foru Administrazioan, dela Tokiko Administrazioan. • Zonifikazio akustikoa sartzeara Bizkaiko Foru Aldundiak onetsitako lurralde eta sektore plangintzan. • Zonifikazio akustikoa sartzeara udal plangintzan eta kutsadura akustikoari eta zarataren kudeaketa osoari buruzko hainbat plan egitea.

AALBORG KONPROMISOAK	ILDO ESTRATEGIKOAK	HELBURUAK	JARDUKETAK
7. OSASUNERAKO TOKIKO EKINTZA	7.2. Udalergi osasungarrien garapena sustatzea	7.2.1. Ingurumenaren kalitatearen xedea sartzeari Bizkaiko Foru Aldundiaren Sailen eta Foru Administrazioa osatzen duten entitateen jarduketetan.	<ul style="list-style-type: none"> • Bizkaiko argi kutsadura murrizteko jarduketak sustatzea. • Udalerri eta mankomunitateei laguntzea, argi kutsadura murrizteko diagnostikoak eta planak egiteko.
		7.2.2. Udalergi osasungarriaren kontzeptua sartzeari hirigintza plangintzan.	<ul style="list-style-type: none"> • Sentsibilizazio ikastaroak eta jardunaldiak egitea plangintzaren arduradunen artean, zertarako-eta mugikortasun iraunkorreko irizpideekin egin beharraz jabeazteraz bideratzeko plangintza. • Osasun irizpideak udal plangintzan sartzeko pizgarriak ezartzea. • Adinekoen Hiri Lagunak kontzeptuaren garapena sustatzea Bizkaiko udalerrietan.
	7.3. Zahartze aktiboa sustatzea Bizkaian	7.3.1. Arriskueta edo beharizanetan babes egokia bermatzea.	<ul style="list-style-type: none"> • Gehiegikeria ekonomikoaren arriskua eta era guztietako tratua txarrak murrizteko neurriak hartzea. • Laguntza teknikoak eta laguntzak ezartzea mugikortasun urriko adinekoen etxebizitzaren barruko egokitzapenerako. • Mendekotasuna duten adineko edo horien zaintzaileentzako diru-laguntzak ezartzea.
		7.3.2. Pertsonen bizi-kalitatea hobetzeko ohitura osasungarriak sustatzea.	<ul style="list-style-type: none"> • Eusko Jaurlaritzako Osasun Sailari laguntzea osasunaren prebentzio eta sustapen programetan. • Adinekoentzako kirol ekintzak sustatzea.
		7.3.3. Partaidetza aktiboa bizitza osoan eta adin guztietan sustatzea, gure zahartzea eta herritar guztien zahartzea hobetzeko.	<ul style="list-style-type: none"> • BOLUNTA (Bizkaiko boluntarioen agentzia) erabiltzea, gizarte onurako borondatezko jarduerak egiten dituzten adinekoen elkarteetara azpiegiturak emateko. • Adinekoentzako gizarte etxeen berrikuntza edo eguneratzea sustatzea, zentro irekiagoak, erabilera askotarakoak eta autogestionatuak diren aldetik.

AALBORG KONPROMISOAK	ILDO ESTRATEGIKOAK	HELBURUAK	JARDUKETAK
<p>7. OSASUNERAKO TOKIKO EKINTZA</p>		<p>7.3.3. Partaidetza aktiboa bizitza osoan eta adin guztietan sustatzea, gure zahartzea eta herritar guztien zahartzea hobetzeko.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Informazio kanpainak egitea adinekoentzat, euren bizi-kalitatearen baldintzak hobetzeko eta euren interesen alde egiteko partaidetzarako ezarritako gizarte bideei buruzkoa, haien proposamenak, ekimenak eta erreklamazioak bideratzeko asmoz. • Adinekoen nahiz tartean diren beste eragile batzuen partaidetzarako bideak ezartzea.
	<p>7.3. Zahartze aktiboa sustatzea Bizkaian</p>	<p>7.3.4. Etengabeko ikaskuntza sustatzea.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ikaskuntza beharrak detektatzea, batez ere adinekoenak, ezagutzaren alde handiak murrizteko trebakuntza eskaintzeko gai izateko. • Museoetarako bisitak, kultur zirkuituak, kirol ekitaldiak, azokak, ikuskizunak, etab. egitea sustatzea. • Adinekoentzako bidaiak sustatzea: “Adineko”. • Kultur lehiaketak eta aisialdiko jarduera lehiaketak sustatzea. • “Adinekoentzako unibertsitatea” sustatzea, kultura zabalkunderako ikastaroak.
	<p>7.4. Adinekoen bizi-kalitatea hobetzea, haien autonomia edo mendekotasun maila alde batera utzita</p>	<p>7.4.1. Etengabe eguneratzea adinekoen, mendekotasuna dutenen eta gizarte zerbitzuen arloan behar bereziak dituztenen beharren eta eskarien ezagutzea.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Adinekoen beharrei eta eskariei buruzko gizarte azterlanak egitea (eta mendekotasuna duten pertsonen zaintzaileenak). • Adierazle bateratuen sistema etengabe eguneratuta izatea Bizkaiko gizarte zerbitzuen sare osoan; horri esker, gizarte zerbitzu eta prestazioetarako ezarritako estaldura mailak nolakoak diren jakin ahal izango da. • Jarduketa zerbitzuen prestazioetara bideratzea Gizarte Urgazpeneko Foru Erakundearen (GUFE) laguntza, eta erreferentzia izango dira gizarte zerbitzuen arloan behar bereziak dituzten pertsonentzat, berrikuntza eta etengabeko hobekuntza abiapuntu hartuta.

AALBORG KONPROMISOAK	ILDO ESTRATEGIKOAK	HELBURUAK	JARDUKETAK
7. OSASUNERAKO TOKIKO EKINTZA	7.4. Adinekoen bizi-kalitatea hobetzea, haien autonomia edo mendekotasun maila alde batera utzita	7.4.2. Belaunaldien arteko harremanak bultzatzea.	<ul style="list-style-type: none"> • Adinekoek belaunaldien arteko eta gizarte boluntariotzako programak sustatzea. • Bolunta (Boluntarioen Agentzia) indartzea adinekoen boluntarioen garapenerako tresna den aldetik.
8. TOKIKO EKONOMIA BIZIA ETA IRAUNKORRA	8.1. Nekazaritza-abeltzaintza eta basogintza iraunkorrak sustatzea Bizkaian	8.1.1. Nekazaritza-gune iraunkorra eta horren landa ezaugarriak errespetatzen eta handitzen dituzten politikak indartzea.	<ul style="list-style-type: none"> • Basogintzaren kudeaketa iraunkorraren ziurtagiria bultzatzen jarraitzea Bizkaian. • Nekazaritza-gune iraunkorra handitzeko laguntzen emakidari buruzko araudia egokitzea. • Bizkaiko Lurren Bankua sustatzea. • Nekazaritza-ingurumen programak eta laguntzak bultzatzea. • Ekoizpen ekologikoa eta integratua bultzatzea. • Ekonomi sarearen lehiakortasuna bultzatzea landako eskualde espezifikoetan. • Gazteak nekazaritza-ustiapenetan eta landa-eremuan sartzea bultzatzea. • Iraunkortasun-irizpideak abiaraztea landa-garapenerako programetan.
		8.1.2. Nekazaritza-abeltzaintza eta basogintza iraunkorreko produktuen kontsumoa eta aniztasuna handitzea herritarren artean eta Herri Administrazioen artean.	<ul style="list-style-type: none"> • Informazio-kanpainak egitea, nekazaritza-abeltzaintza eta basogintza iraunkorreko produktuak erabiltzearen onurak finkatuz. • Tokiko merkatuak eta eskulangintzako ekoizpena bultzatzea eta sustatzea. • Landa-garapenerako elkarrekin bidezko jarduketak bultzatzea, tokiko merkatuak indartzeko. • Ekoizpen integratua eta arraza-autoktonoak bultzatzea, ekoizpen-naturaleko mekanismoak eta baliabideak ahalik eta gehien aprobetxatuz eta epe-luzera nekazaritza iraunkorra bermatuz.
	8.2. Kalitatezko enplegu-egonkorraren sorrera sustatzea	8.2.1. Jarduera-tasa igotzea, emakumea eta gazteak lan-merkatuan sartzearekin jarraituz.	<ul style="list-style-type: none"> • Kalitatezko enpleguaren kontratazioa indartzea, bereziki gazteentzat eta emakumeentzat. • Praktiketako kontratazio-programak garatzea. • Autoenplegurako aholkuak ematea emakumei eta gazteei.

AALBORG KONPROMISOAK	ILDO ESTRATEGIKOAK	HELBURUAK	JARDUKETAK
<p>8. TOKIKO EKONOMIA BIZIA ETA IRAUNKORRA</p>	<p>8.2. Kalitatezko enplegu egonkorraren sorrera sustatzea</p>	<p>8.2.2. Lan-eskaintza Bizkaiko Lurralde Historikoaren beharren eskariari egokitzea.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Enplegu eta lan-merkatuari buruzko azterlanak egitea, arlo horietako erakunde kudeatzaileen lankidetzan.
	<p>8.3. Ekonomia iraunkorrerako oinarriak ezartzea eta enpresa kudeaketa arduratsua sustatzea</p>	<p>8.3.1. Ekintzaitzaren hezkuntza bultzatzea, ekintzaile kultura iraunkorra sustatuz.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ekintzaitzaren kultura iraunkorra sustatzea bigarren hezkuntzako eta batxilergoko ikasleen artean. • Ekintzaitza kultura iraunkorra sustatzea lanbide heziketako ikastetxeetan. • Ekintzaitzaren kultura iraunkorra sustatzea unibertsitateetan.
		<p>8.3.2. Iraunkortasun sistemen ezarpena bultzatzea (Berdintasun, Kultur Aniztasun, Enpresa erantzukizuna, Ingurumen Kudeaketarako Sistemak, etab.) Bizkaiko enpresa-sarean.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • XERTATUren jarduketak bultzatzea enpresen gizarte erantzukizunaren arloan. • Parte hartzeko foroak sortzea, Bizkaiko enpresek enpresaren kudeaketan iraunkortasun sistemak ezartzeko konpromiso maila handitzea, ekonomiaren, gizartearen eta ingurumenaren arloak bilduta. • Iraunkortasun sistemak ezartzeko protokoloak bideratzea. • Enpresetako iraunkortasun sistemen ezarpena sartzeari diru-laguntzen dekretuen balorazio irizpideetan.
		<p>8.3.3. Ondasun eta zerbitzu iraunkorren ekoizpena eta erabilera sustatzea, energiaren erabilerekin, baliabide naturalekin edo substantzia arriskutsuekin lotutako ingurumen-eragin negatiboak murriztuz.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Operadore ekonomikoen enpresetako gizarte erantzukizunari buruzko estrategiak ezagutaraztea (gizarte, ekonomia eta ingurumen aldagaia biltzen duena). • Sektore ekonomikoen ingurumen iraunkortasun kontzeptuak ezagutaraztea (10 faktorea, ekoeraginkortasuna, biomimesia, ekodiseinua, ekoindustria, nekazaritza ekologikoa, energi eraginkortasuna...). • Osasun, ingurumen eta turismoari buruzko topaketen antolakuntzan laguntzea. • Energia berriztagarriak sustatzea Bizkaiko enpresetan eta enpresek eurek ekoiztutako energia erabiltzea. • Iraunkortasunaren arloko lanbide heziketa bultzatzea.

AALBORG KONPROMISOAK	ILDO ESTRATEGIKOAK	HELBURUAK	JARDUKETAK
<p>8. TOKIKO EKONOMIA BIZIA ETA IRAUNKORRA</p>	<p>8.3. Ekonomia iraunkorrerako oinarriak ezartzea eta enpresa kudeaketa arduratsua sustatzea</p>	<p>8.3.3. Ondasun eta zerbitzu iraunkorren ekoizpena eta erabilera sustatzea, energiaren erabilerarekin, baliabide naturalekin edo substantzia arriskutsuekin lotutako ingurumen-eragin negatiboak murriztuz.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ondasun eta zerbitzu iraunkorrekin lotutako proiektu berritzaileen eta lehiaren hobekuntzan laguntzea enpresei. • Ondasun eta zerbitzu iraunkorren ekoizpenarekin eta erabilerarekin lotutako enpresen sorkuntza bultzatzea.
		<p>8.3.4. Tokiko merkatuak eta dendak indartzea.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Egiturak sortzea landa garapenerako elkarteen bidez, tokiko ekoizpena bideratzeko eta tokiko merkatuak sustatzeko. • Nekazaritzako elikagai ekologikoak erabiltzearen onurak bultzatzeko informazio kanpainak egitea. • Tokiko merkataritza sustatzeko plan estrategikoak idazteko eta abiarazteko diru-laguntzak ematea. • Bizkaiko merkataritza elkarteei laguntzea. • Bizkaiko eskulangintza bultzatzea.
	<p>8.4. Turismo iraunkorra sustatzea Bizkaian</p>	<p>8.4.1. Bizkaian kalitateko turismo iraunkorra identifikatzeko eta ezagutzeko marka lortzea.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bizkaia natura gozatzeko helmuga izatearekin lotzen duten baliabideak erabiltzea sustapeneko turismo ekintzetan: ondo zaindutako eremuak, hondartzak eta kalitate bikaineko urak, bai bainua hartzeko, bai itsasoko kirolak egiteko. • Bizkaia turismo neurri orekatua duen helmuga izatearen gaineko ideia garatzea eta helaraztea, sustapen ekintzen eta hain konbentzionalak ez diren beste tresna batzuen bidez, gainezka dagoen eremu edo kultur baliabiderik gabekoa, non oraindik ere banakoak eta esperientzia bakarrak tokia duten. • Bizkaia nortasun eta balio bakarrak dituen helmuga izatearen gaineko ideia garatzea eta helaraztea sustapen ekintzen eta hain konbentzionalak ez diren beste tresna batzuen bidez: uki daitekeen eta ezin uki daitekeen ondarea, ezberdina, originala eta ondo zaindua, hori guztia helmugaren turismo iraunkortasuneko jardunbide onen erakusgarri.

AALBORG KONPROMISOAK	ILDO ESTRATEGIKOAK	HELBURUAK	JARDUKETAK
<p>8. TOKIKO EKONOMIA BIZIA ETA IRAUNKORRA</p>	<p>8.4. Turismo iraunkorra sustatzea Bizkaian</p>	<p>8.4.1. Bizkaian kalitateko turismo iraunkorra identifikatzeko eta ezagutzeko marka lortzea.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Balio horiek zaintzeko azpimarka turistikoak lortzen laguntzea, turismoa dinamizatzeko planen eta tresna nagusiaren bidez eta horiek garatzeko diru-laguntzen bidez. Iraunkortasun printzipio horiek errespetatzen dituzten produktu turistikoak zaintzea eta sustatzea; izan ere, irizpide horiek, azkenean, lagungarriak izango dira helmuga iraunkor gisa identifikatzeko.
		<p>8.4.2. Kalitateko turismo iraunkorra sustatzea Bizkai osoan, lurraldean egonaldi ertain-luzea indartuz.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Kulturarekin eta ingurumen eta kultura ondarearekin lotutako baliabideen aldeko apustua egitea, turismoa garatzeko tokiko eta eskualdeko entitateekiko lankidetzari handiaren bidez. Kalitateko turismo ekipamendu, baliabide eta zerbitzu iraunkorren sorrera erraztea, prozesu horiek aurretik dauden beste batzuetan bultzatuz eta indartuz, egonaldi luzeetako parametroetako itzulerak bermatzeko xedez. Iraunkortasunaren arloko trebakuntza ekintza garatzea turismoaren eremuan: zerbitzuen kalitatea hobetuko da, baita turistaren gogobetetasun mailak ere. Turismo produktu iraunkorrak sortzeko laguntza ematea hala nola naturarekin bat eginik burutu daitezkeenak edo euskal kulturaren edozein adierazpenekin zerikusia dutenak.
	<p>8.5. Berrikuntza eta ikerketa kultura sustatzea Bizkaian garapen iraunkorra lortzeko</p>	<p>8.5.1. Berrikuntza eta ikerketa kontzeptua trebakuntzan sartzea.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Unibertsitate, enpresa, teknologi zentron eta Bizkaiko Foru Aldundiaren arteko lankidetzari bultzatzea, haien eskumeneko eremuetan kultura iraunkortasuna sortzeko, garapen iraunkorrerako ikerketa eta berrikuntza sustatze aldera.
		<p>8.5.2. Ikerketa zientifikoa sustatzea.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Kolaborazio ikerketa sustatzea, unibertsitate, teknologi zentro, ikerketa kooperatiboko zentro, fundazio eta I+G-ko sektoreko elkarten arteko garapen iraunkorrerako. Lankidetzari hitzarmenak ezartzea EHUko Garapen Iraunkor eta Ingurumen Heziketako UNESCO Katedrarekin. Plentziako Itsas Estazioa zentroa bultzatzea (EHU).

AALBORG KONPROMISOAK	ILDO ESTRATEGIKOAK	HELBURUAK	JARDUKETAK
8. TOKIKO EKONOMIA BIZIA ETA IRAUNKORRA	8.5. Berrikuntza eta ikerketa kultura sustatzea Bizkaian garapen iraunkorra lortzeko	8.5.2. Ikerketa zientifikoa sustatzea.	<ul style="list-style-type: none"> • Urdaibai Bird Centre ornitologi ikerketa zentroa bultzatzea. • Bizkaiko hondartzen ingurumen-kalitateari buruzko azterlanak egitea. • Irabazteko asmorik gabeko entitateak bultzatzea hondakinen kudeaketaren azterlanen eremuan.
		8.5.3. Pizgarriak ematea oinarri teknologiko iraunkorreko enpresak sortzeko eta garatzeko, baita teknologia iraunkorren elkarte eragileenak ere.	<ul style="list-style-type: none"> • Oinarri teknologiko iraunkorreko enpresen sorrera bultzatzea. • Teknologia iraunkorrak garatzeko lankidetzaz erraztea. • Teknologia iraunkorrak enpresa sarean erabiltzea sustatzea.
		8.5.4. Ekoizpenaren sektorearen eta unibertsitate eta lanbide heziketaren arteko lotura eta koordinazioa handitzea, enpleguaren bidezko gizarte eta lurralde kohesioa ekarriko duten jakintzan, berrikuntzan eta iraunkortasunean oinarrituriko ekonomien aldeko apustua eginez.	<ul style="list-style-type: none"> • Laguntza instituzionala ematea Bizkaiko Lurralde Historikoan dauden klusterrei, helburu honen eremuaren barruan. • Enpresa, unibertsitate eta LHko ikastetxeen arteko harremanak garatzea eta finkatzea eta enpresan identifikaturiko beharrei erantzuna emango dien jakintza identifikatzea honako helburu honen eremuaren barruan. • BFAk unibertsitateekin eta lanbide heziketako ikastetxeekin kolaboratzeko jarduketak indartzea, enpresetara gehiago hurbiltzeko, honako helburu honen eremuaren barruan.
		8.5.5. Bizkaiko Foru Aldundiaren eta unibertsitatearen arteko harremanak indartzea, bereziki egitasmo honen edozein ildo estrategiko sakontzen duten proiektuetan.	<ul style="list-style-type: none"> • Emakumeen eta gizonen berdintasunaren, garapenerako lankidetzaren eta aniztasunaren eremuetan lan egiten duten unibertsitate erakundeekin harremanetan izateko eta kolaboratzeko bidea ezartzea. • BFAk unibertsitateekin dituen kolaborazio jarduketak indartzea eta egitasmo honen edozein ildo estrategiko sakontzen duten proiektuak sartzeko.
9. BERDINTASUNA ETA GIZARTE JUSTIZIA	9.1. Genero berdintasuna lortzea	9.1.1. Emakume eta gizonen arteko benetako berdintasuna indartzen jarraitzea eremu guztietan.	<ul style="list-style-type: none"> • Maskulinitate berriei buruzko trebakuntza eskaintza foru langileei. • Gizonak sartzeko bultzatzen jarraitzea benetako berdintasuna lortze aldera.

AALBORG KONPROMISOAK	ILDO ESTRATEGIKOAK	HELBURUAK	JARDUKETAK
<p>9. BERDINTASUNA ETA GIZARTE JUSTIZIA</p>	<p>9.1. Genero berdintasuna lortzea</p>	<p>9.1.1. Emakume eta gizonen arteko benetako berdintasuna indartzen jarraitzea eremu guztietan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Genero berdintasuna zeharka sartzea foru jarduketako programa eta politika guztietan. • Berdintasunaren inguruko aholkuak ematea udalerriei eta udalerrietako arlo horretako itunen estrategiak koordinatzea. • Herritarrak sentsibilizatzeko eta emakumeak jabeatzeko jarduketak egitea. • Emakumeen bizi-baldintzak hobetzea landa ingurunean.
		<p>9.1.2. Ahaleginak bideratzea emakumeenganako indarkeria kasuak desagerrarazteko.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Herritarrak emakumeenganako indarkeriaren arloaz jabeatzeko kanpainak egitea.
	<p>9.2. Tokiko nortasuna eta kultura sustatzea</p>	<p>9.2.1. Euskararen ezagutza eta erabilera zabaltzea.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Azkue Fundazioa indartzea euskararen erreferente gisa Bizkaian eta Euskadin. • Bizkaieraren ikerketa eta erabilera bultzatzea, ikerketa eta zabalkunde erakundeen eta argitalpenen bidez (Bizkaie...). • Bizkaiko udalerriei eta eskualdeei buruzko gizarte-hizkuntzako ikerketak bultzatzea. • Bizkaiko gizarte elkarteek eginiko euskarazko jarduerak bultzatzea. • Euskara informazioaren eta komunikazioaren teknologietan sartzea sustatzea. • Udal eta mankomunitateko gizarte-hizkuntza eragileak trebatzeko eta koordinatzeko ikastaroak egitea (Alkarbide). • Euskararen erabilera sustatzea Bizkaiko Foru Aldundiaren barne funtzionamenduan. • Euskararen erabilera sustatzea Bizkaiko Foru Aldundiaren eta herritarren arteko harremanetan.
		<p>9.2.2. Euskal kultura eta tokiko kultur adierazpenak sustatzea.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gazteenen artean sormena indartzeko Bizkaldatz literatura saria sustatzea. • Gure kultura ezagutarazteko erakusketak egitea. • Irakurketa txokoak sustatzea, literaturari eta euskal idazleek euskaraz nahiz gaztelaniaz idatzitako lanei buruzko bateratze-lana egiteko.

AALBORG KONPROMISOAK	ILDO ESTRATEGIKOAK	HELBURUAK	JARDUKETAK
9. BERDINTASUNA ETA GIZARTE JUSTIZIA	9.2. Tokiko nortasuna eta kultura sustatzea	9.2.2. Euskal kultura eta tokiko kultur adierazpenak sustatzea.	<ul style="list-style-type: none"> Euskarazko Irakurle Taldea sustatzea (laguntza taldea eta euskarazko irakurketa sustatzea).
	9.3. Bizikidetzaren aniztasunaren kudeaketaren bidez sustatzea	9.3.1. Printzipioetan eta balioetan heztea aniztasunari irekitako gizarte izateko.	<ul style="list-style-type: none"> Foru langileak giza eskubideetan eta aniztasunaren kudeaketan trebatzea. Gizarte bizikidetzaren arloan sentsibilizazio jarduketak egitea.
		9.3.2. Gizarteratzea eta elkar ulertzea bultzatzea, kulturartekotasuna eta norberaren nortasuna lotzea galaraziz.	<ul style="list-style-type: none"> Elkartegintza indartzea herri eta gizarte partaidetza handiagoa izateko. Mestizajearen literaturari buruzko ikastaroak antolatzea: Kultura arteko topaketa.
		9.3.3. Sexu aniztasuna eta tolerantzia sustatzea.	<ul style="list-style-type: none"> Elkartegintza indartzea herri eta gizarte partaidetza handiagoa izateko. Sexu aniztasunaren arloan sentsibilizazio jarduketak egitea.
	9.4. Bidezko gizarte eredu orekatua sortzea Bizkairako	9.4.1. Gizarte errealitatearen, herritarren behar eta eskarien eta arlo honetako herri jarduketaren ondorioen ezagutza etengabe eguneratzea.	<ul style="list-style-type: none"> Herritarren beharrak eta eskariaren bilakaera ebaluatzea ahalbidetuko duten azterlanak egitea eta, bereziki, aldaketei aurrea hartzeko modua emango duten azterlan prospektiboak. Zuzeneko komunikabidea izatea gizarte eragileekin ezagutza partekatzeko. Gizarte Ekintza Saileko Prestazio eta Zerbitzuen Zorroa.
		9.4.2. Bizkairako gizarte ereduaren definizioa sustatzea.	<ul style="list-style-type: none"> Ikusitako beharrak oinarri hartuta, Bizkaiko Foru Aldunditik eskaini beharko liratekeen zerbitzuak eta prestazioak aipatzea. Zerbitzu edo prestazio horiek eskaini beharko liratekeen baldintzak zehaztea. Identifikaturiko gizarte eredurako beharrezko finantza baliabideak baloratzea.

AALBORG KONPROMISOAK	ILDO ESTRATEGIKOAK	HELBURUAK	JARDUKETAK
<p>10. TOKI MAILATIK MAILA GLOBALERA</p>	<p>10.1. Garapenerako nazioarteko lankidetzaren sustatzea</p>	<p>10.1.1. Garapenerako lankidetzako politikak eta konpromisoak hobetzea, pobrezia eta desberdintasunen kontra borrokatzeko eta herrialdeen arteko oreka ekonomikoa eta soziala sustatzeko.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kudeaketa propioko aurrekontuaren %0,7 gutxienez garapenerako lankidetzako jarduketarako. • Zuzeneko lankidetzaren handitzea eta hobetzea
		<p>10.1.2. Politiken iraunkortasuna eta koherentzia garapenerako lankidetzako gure jarduketa guztietan sartzea.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Iraunkortasuna lankidetzako eta hezkuntza eta sensibilizazioko ekintzetan sartzea sustatzea. • Politika sektorialak garapenerako lankidetzako foru politikarekiko koherenteak direla zainzea.
		<p>10.1.3. Nazioarte mailan kooperatzea, beste herrialde batzuek giza garapen iraunkorra euren gain hartzeko modukoa izan dadin.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Herri Administrazioen jardunbide onak aipatzea eta ezagutaraztea, giza garapen iraunkorari buruzkoak.
	<p>10.2. Klima aldaketaren ondorioak leuntzea</p>	<p>10.2.1. Horretarako, Europako helburua betetzeko ekintzak bultzatuko dira, hots, negutegi-efektuko gasen emisioak murriztea, energi kontsumoa aurrezteko eraginkortasun neurrien bidez eta energia berriztagarrien ekarpena handitzea.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bizkaiko Energia Iraunkorrerako Estrategia zehaztea. • Bizkaiko energia berriztagarriak baliatzea (eguzkikoa, eolikoa, itsasokoa, biomasa, geotermia...), ingurumenean eragin txikia izanik. • Klimaren Aldaketaren Kontrako Euskal Planaren neurriak aplikatzea. • Energia iraunkorren planen onespina bultzatzea Bizkaiko udalerrietan eta eskualdeetan. • Bizkaiko hondakindegia apurka ixtea eta zigilatzea eta horietako metanoa atzematen saiatzeko.
	<p>10.3. Ingurumen justizia sustatzea</p>	<p>10.3.1. Bizkaiko Aztarna Ekologikoa murriztea.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bizkaiko Aztarna Ekologikoa urtero kalkulatzeko. • Bizkaiko Foru Aldundiaren jardueren Aztarna Ekologikoa urtero kalkulatzeko. • Bizkaia 21 Egitasmoa (2011-2016) osatzen duten jarduketaren multzoa benetan aplikatzearen ondorioz Bizkaiko Aztarna Ekologikoa murrizten dela egiaztatzea.

AALBORG KONPROMISOAK	ILDO ESTRATEGIKOAK	HELBURUAK	JARDUKETAK
<p>10. TOKI MAILATIK MAILA GLOBALERA</p>	<p>10.3. Ingurumen justizia sustatzea</p>	<p>10.3.2. Zor ekologikoa eta kanpo zorraren barkamena lotzea, herri eta herrialde goranzkorrei "amortizazio" bat itzuliz proiektu iraunkor gisa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zor ekologikoari eta kanpoko zorrari buruzko sentsibilizazio kanpainak egitea, horien arteko lotura estua azpimarratuz. • Zor ekologikoaren eta kanpoko zorraren balantzea kalkulatzeko Bizkairako, eta "amortizazio" bat egitea proiektu iraunkor gisa kanpoko herrialdeetan.

